

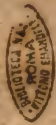

6
2-b
47M

6
2 D
51

~~6-2-b.47~~

1	Corneolum	عزقنة	عزقنة	فج
2	paries	جدار	جدار	فج
	ruber	احمر	احمر	فج
T	uter	رحم	رحم	فج
5	homo quosq	كل	كل	فج
5	semen	نطفة	نطفة	فج
1	Verbosus	ضارب	ضارب	فج
3	perfectus	كامل	كامل	فج
9	lacio	كرا	كرا	فج
	rosimida it bene	قود	قود	فج
	ipannus	كشيرة	كشيرة	فج
	de fures	خسر	خسر	فج
	q plura	مطبو	مطبو	فج
14	for quos	ملك	ملك	فج
23	passago	طابق	طابق	فج
26	frustra	بذل	بذل	فج
	Et puer	غلام	غلام	فج
	et lttum	سقف	سقف	فج
	inponobilis	شريف	شريف	فج
	Quo et amatus	حبيب	حبيب	فج
	vultus	كره	كره	فج
	agerq	أرض	أرض	فج
	Arabum	عرب	عرب	فج
	provincia	محافظة	محافظة	فج
	Umpua	دولة	دولة	فج
	desce	سقط	سقط	فج

1:5 13531. Part.

6.-1.d. 35.

auxilium petere, opem alicujus implorare **إِيَّا**
ex Grammatica Particulam esse constat qua mediante
Affixa Verbis preponuntur.

in viam] **صِرَاطٌ**, quod & per **س** scribitur **صِرَاطٌ**
idem est quod **طَرِيقٌ** via convenit cum nostro strate.

sine] **غَيْرٌ** est alius à, diversus à. hic collectivè
sumitur, regiturque à **صِرَاطٌ**, alioqui sciberetur **غَيْرٌ**
viam diversorum ab ijs quibus ira tua incumbit.

ira] Sumitur **مَغْضُوبٌ** pro **مَغْضَبَةٌ** vel **غَضَبٌ**,
id est forma Participij Passivi pro Nomine Verbalis,
sicuti & alibi, regiturque Casum sui Verbi **غَضِبَ**, & re-
gitur à **غَيْرٌ**.

Amen] Scribitur **أَمِينًا** cum **ا**, quod minus
placet: vox & nota est, & alibi à nobis explicata.

F I N I S.

regi seculorum misericordi & pio, regi diei judi-
cij. O vos omnes illi serviamus. certe adjuva-
bimur. Dirige nos domine in punctum rectum,
in punctum inquam illorum in quos tibi com-
placitum est, sine ira adversus eos, & non erra-
bimus.

Versio alia melior, nostraque vicinior.

In nomine Dei misericordis miseratoris. Gra-
tias Deo domino universitatis, misericordi mi-
seratori, judici diei judicij. Te oramus in te
confidimus. Mite nos in viam rectam, viam
eorum quos elegisti, non eorum quibus iratus
es, nec infidelium.

Suratam hanc vocari فَاتِحَةٌ id est Aperientem,

*أم الكتاب id est matrem libri jam supra
monui. vocatur كَنْزٌ أساسٌ fundamentum, كَنْزٌ
thesaurus وَافِيَةٌ perfectio, وَافِيَةٌ idem.*

creaturarum] *عَالَمٌ est mundus, Univerſum à
Deo creatum, Plurale autem su, non ad significandam
mundorum pluralitatem, sed entium creaturarum, ex
quibus mundus constat, diversitatem, itaque عَالَمُونَ
est entia creata omnia, creaturæ omnes. quas
lingua Hebraea vocat exercitus, itaque رَبُّ الْعَالَمِينَ
idem est quid דָּוָם צְבָאוֹת dominus exercituum.*

invocamus] *إِسْتَعَانَ est auxiliari عَانَ
auxilium*

رب العالمين
دوم

misericordis miseratoris DEI nomine In 7

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

miseratori .creaturarum domino Deo Laus

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

te .judicij diei regi ,misericordi

الرَّحِيمِ

viam in nos Dirige .invocamus te & colimus

فَعْبُدْ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

sine ,eos erga es gratiofus qui corū viam ,rectam

الْمُسْتَقِيمِ صِرَاطِ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

.AMEN .errantium non & ,eos adversus ira

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ آمِينَ

Versio antiqua.

Misericordi pioque Deo , universitatis creatori, cujus postrema dies expectat, voto supplicii nos humiliemus, suæque manus suffragium semitæque donum & dogma, quos nos ad se benevolos, nequaquam hostes & erroneos adduxit, jugiter sentiamus.

Versio Guljelmi Pofelli.

In nomine Dei: misericordis, pij. Laus Deo,

S 3 regi

corporis ablutione, cibo potuque vetitis, peregrinatione religiosa, circumcissione, & laudibus Alcorani atque Muhammedis: sine ullo tamen ingenij acumine, aut argumentorum pondere. Non rationibus sed gladijs sua visum est Impostori stabilire dogmata. Itaque non est quod metuamus fore, ne Christiani homines, ridiculi hujus atque inepti operis lectione magis quàm Poëtarum figmentis moveantur. Quæcunque enim nationes nugas ejus approbarunt, non rationibus, aut doctrinæ pulchritudine; sed vi atq; armis eo adductas esse, & notissimum est, & summo opere deplorandum.

Ne pagina hic aliquot sequentes vacarent visum fuit mihi, studiose Lector, coronidis loco adijcere primam Alcorani Suratum, quæ quotidianam Muhammedanorum precationem, summæ apud illos auctoritatis, & dignitatis continet: idque eo feci libentius, quod à nostris hominibus hætenus perperam eam intellectam & versam animadvertierim.

inter manus] *scil.* Dei. *عنه بين يدي* est co-
ram, ante, *etiam ubi de Deo sermo est: non in libris
Muhammedicus tantum; sed & Christianis. Itaque
hic liber, ait, confirmatio est veritatis quæ coram
Deo est, seu vera ea esse confirmat quæ coram
Deo verè gesta sunt.*
omnis rei] *ideſt* boni & mali, iusti & iniusti.

ATque hic sit nostrarum in historiam Iose-
phi annotationum finis; quibus hoc stu-
duimus, uti versionis nostræ redderemus ratio-
nem, vocesque difficilioreſ, & abstruſioreſ lo-
quendi formulas, hujus linguæ studioſis quàm
fideliffimè exponeremus. Errores autem, men-
dacia, & figmenta Nebulonis, in historia Chri-
ſtianiſ hominibus, ex fideſi Moſiſ recitatione
notiffima, haud operæ pretium duximus indi-
care, atque examinare: cum quilibet id nullo
negotio poſſit. Ii autem qui Iudæorum ſcripta
tractarunt, facile animadvertent figmenta & in-
eptias hujus impoſtoris magnam partem ex va-
niſ eorū commentis nata eſſe, quod & nos alias
ان شاء الله demonſtrabimus. Atque ex hoc
ſpecimine ſatis, opinor, cuilibet fiet manifeſtum
quid ſit celebris ille Muhammedanorum Alco-
ranus, cui tantam illi excellentiam, tantam di-
vinitatem adſcribunt. Nimirum hoc eſt. Hiſto-
riarum ſacrarum, multis erroribus, mutilationi-
bus, figmentis, & mendacijs corruptarum rudis
indigeſtaque moles, cui hic illic inſerta quedam
ſunt de unius Dei cultu, oratione, eleemoſyna,
S 2 corporis

Sed observa tum \ finale redundare, post U radicale, tanquam post servile, quod non raro etiam alibi contingit: quin exemplaria quadam \ hic nullum habent, id quod sententiam hanc omnino confirmat.

supervisione] id est evidenter, clarè, بصيرة est visio, & intelligentia comprehensio, id est ad animum, & ad corpus refertur.

Laudem Dei] hoc supra explicatum est versu 23. Observa autem hic quomodo U ei postponatur: alioqui absque eo plerumque occurrit, ut سبحان الله

يقولون.

109 revelationem dedimus] Futurum post Praeteritum, uti hoc post illud, temporis praemissi significationem passim adsumit.

الآخرة] id est الحياة الآخرة vita ultima, vita aeterna, آخره enim modo diem judicij, modo vitam aeternam designare jam supra indicavimus.

111 utique est] vel fuit, in narrationibus eorū.

habentibus prudentiam] أولوا, cujus casu obliquus est أولي Plurale est à Singulari أول, de quo cō-

sule Grammaticam. أولاد est Plurale à أول prudentia, intelligentia, & passim in Alcorano pro Singulari usurpatur.

non est] scil. quod jam narratum est, ut de historia Iosephi hac dicantur. Malim tamen ego ad totum Alcoranum hac referre, cujus laudes plerisque capitibus solet inserere.

inter

qua scriptissimus in Commentario nostro in linguam Arabicam.

102 cum colligerent) *id est* cum deliberarent de negotio suo, sicuti versu 15 indicavi. videntur hac verba Dei esse ad Muhammedem.

104 non ille] *vel* non est nisi recordatio *vel* commonefactio (Nomen enim, ut Verbum, modo absolutum, modo transitivum est) cruditis. videntur hac de Alcorano dici.

affociantes] *id est* deos alios vero deo adjungentes. Solent autem illi hoc nomine specialiter vocare Christianos, quod Iesum Christum deum esse dicant, veroque deo tanquam diversum, ut falso illi opinantur, adjungant.

107 an credunt] *vel* potius an etiam credunt? potest enim hoc & commode per etiam verti.

adversitas] *عسر* est dies resurrectionis; adversitas, calamitas; tenebræ; & dolor intestinorum: quarum significationem secunda omnino hujus videtur esse loci.

ab afflictione] seu per afflictionem Dei, *id est* quod Deus affliget eos adversitate & calamitate.

hora] Horam autem hic, & passim alibi, pro die judicij sumi unanimiter tradunt Arabes.

vocate] Atque ita erit *أمر* Imperativus quarte Conjugationis. Sed quid si faciamus Futurum esse prima, & significare voco, ut construatur cum sequente *أنا* ego. hoc certe valde mihi arridet: durum enim est, & horridum vocate ego & qui me sequitur, uti suave & elegans, voco ego, & qui me sequitur.

multus est: hic, ut passim alibi, accipitur pro favente Deo, favore Dei.

adorantes] Non enim سجد است Infinitivus, sed

Participium Plurale à Singulari ساجد.

campis] vel loco inculto, utrumque enim vox Arabica significat.

من بعد ما] idem quod ما بعد ما postquam. constructionem fecit] amoris scilicet fraterni. est enim ذرع perdere, destruere, unde absolute cum بين posuim, ut hic, amicitiam evertere.

101 mundo, & ultimo] دُنْيَا est caducus, cujus fam. est دُنْيَا quod Substantive acceptum mundum significat. اٰخِرَةٌ autem, cum ei opponitur, futurum seculū, & æternam vitam denotare solet.

fac mori] وَفِي est absolvi, perfici, impleri, hinc وَفَا mors, وَتَوَفِّي mori, & mori facere, quod soli Deo attribuitur: sicut قتل hominum est, occidere.

credentē] اَسْلَمَ est tradere: & credere in unum solum Deum creatorem celi & terræ: à quo Verbo Muhammedani omnes sese vocant مُسْلِمِينَ Muslimos per universum terrarum orbem Sarracenorum nomen, quod nos ys damus, ipsi ignorant, qua de re vide qu.e

دع قتل توفِّي

Manifestè hoc positum est pro
اجر mercedem ejus, ad captandum rhythmum.
من tamen collectivè sumi potest, & ita erit pro
اجرهم, paulò convenientius.

92 etsi fuimus] **وَإِنْ** est etsi, licet, nec non
et si quo posteriori modo & hic veritas, si orationem
eorum sermone Iosephi statuas abruptam, cum addi-
turi illi fuerint condona nobis. quod certè non
displicet.

pudefactio] est enim **ثَرَبَ** pudore & dede-
core afficere.

95 spernatis me] **فَتَدَّ** est mentiri: & infi-
pientem, fatuum esse: **فَتَدَّ** spernere, fatuū præ-
dicare: **ان لا ان** sumitur us versu. 24 vacante **ان**
ibi tamen cum Præterit. hic cum Futuro construitur:
si non dicatis me fatuum, ego dico percipere me
odorem Iosephi. Nisi diceretis me fatuum, ego
dicere auderem &c.

96 Dixerunt] qui ei aderant, non filij, nam hi
in itinere adhuc erant.

99 **سوف**] Hoc Futurum tempus significat. con-
sule commentarium in Gjarumiam.

100 parentes suos] Vide que de hac voce anno-
tavimus ad versum sextum. Cur autem duorum hic
patrum meminerit, ego non video.

Si vult Deus] Hujus formulæ usus magnus &
multus

ان ثنا الله

tatem; sed malè, uti Arabes omnes testantur: cohortem, turbam, aut cœtum significat.

85 dolorem] *est* **أَسْفَى** vehemens dolor, luctus, mœstitia. Dicitur quoque **أَسْفَى** & **أَسْفَى** eadem significatione. Allusio est ad nomen **يُوسَفَى**.

albi facti sunt] albitudine obducti, sicuti fit in oculorum caligine. Verbum est nona Conjugat.

كَلِمَةٍ] hoc significat mœrore plenum : & iram intus prementem atque celantem : quorum neutrum malè huic loco applicetur.

86 amens] Significat vocabulum amore, mœrore, aut morbo ad insaniam redactum.

87 **بَيْتِي**] *est* **بَيْتِي** secundum Lexicographos dolor; & status, quæ posterior significatio non malè quoque huic loco accommodetur.

89 fac eleemosynam] **صَدَّقَ** *est* mendicare, eleemosynam petere vel accipere : **تَصَدَّقَ** eleemosynam dare, quod nota. Habet & veritatis significationem radix, sed ea non est hujus loci.

91 **اَيْنِكَ لَانْتِ**] Particula **اِنَّ** ob servilem prefixam in **ي** mutatum est. Ejus autem causa **اَنْتِ** habet **ل** pleonasticum, uti **لَا جَدَّ** & **لَا** versu 75.

[اجم]

at hoc modo factum Iosephi, quod injustum videri poterat, per voluntatum Dei excusetur. Veri autem quoque possit iure Regis scilicet Aegypti, quo ei licuit externos quosque regnum ingressos detinere. sensus

eadem redit. Est autem Lam vocu لباخن Lam

الجور de quo vide Gjarumiam, nostraque in eam

Commentaria Pag. 29 & 30. non fuit ut acciperet, id est non fuit vel fuisset accepturus. Nobile illud Gjarumie opusculum omnino commendatum sit ijs qui serio Arabicari cupiunt.

nisi ut] أن vacat post particulam, ut & supra.

78 utiq; fecit furtum] aut utique et vel etiam. Resistunt hisce verbis conscientia facinoris in Iosepho perpetrati, ac si dicerent, Hic Benjamin si furax est, proculdubio & frater eius germanus Iosephus in furta pronus fuit, nec in merito a nobis male tractatus est, & venditus.

reservavit id] Affixum Lam. pro demonstrativo Neutro; sicuti & paulo post in ييدها.

malum locum] malum quid quoad locum, id est, malo estis loco. Arabismus satis notus.

79 accipe] vel itaque accipe, prapositionitur enim ف thema est اخذ.

80 nos ita] utique nos eo modo, nos ita facientes, vim vocula ادا vide in Lexico nostro, & Grammatica explicatam.

83 & cohortem] D. Raphelengius opinatus est hoc l.co عيس, idem esse quod צב H.b. id est civi-

ficare prodesse. non prodero vobis quidquam,
& sic veru sequenti, non profuit ijs quidquam,
id est nullius rei utilitatem attulit, præter necessi-
tatem, in anima (id est respectu) Iacobobi.

à Deo de ullo] vel de re, id est rem ullam.
intenditur autem significatio ab illo à Deo, res à Deo,
id est res omnino ulla, & cum negatione, sicuti
plerumque fit, etiam hoc loco, omnino nulla, prorsus
nulla, ita ut من الله شي non mihi à Deo res sit nulla
plane vel omninò mihi est res, quod efficacius etiam
significatur cum من pleonastico

• مالي من الله من شي

70 إني أنا] Visitatus pleonasmus Affixi, sic
, &c. إني أنت

مال من الله شي
أبي

pleonasmus affixi
إني أنا أنت

71 vos estis] vacante إني, vel vos utique estis.
& accesserunt] id est cum accessissent virtute &
præfixi, quod prius gestum solet subungere, cum duo
Verba copulat.

77 dolum dedimus] vel docuimus ita enim
accipitur كان cum Dativo constructum: sed cum
Accusativo est dolum facere, fraudare, decipere.

more regis] إني est jus: mos: religio: & obe-
dientia. Ego pro more hic accipio, ut sensus sit Io-
sephus non sui sibi fratrem suum invitum & sine
causa detenturus, Regum more, qui nullo con-
scientiæ metu in huiusmodi negotiis quidvis si-
bi licere arbitrantur, nisi Deus id fieri voluisset,
ut hoc

domum reversi aperuerunt, uti est versu 66.

64 [فَكَتَبْنَا] Futurum patiens Apocopen, propter

præmissum Imperativum: ab اِكْتَالٍ mensuram accipere.

66 alemus populum nostrum] sustentabimus familias nostras, cōparando nobis frumentum, si scilicet fratrem nostrum nobiscum miseris.

augebimus mensuram cameli] id est hac pecunia nostra nobis restituta aliud ememus frumentum, cujus quantitas huius quod jam attulimus mensuram integro cameli onere excedet.

Verbū octava Conjug. est à themate اَرَادَ.

illud] quod scilicet jam attulimus.

67 promissum à Deo] id est certum, & iuramento, per nomen Dei factō, confirmatum.

quod venietis] Futurum cum Nun Paragogico, & propterea pleonasticum habens, ut supra aliquoties.

68 utilitatem capiam ex vobis] اَغْنِي عَنْكَ

communiter significat prosum tibi, utilitatem tibi affero: sed quem sensum difficulter huic loco potui applicare, itaque malui vertere utilitatem capere, quod tamen & ipsum penitus paulò inspectum non placet. Locus est obscurior & examine indigens Confer cum hoc versum sequentem, & vide an quid velis Impositor capias. mihi nunc otium non est: nec res est tanti. hoc constat اَغْنِي cum عن constructum signi-

و نر داد كابل
بعضی
از کابل و در کابل
است

alicui dare vel parare, & modo cum gemino Accusativo, modo cum Dativo Persona, & Accusativo rei
construitur. **تَبَوَّأَ** autem est habitare, manere. hinc

مَبَاةٌ habitaculum. Doctissimus Raphelengius
opinatus est Verbum beandi significationem habere,
& pro hamze scripsit **ي**. non bene.

58 pij] hoc Futurum iterum est pro Participio.
Thema est **وَقِيَ** custodire, unde **إِتَّقِي** se custodi-
re, sibi cavere à rebus illicitis, id est pium esse,
Deum timere.

60 fratre vobis] Elliptica loquendi formula pas-
sim obvia, pro fratre qui est vobis.

accedetis] scil. ad me, quin & exemplaria qua-
dam habent **تَقْرَبُونَ**, ubi **ي** est pro **ي**, quã lectio-
nem & prestare iudico, cum Apocope voci huic in-
duci debeat ab **إِنْ** praemisso. Thema est **قَرِبَ**. Dici-
tur tamen & **قَرَّبَ**.

63 **لِفَتَيَيْنِهِ**] quadã exemplaria habens **لِفَتْبَانِهِ** :
utrumque usitatum est. Singulare est **فَتْيٍ** puer, fa-
mulus.

in saccos] **مِحَالٌ** cuius **مِحَالٌ** P'uralis est, sac-
cum significat, & jumentorum clitellas è saccis
factas: sed hec loco sacci proculdubio indicantur, quos
domum

يُغَوِّثُ *quod est auxiliari, succurrere : & opem
petere, unde غَوَاثٌ و غَوَاثٌ est petitio auxilij.*

أَجَابَ اللَّهُ إِلَىٰ غَوَائِهِ *exaudivit invocationem
ejus Deus.*

51 & roga eum] *Nota } unionis Imperativum
hic excidere, prefixa servili.*

quæ mens] *Propriè quid mens, id est quid in
mente, seu animo habuerint, quid voluerint ?
dolum earum] id est asturiam & machinationem
qua amorem mihi suum persuadere, meq;
ad amorem & scortationē allicere conatæ sunt.
quæ ratio vestra] id est quæ causa fuit mo-
vens vos? Cur ?*

non novimus super eo de malo] *id est malum
ullum circa eum. nobis nihil constat de malo
ullo, aut peccato ad quod à nobis sit invitatus :
quibus verbis modestè negant se ulla re ad concubitum
eum sollicitasse.*

53 ut sciat] *scil. Iosephus, vel quilibet, id est
ut sciat.*

54 animam meam] *id est me ipsam, ut versu
sequenti animæ meæ, est mihi ipsi.*

55 ut alloquutus est] *seu cum alloqueretur,
ut supra explicui.*

hodie] *id est nunc. Sic passion اليوم usurpatur,
per ellipsin Pronominis هذا.*

habitat] *بوتاً est mansionem seu habitaculum*

R

alicui

commodissime vertatur, ut idem tunc valeat quod
كَيْنُ seu أَنْ, Licet Arabes id non videantur monere,
quod miror, cum non hoc tantū loco, sed & passim alibi
sensus id manifeste exigat, ut ego ad meos cum ex-
plicatione somnij revertar, & illi id intelligant.

48 ex more] دَابُّ & دَابُّ idē significant quod
دَابَّاءُ id est consuetudinem, morem, itaque دَابَّاءُ
vel دَابَّاءُ, utroque enim modo hic legitur, est solito
more. Verbum significat diligentem & alacrem esse
in aliquo opere: item uno opere absoluto aliud
ilico aggredi, unde vetus versio hic habet annis con-
tintis, quod non usque adeo videtur alienum. Est quo-
que دَابُّ voluntas, ut fortassis quæque hic exponi
queat, ex voluntate, pro voluntate vestra, Prima
tamen significatio præ cæteris placet.

compluentur] Rarò quidem pluit in Aegypto,
sed pluit tamen & fieri quoque potest ut per pluriam
hic intelligatur Nilii redundancia, cujus cause sunt
frequentes pluvia atque imbres tempore æstatis in Au-
stralibus Africa partibus cadentes. & sic يَغَاثُ

erit à غَاثٍ, يَغِيثُ. quia tamen hoc loco non ter-
ra, sed hominibus attribuitur, fortassis convenientius
vertatur auxilium feretur hominibus, à غَاثٍ,

يَغْرُثُ

46 [وَأَدَّكَرَ] pro وَأَدَّكَرَ Conjugat. octava.
consule Grammaticam.

populum] أُمَّةٌ est populus, & congregatio
hominum. Recordatus est post populum, id est,
postquam totus populus, vel qui Regi aderat
cœtus, visionis explicationem se ignorare indi-
cavit. Tradunt tamen doctissimi Arabes, hoc loco
vocem hanc idem significare quod حِينٌ tempus, ut

بَعْدَ أُمَّةٍ sit post tempus, id est tandem, quomodo
& vetus habet versio, quod certe non displicet, tum
quod hanc significationem alibi manifestè satis habere
hæc vox videatur, ut in illo Alcorani وَلَيْنَ أَخْرَجْنَا

عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ & si differamus ab ijs
pœnam ad tempus, tum quod Articulus nullus
adsit, qui alioqui videretur requiri.

mittite me] بِ pro بِي Affixo, latente بِي.
47 iuste] seu verax: utrumque enim vox Arabica
significat.

[أَخْرَجْنَا] Est Invariabile, & propterea Genitivi
Casus sub terminatione Fatha.

fortassis] لَعَلَّ idem valere secundum Arabes quod
apud Latinos fortassis jam versu secundò docui. Mihi
autem non est dubium, quin plerisque in locis per ut
commo-

prima vocali: reperitur tamen etiam سَنُون : Thema
est سَنَا mutare.

43 سَمِينَةٌ] Plurale est à سَمِينٌ pinguis,
ut qua sequuntur عَجِيفَةٌ] عَجِيفٌ ab عَجَانٌ
macer, خَضْرَاءٌ] خَضْرٌ ab خَضْرٌ viridis,]
أُخْرَى] أُخْرٌ ab أُخْرٌ alius, alia. Efferuntur
autem hec Adjectiva Pluraliter, quia Substantiva
eorum Pluralia sana sunt.

aridas] hic in يَابِسَاتٌ quadam exemplaria
versum finiunt, & rhythmū constituunt, licet claudū:
alia, qua sequuntur usque ad قالوا, versu hoc qua-
dragesimo tertio comprehendunt; centesimum autem
finiunt post آمين, ex reliquo ejus constituentes cen-
tesimum primum, ut idem sit versuum numerus:
quam distinctionem nec ego improbo, & sequutus est
vetus Interpres.

44 nobiliores] مَلَائِكَةٌ coetum & cōgregatio-
nem significat; item primores, seu nobiliores po-
puli, qua posterior notio omnino huic loco videtur con-
venientior.

45 cōfusiones] ضَغْبٌ est intricare, miscere, &
miscendo confundere, unde اضغاث احلام sunt
confusa & intricata somnia qua difficile est ex-
plicare.

وَأَنَّ كَرًا

اضغاث احلام
confusa somnia

facere: mori: occidere: hoc autem loco proculdubio
quarta significationis est, absolvere, expedire, de-
finire. Expeditum est negotium, &c.

consuluitis] افتي و فتى significant docere,
erudire, unde استفتي, est consulere, expo sitio-
nem alicujus rei petere.

42 recordationem] hac vetus translatio ad Io-
sephum refert, ac si propterea in carcere mansisse dica-
tur, quod oblitus fuerit Dei mentionem facere. Ego
malim ذكر active sumere, و رب ad regem refer-
re, ut de pincerna sit sermo, recordationem domi-
ni sui, id est recordari vel meminisse ejus apud
dominum suum: quod tamen non negaverim duri-
usculum esse.

فانساء الشيطان

ذكر ربه .

دعواته

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

والتعبد له

aliquot] Apertius vocabulū non habui quo exprime-

بضع quod numerum significat majorem tri-

bus, & minorem decem: est autem Femininum, و

Masculinum habet بضعة, more Nominum numera-

componitur و cum عشر, sed non cum majori

numero. Quidam scribunt etiam بضع cum Fatha.

Isdem constat literis quibus بعض quidam, pars,
aliquot.

annos] سنون Plurale est sanum, Femininum, sub
terminatione Masculina, à Singulari سنة, mutat.

totus erit Alcoranus nisi scopæ dissolutæ : itaque ut
historia cohereant, rhythmi causa infarcita non pauca
sunt rescindenda.

39 socij] Nomen duale est, Accusativi Casus, cujus
Nun casuale ob constructionem excidit. Habet autem

ي pro Gjezme Kesram, quia sequitur Articulus: itaque

absolutum est صَاحِبِي à Sing. صَاحِبٌ cujus Plu-
rale est اَصْحَابٌ :

meliores] ad verbum bonum. An Dij diversi
bonū quid sunt, an vero unus Deus omnipotens?

unus] vel unicus : est enim وَاحِدٌ propriè unus
solus, ut أَحَدٌ unus, hinc وَحْدٌ est solitudo, وَحْدٌ
وَاحِدٌ وَحْدٌ solus.

40 præter eum] دُونَ propriè est infra, contrarium
voci فَوْق, quomodo & hic sumi potest : verum cum
& pro exceptiva Particula sumatur ; neque posterior
hæc notio displicet. مِنْ redundans est ut supra.

judicium] sic malo hoc loco vertere, quam sapien-
tiam, ut supra.

præcipit] vel præcepit, est enim Præteritum, &
utroque modo veri potest.

41 definitum est] Verbum قَضَى multa significat,
judicare : decernere : perducere : obsolvere :
facere :

homines, *id est*, hac re Deus excellit supra nos, & reliquos homines, quod Deus sit, solusque adorandus : *et sic erit* *Articulus in الناس* *specificacionis* (sicuti supra fuit, in Singulari ejus) ut denotetur genus humanum. Magis tamen mihi arridet hoc loco gratiæ notio. Deus nobis & aliquot alijs hominibus hanc gratiam fecit ut nihil illi affociemus : *et ita الناس erit pro بعض الناس*, quidam homines. Scribitur autem *ناس* pro

ناس seu *ناس* ob frequentem usum : non desunt tamen viri eruditi qui malunt id singulare collectivum esse, uti sunt *انس* *et* *انس*.

Sed] *in* initio redundat, ut cum *اما*, *et* alijs Particulis. Sic Latini usurpant etenim eadem omnino significacione qua enim, redundate et. Post *Fatha* littera *ل* lateret quiescens, ut *et* post *و* vocis *و* *casuum* ejus, itaque Medde adscribendum est, vel *Fatha* perpendiculariter pingendum : verum, compendij causa, in hisce alijsque usitatoribus vocibus, utrumque non raro negligitur.

sunt grati] *شكر* est gratum esse ; gratias agere ; *et* laudare. Hic absolute positum primam omnino significacionem videtur habere. Est hoc proculdubio rhythmici causa adjectum : solet enim ejus gratia insulsus Poeta hanc similesque alias sententias passim operi suo inserere, quarum ratio si habeatur, nihil

sectam] Est ملة religio, secta, ut دين. Verbum
significat nominare.

non credunt] Notissimum jam est, Futurum pro
Participio passim usurpato, id est, non credentium.

ultimum] Id proprie significat آخر est enim

Fam. ab آخر ultimus: specialiter autem sumitur pro
اليوم الاخر die ultimo, seu die iudicij, quo Deus,
vivos & mortuos est iudicaturus, qui dies multa
apud illos habet nomina, de quibus nos alibi.

38 Patrum meorum] Affixi delitescit in
Kefre, quia aliud ي precedit, ex Hamze natum.

Non fuit nobis ut associaremus] Id est non
associavimus. Frequens modus loquendi, cuius
Verbum substantivum, quia Prateritum est, se-
quenti Verbo Prateriti significationem inducit: unde
in Futuro, non erit nobis ut associemus, est non
associabimus. Associare autem aliquid Deo,
est Deo socium dare, & plures Deos constituere,
atque colere.

de ulla re] vel de re, id est rem ullam, من est
pleonasticum, ut passim alibi. Sic non est mihi de
pecunia, significat non est mihi ulla pecunia, in
Nominativo: pleonasmus enim ille quemlibet admit-
tit Casum.

gratia] hac significatione passim est obvium voca-
bulum, alioqui & excellentiam seu eminentiam
denotat, qua notio haud male quoque dicatur huic loco
congruere, Hæc est excellentia Dei super nos &
homines,

ut *أُرِيدُ أَنْ أَكْتُبَ* cupio scribere. *Plura exempla habes versu sequenti.*

36 *أَصْعَقَ طَبِيرٌ* est quidem Singulare habens Plurale *طَبِيرٌ*: verum interdum collectivè sumitur, uti

hoc loco, qua de causa, more aliorum Pluralium, Verbum ante se habet Singulare, Genere discrepans.

videmus te] *فَعِيلٌ* esse. Videmus te esse hominem probum & pium, credimusque tibi tuique similibus à Deo obscuriora quæque præfagia & negotia declarari.

37 *أَعْطَى*] *مَرْقٌ* est largiri aliquid quo vitam sustentem, & in Passivo aliquid tale accipere, habetque eandem constructionem in utraque Conjug.

quam *أَعْطَى* dedit, id est in Activo cum gemino Accusativo, in Passivo cum uno tantum, rei nempe datæ, construitur, sicuti hoc loco est manifestum.

antequam] *أَنْ* *قَبْلَ أَنْ* est antequam, ita ut *أَنْ* propria significatione qua ut significat amissa, aly vovula inserviat: retinet tamen vim suam qua in sequens Futurum influit.

Istud] non est hoc cum precedenti Verbo connectendum, Donec veniat vobis istud, adscribitur enim hic in codicibus manu exaratis distinctionis nota, quæ sententiam novam inchoari indicat. Vox *إِنْ* ante est explicata.

Q

secundam

33 inclinabo] *Thema est* يَضْبُو صَبَا inclinare, propendere, proclivem esse, ad rem propriè inutilem, indecoram, aut inhonestam unde

صِيغِي puer. و excidit per Apocopen inductam ab إن latente in إلا, quod influit quoque in تَصْرِفِ

أَكْنِ

34 exaudivit] جاوب و اجاب significans respondere; و استجاب exaudire. *Construitur cum* و, و interdum cum Accusativo.

audiens, sciens] *Ad: est* Articulus. Ille est Deus audiens & sciens, sunt enim hac duo epitheta الله de quo supra.

35 visum est] بَدَا est apparuit, manifestus fuit, و Impersonale visum fuit: at بَدَا est incepit.

viderunt signa] *id est* postquam ex certis indicijs & signis sibi visi sunt colligere Iosephum fortassis culpa non vacare. و vocis رَأَوْا *Damma* habes ob sequens: \ unionis.

incarcerare eum] *Futurum plurale est cum* و paragogico و و pleonastico rectum à بَدَا. *Duorum enim Verborum se mutuo regentium posterius apud Arabes Futuri est temporis, premissio vel omisso* أَنْ

ad duos, vel duas دَاكُمَا & دَلِيكُمَا, (quod habes
 versu 37) ad multos دَاكُم & دَلِيكُم, ad multas
 تَا دَاكُنَّ & دَلِيكُنَّ. Eadem est ratio Feminini
 hæc, & Dualium utriusque: sed Plurale مَيَّ أَوْ لَيْمَيَّ
 perpetuo invariatur retinet. Consule de hisce The-
 saurum nostrum Grammaticum.

reprehendistis] Thema vocis est لَامَ reprehende-
 dere, culpare: construitur cum Accusativo Persona;
 & Genitivo rei, communiter quidem pramisso عِلَّةً,
 interdum tamen فِي, ut hoc loco. Verti propter
 cum, id est propterea quod concubitum ejus petij.
 recusavit] Thema عَصَمَ est custodire, & pro-
 hibere, in decima autem Conjug. recusare.

fecerit] Futurum à مَ in Præteritum versum est.

& hoc à مَيَّ in Futurum Subjunctivi.

et erit] Observa Nun paragogicum Futuri per Vo-
calis Nunnationem expressum, pro لَيَّ كُونُ: est enim
 hujus vocis Nun leve, ut precedentis grave: utrumq;
 ] pleonasticum adducit, ut supra docui.

contemptis] صَغُرَ est parvum esse; item vi-
 lem, & contemptum.

وَيَكُونُ
 مِنَ الصَّغِيرِ
 لَيَّ كُونُ
 سَلْبٌ

حَاشِي لَيْكُ *absit à te. Ita* حَاشِي لَكَ *& حَاشَاكَ*
est absit à Deo, ut hoc, aut illud scilicet permittat,
idemque valet, secundum Doctissimos Auctores quod
مَعَادَ آلَلَيْ *supra explicatum. Observa autem*
ي *finale ejus, in hac formûla, ob frequentem usum,*
compendij causa, non raro excidere, sicuti fit hoc loco.

homo] بِشَرَا *Accusativi terminationem habet à*
præmissi مَا significante idem quod لَيْس non est,
qua de re vide Commentarium nostrum in Gjarumiam.

angelus:] Tradunt Doctissimi Arabes thema vocis
esse أَلَيْكُ, quod usitate significat idem quod أَمْرَلُ
mittere, atque hinc fieri مَالَيْكُ, & literarum me-
tathesi مَلَائِكُ passim obvium (Hebraum מַלְאָכִים) à
quo, excidit, ob frequentem usum, fit hoc مَلَيْكُ
verum ab illo, non ab hoc, formantur Pluralia
مَلَائِكَةٌ & مَلَائِكِي.

32 iste est] seu ille est. هُوَ est hic, à quo fit
أَيْسْتِ iste, & هَيْسْتِ ille. In utroque autem هُ illud
finale Affixum secunda Persona est, ad quam sermo
dirigitur: unde pro Generis & Numeri diversitate
variatur, diciturque ad feminam هَيْسْتِ & هَيْسْتِي,
ad duos,

sciderunt] Est enim **قَطَعَ** & **قَطَع** non tantum
 amputare, abscindere; sed & scindendo vulne-
 rare: quæ posterior significatio omnino huic loco videtur
 applicanda: cum nimis absurdum esse constet, nemoque
 facile crediturus sit, mulieres illas, viso Iosepho, manus
 sibi amputasse: scindendo autem vulnerasse, haud
 usque adeo ineptum videatur, nec difficulter persuadea-
 tur ijs, quibus manus & brachij vulneratione vehe-
 mentem erga aliquem amorem tellari in more est po-
 situm: sicuti non olim tantum fuit, sed & hodie est
Arabibus, Persis, & alijs Orientis populis.

manus suas] **أَيْدِي**, & sine Nunnatione **أَيْدِي**,
 non Duale, sed Plurale est, forme **أَنْصُرُ**. Nam **ي**
 finale post Damma, ne ipsum mutetur, ubique
 illud mutat in Kesre, vocalem sibi homogene-
 am: quod diligenter est observandum. Singulare
 pro **يَدِي** est **يَدٌ** abjecta ultima radicali, ob fre-
 quentem usum, sicuti & in alijs fieri supra meminimus.

Ab sit per Deum] ut scil. mulierem illam ac-
 cusemus, cum talis sit hic juvenis ut angelo simi-
 lior videatur quàm homini, & merito quæ vident
 cum mulieres amore ejus capiantur. **حَاشِي**

exceptionis, & aversionis est vocula: cujus quæ leges
 sint cum excipit, habes in **الجر وميمية**, nostrisq; in eam
 commentarijs. Cum autem avertit, uti hoc loco, modò
 cum Accusativo, modò cum Dativo construitur; ut

cor obvolvitur, atque hinc facto Verbo dicuntur

شَغَفَهُ الْحُبُّ quasi dicas, pericardavit eum amor, id est, pericardium ejus ingressus est amor; captus est amore: sed personæ attributum cum Accusativo amoris, nisi hoc sit loco, transitivum est, sui amorem dare, corripere amore, unde شَغَفَهَا حُبًّا est ille corripuit eam amore. Ea amore illius capta est. Amor illius in cor ejus ingressus est.

31 [مُتَّكَأً] Radix non وَكِي est, sed وَكَا unde in 8 Conjug. اِتَّكَأَ est inniti, recumbere; accumbere: à quo مُتَّكَأً accubitus; & convivium malunt tamen plerique Interpretes valere simpliciter hoc loco idem quod مَجْلِسٌ sedem, locum ubi sederunt, quod mihi quoque non displicet.

dixit] scil. Iosepho, is enim adhuc in adibus illius erat. Ultima litera pro Gjezm Kesre habet, quia sequitur Elif unionis.

magnificarunt eum] locus ita clarus & perspicuus, ut satis mirari nequeam veteris interpretis lapsus, qui hæc vertit & menstruatæ sunt, cujus quidem significationis nullum prorsus apparet vestigium.

ut viderunt] vel cum viderent: لَأَنٍ enim non tantum Præteritum, seu postquam, sed passim quoque Præsens, seu cum significat.

sciderunt]

Dolo vestro] *scilicet mulieres: nam Affixum
femininum est.*

29 Iosephe] *supple*, dixit Dominus ejus.
recede ab hoc] *scilicet loco, id est hinc: ustra-
rissima phrasis, ut apud Hebræos יָצָא: Iubet Dominus
Iosephum discedere, ne quibus verbis uxorem suam est
objurgaturus, intelligat.*

Et veniam pete] *tu mulier: Verbum enim
Femininum est, ut & que sequuntur. Convertit se à
Iosepho, quem discedere iusserat, ad uxorem.*

de peccantibus] *Hoc Masculinum est, videturque*

potius dicendum الخاطيَات: *sed cum hoc pleo-
nastico Genus adeo rigide non observatur, & Mascu-
linum Plurale pro Feminino non raro usurpatur: unde*

أَنَا مِنَ الْمَسِيحَاتِ, *mulier non tantum bene dicat*

sed أَنَا مِنَ الْمَسْلُوبِينَ & ego sum de credentibus,
id est credens.

30 dixerunt] *Verbum singulare Masculinum est.
Plurale fractum eleganter Verbum Singulare ante se
habet etiam Genere discrepans.*

نِسْوَانٍ] *hoc, ut نِسَاءٌ & نِسْوَةٌ, Plurale est ab
alieno singulari امْرَأَةٌ.*

civitate] *illa scilicet: adest enim Articulus.*

corripuit eam] *Iosephus, nam Verbum est Ma-*

شَغَافٍ

sculinum: شَغَافٌ est τενάγον, membrana qua

ad] *ad, apud.* **عِنْدَ** & **لَدُنْ** idem est quod **لَدَا**
 dixit] illa, nam Verbum Fæmininum est.
 quæ] *proprie quid ? quid retributio ei qui, vel*
cjus qui ? id est quæ pœna erit ei qui, &c.
 familia] *hoc proprie est أَهْلٌ, quamvis & passim*
pro populo usurpetur.

26 testatus est testis] **شَهِدَ** est præsentem esse :
 testari ; dicere, narrare : itaque commodè vertantur
 verba, dixit quidam qui præsens erat de familia
 ejus, scil. mulieris nam Affixum Fæmininum est.

si sit lacerata] *ad verbum si est lacerata est ; sed*
Verbum كَانَ servile passim est, & hoc, alijsq. modis,
Verbis alijs apponitur. Videtur tamen hoc loco vocula
ان *in* *servire ; sicuti videre est in præstantissimo illo*
pentateucho Arabico, quod brevi edituri sumus
قَدْ *Pr. eterit.* **إِنْ** *perpetuo usurpari.* **إِنْ كَانَ**
Passivum est pro قُدَّ.

illa dicit verum] *Observe præfixum ف, uti &*
versu sequenti in illa mentitur : egregiam enim
quandam inducit emphasim, hanc orationis partem
cum præcedenti connectens, uti in simili loquutione
apud Belgas vocula soo.

28 vidit tunicam laceratam] *Ad verbū lacerata*
erat : itaque ante تَبَصَّرَ ellipsis est vocula ان *quod.*

Vtique hoc] *Affixū pro demonstrativo, ut & alibi.*
 Dolo

di sturus fuisset Deus, á quo tam magnis affectus fuerat beneficiis, & tam insigni donatus hospitio: & metúisset fore ne improbus factus omni felicitate privaretur.

malum] *id est* peccatum و *سوء* est malum, á

Verbo *سَاءَ* و *ي* و *ي* quiescentes ante Elif regulariter Medde habent. Quod notas ut *ع* Elif finale post و *ي* vocali destitutas per *ء* pingi: unde *ع* و *شيء* scribitur pro *شياء*.

25 præcurrerunt] *versu 17 idem Verbum significavit* procedere: *est autem generaliter* anteriorem esse *vel fieri*, *ع* antevertere, *ع* studere antevertere: *hic studere antevertere contendendo ad, unde ع* cum Accusativo *construitur*. Alter alteram studuit antevertere, contendendo ad portam. *Fingit enim Impostor eam quoque fugasse se dedisse, ut prior egressa domo vim se illius effugisse hominibus persuaderet, cumque antevertere eum non posset, vestem ejus à tergo lacerasse.*

a tergo] *دبره* est finis, *ع* dorsum, pars posterior, ut *قبل*, quod post occurret, anterior.

occurrerunt] *التقي* و *التقي* تلاقي *لتي* *idem valent* *ع* obviam venire *significant.*

Domino ejus] *scil. mulieris: nam a fixum* *fæmininum est. Dominus pro marito, ut ع* in alijs *linguis.*

Verbo هَمَّ quod significat triftari; & follicitum esse:

unde أَهَمَّنِي الْأَمْرُ follicitum me habet ea res.

At cum ب constructum est velle, cupere. Illa voluit eum, id est, concubitum eius; & is quoque voluisset eam, id est, non recusasset concubitum illius, nisi &c.

Atque] قَدْ & cum لَ قَدْ ante Prateritum interdum vacans, interdum significant nunc, jam nunc, interdum restringunt illud ad Prateritum, cum alicui pro Præsenti, aut Futuro non raro usurpetur; interdum & pro Latino Itaque venit, quæ significatio hujus videtur esse loci; si non est; vacat.

& voluisset] scil. ille, Iosephus: nam هَمَّ Masculinum est. Verto autem voluisset, per Prateritum Optativi, propter لَ quod sequitur: id enim licet postponatur in hanc tamen vocem insluit. Ille autem nisi causam domini sui considerasset, voluisset eam quoque. In duo enim Praterita لَ influere solet, sicuti docetur in Grammaticis.

si non] كُنْ لَا hic vocat post أَنْ, ut alibi.

causam] بَرَهَانَ est probare, demonstrare;

causam agere, unde بَرَهَانَ, demonstratio; causa.

Nisi vidisset causam domini sui, id est nisi considerasset causam Dei sui, seu quid adversus eum dicturus

سُبْحَانَ اللَّهِ ad laudem Dei, *supple fit, vel ne*
fit hoc, vel illud, velit aut nolit Deus hoc, vel
illud fieri ad suam laudem, pro ratione constructio-
nis: usurpatur tamen etiam hoc pro admirationis for-
mula bone Deus! Ponuntur autem in hujusmodi lo-
quutionibus Nomina illa in Accusativo & quod per
emphaticam illam averfionem, optationem, vel admi-
rationem quodammodo Adverbiascant. Dicitur quoq;

مَعَادَ اللَّهِ nec non مَعَادَ وَجْهِ اللَّهِ eadem signi-
ficatione.

bonam fecit] *Elliptica loquutio pro qui bonam*
fecit, vel & bonam fecit.

mansionem meam] *supra explicatum est*

مَتْوًى, *cujus ي in¹ quiescens versam est, propter*
sequens affixū ي quod regulariter Phathā habet, quia
præcedit litera quiescens, sicuti in Grammaticis doce-
tur. In eleganti illo Psalterio non ita pridem Romæ
à Doctissimis viris Ioanne Hefronita, & Gabriele
Sionita, auspicijs Nobilissimi viri Domini de Breves
edito, ي affixum post literas quiescentes vocali desti-
tuitur, & Gjeram possidet: sed, aut ego vehementer
fallor, contra Grammaticorum omnium & textus Alco-
ranici auctoritatem.

prosperantur] فَالْحِج est secare; arare: & pro-
sperare, salvare, servare: *in quarta autem Conjugatione*
prosperari, servari.

24 voluit] *scil. illa, est enim هَتْمَةٌ Femininum à*
Verbo

Agetibi] *vel* age veni tibi هَبْتُ *pro quo codices*
quidam habent هَبْتُ vel هَبْتِ vocula est idē signi-
 ficans quod هَلُمَّ age *vel* citò veni *aut* venite, *utri-*
usque enim Generis sunt & Numeri. لَكَ *adjectum*
omnino redundat, sed usitate tamen: sic dicitur quoq;
 اِجْعَلْ لَكَ اَنْعَامًا *age veni tibi, pro age veni: si autem du-*
aliter, vel Pluraliter usurpentur, Affixum duale sit vel
plurale ب. *Ceterum & hac modesta loquutio est age*
veni scil. ad me, pro concumbe mecum: Sic &
Hebraei וָבֵנִי venire pro rem habere usurpant.

protectio Dei] اِسْتَعَاذَ بِعَادٍ *idem signifi-*
cant quod لَجَا confugere: construuntur autē cum ب,
ut اَعُوذُ بِقُلَانٍ id est اِلَى فُلَانٍ cōfugio ad
aliquem. Sic dicunt اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ كَذَا con-
fugio ad Deum ab hoc, aut illo, id est protegat
me Deus ab hoc, aut illo, absit a me hoc, aut il-
lud: pro quo compendiose dicunt, posito Nomine Ver-
bali, seu Infinitivo pro Futuro, & omisso ب. مَعَاذَ
 اللّٰهِ *absit, avertat Deus, quasi dicas refugium*
Dei, seu ad Deum, ut sit elliptica loquutio, pro capio
refugium ad Deum: sic passim quoque occurrit
 مَعَاذَ

de explicatione] *id est* explicationem, Arabif-
mus jam supra explicatus.

Deus est victor, &c.] *Elegans sententia, & fre-*
quentis apud illos usus, significans, Deum id quod apud
se constituit facile exequi, nec quo minus exequatur à
quoquam impediri posse. Caterum أمر *quoque signi-*
ficat mandatum, sed quæ significatio minus hoc loco
videtur conveniens.

plurimi hominum] *proprie plurimum homi-*
num, اكثر est Comparativus à كثير multus,
sed passim accipitur pro majori parte.

22 robur suum] شد *est intendere, roborare, hinc*
أشد *est virtus, robur; Attingere robur suum est*
adolescere: hinc solum بلغ attingere, pervenire
absolute etiã usurpatur pro pubescere, & adolescere.

sapientiam] حكم *plerumque judicium signifi-*
cat, & حكمة sapientiam, *sed illud pro hoc interdum*
usurpatum reperitur: thema est judicare, & sapere.

23 petijt eum] أراد, أراد, أراد *significant vel-*
le, & petere: petijt eum ab anima ejus, id est petijt
eum ab ipso: nam نفس animam pro nostro ipso
usurpari jam notissimum est: itaque modesta loquutio
est petere aliquem ab ipso pro petere ab aliquo
concupitum ejus.

eam, fortassis exibo, nam per fortassis vis ejus non
malè quoque exprimitur.

sumamus cum] **أَتَّخَذَ** ut & **أَخَذَ** est
sumere, assumere: assumere autem puerum, vel
in puerum, est adoptare filium: nam **وَلَدٌ** puer pro ~~ولد~~ *pro famulo*

ابْنٌ filio, & **خَادِمٌ** famulo passim usurpatur: hinc
proculdubio est Gallorum valet famulus. Quod mi-
rum videri non debet, cum non Hispaniam tantum
Arabes, sed & bonam Gallia & Italiae partem olim
tenuerint. Hinc ab ijs quoque profecta sunt Mescuin,
magazin, pluresque aliae voces, de quibus vide Com-
mentarium nostrum in linguam Arabicam.

stabilivimus] vel potestatem dedimus, utram-
que enim illam significationem habet **مَكَّنَ**: posterior
tamen huic loco magis videtur congruere, ob constru-
ctionem ejus cum **س**; alioqui prior non ineptum quoque
reddit sensum: stabilivimus ei, id est stabilem ei
mansionem dedimus.

in terra] **أَدَّ** est Articulus, unde & non malè
vertatur in illa terra, id est in Aegypto: nisi malis
الأرض pro orbe terrarum sumere.

docuimus] **عَلَّمَ** enim est scire, **عَلَّمَ** docere. **و**
autem prefixum Futuro cum Kesre, & mutationem ul-
time vocalis inducens, ut communiter significat; ve-
rum interdum inservit conversioni ejus in Prateri-
tium, uti hoc, versu 24 in **لِنَصْرِفَ**, & alibi.

de expli-

*Ille enim ex viuis
edidit et Geulobanus
Podellus, et Comiti
Palatino tradidit, et
ex eo plurimum dignis
et de rebus Arabiis
et de rebus Persicis
et de rebus Indicis
et de rebus Sincis
et de rebus Aethiopicis
et de rebus Aegyptiacis
et de rebus Libyicis
et de rebus Arabicis
et de rebus Persicis
et de rebus Indicis
et de rebus Sincis
et de rebus Aethiopicis
et de rebus Aegyptiacis
et de rebus Libyicis
et de rebus Arabicis*

vide, si lubet, *Geographorum principem Ismaelem
Abulsedam, & Geographum Nubiensem, quos duos
nobilissimos scriptores, diu multumque à viris erudi-
tis desideratos, Arabicè, & Latinè quoque splendide
breui in lucem edituri sumus.*

mulieri suæ] *id est uxori* لزوجته.

honora] *vel magni fac, utrumq; enim significat*
Verbum أَكْرَمَ

habitationem] *est* مَثْوًى *domicilium, habi-
taculum, à* ثَوًى *manere, habitare: hoc tamen loco
videtur pro* ثَوًى *vel* مَثْوًى *id est habitatione sumi,
ut sit Infinitivus seu verbale forme* مَنَصَّرٌ.

fieri poterit] *عَسَى* *Verbū est in Præterito quidem
tantum usitatum, sed Futuri ibidem quoque significa-
tionem habens. Constituitur fere semper cum Futuro,
præmisso* أُنْ *quod tamen interdum suppressitur: &
denotat spem, atque per fieri potest, potuit, vel po-
terit non inconvenienter plerumque redditur. Con-
jugatur autem ut* مَرَمًى *verum media radicalis loco*

Phatha Kesra interdum habet: ut عَسَيْتَ أَنْ أُخْرَجَ *fieri potest, vel poterit ut ex-*

est loci. Est autem ^{قمر} Genitivus, rectus à ^{في} quod
precessit in ^{بتمن}. Pluralia quadriliterorum con-
stat plerumque esse diptota, ideoque hoc terminatur
Phatha, neque Nun habet, ut quod apponitur ci Adje-
ctivum.

numeratis] ilico scilicet, id est presentibus.

Et fuerunt] scilicet qui eum inventum vendi-
derunt viatores: non enim cum à fratribus suis, sed à
viatoribus venditum fuisse putavit Impostor, memoria
eum deficiente: quod & alibi passim contingit, unde &
plurimus seculis distinctas historias interdum confundit.
ex averfantibus] من pleonasticum, id est aver-

santes. Est ^{ترهد} vel ^{ترهد}, utrumque enim dicitur,
contrarium ^{مرغب}, id est averfari, nolle habere
vel possidere. Constructur interdum cum ^{في}, ut
hoc loco, interdum cum ^{عن}. Averfati autem fuisse
dici possunt eum, vel quod extraneus fuerit, vel quod
pastor, vel alijs de causis.

12 ex Aegypto] id est ^{مصري} Aegyptius, vel
Memphiticus, est enim ^{مصر} Aegyptus, nec non
primaria Aegypti urbs ^{منف} olim dicta, jam
mille abhinc annis à Sarracenis destructa, in cujus lo-
cum deinde successit ^{فسطاط}, nunc ^{الكاهرة}
Alcahira quam Alcairum vulgo nominant: de hisce
vide,

منف
quoniam hinc per
se non successit
الكاهرة
منف

ô evangelium] **بَا** non vocandi hic, sed admirationis, aut exclamationis est particula.

evangelium] **بَشْرَ** est lati aliquid annuntiare, unde evangelium dicitur **بَشَارَةٌ** & **بَشْرِي** cum **ي** faminino, qua de causa & sine Nun vocali scribitur, & diptotum est.

hic puer] id est hic, quem in puteo video, est puer, vel hoc quod hic video est puer: nam **هَذَا** non Adverbium, sed Pronomen est, potestque significare hoc vel hic.

reservarunt eum] **أَسْرَ** Verbum quarta Conjugationis est abscondere, absconditum & secretum servare. Reservarunt eum in summam, id est, secreto eum habuerunt, summâ aliqua pecuniæ eum vendituri. **بِضَاعَةٌ** est summa principalis quæ foenori exponitur.

id quod] propriè in eo quod, quia adjectivum **عَلَيْهِ** Verbi sui, quod cū **ب** cõstruitur, syntaxin servat.

20 vili] vel exiguo, est **فَخْسٌ** exiguus, paucus, & justo minor, unde Verbum est fraudare.

nummis] **دِينَارٌ** seu **دِينَارٌ** est drachma, pondus 42 granorum, item ejus ponderis nummus, statet; de quo vide notas nostras in Historiam Sarra-
cenicam brevi prodituram: & generaliter nummus cujuscunque ponderis & valoris, qua notio hujus

○

est loci.

autem, uti & alibi في usurpatur : صَبْرٌ est patientia, at صَبْرٌ aloë.

vocatus] seu est qui vocatur : id est, ego Dei auxilium imploro, ut in hac mea, quam narratis, calamitate, opem mihi ferat, meque consoletur. Sementia hac Muhammedanis frequenter in ore est.

إِسْتَعَانَ est auxilium alicujus implorare : unde prima Surata, statim initio Alcorani est, أَيَّاكَ نَعْبُدُ,

وَأَيَّاكَ نَسْتَعِينُ te colimus, & tuam opem imploramus, quæ verba Guljelmus Postellus malè vertit. Ô vos omnes illi serviamus, certe adjuvabimur: thema est عَانَ, unde عَرُونَ auxilium.

viatores] supple quidam : nullus enim adest Artificulus, agmen quoddam iter facientium.

adaquatores] وَرَدٌ est accedere, venire, item adaquare animalia, unde وَارِدٌ est adaquator qui animalibus dat potum, qualem singula viatorum agmina, seu Caruana, ut Turca vocant, habere solent, qui, cum ad aquas ventum est, potum camelis haurit.

أَدْنَى] Verbum quartæ Conjugationis ادنا, significans haurire, & inter hauriendum urnam demittere, vel attrahere, unde & Accusativum ejus regit; hinc دَنَى situla, urna qua hauritur aqua.

ô Euan-

17 in credente] *id est credens, cum & pleonastico.*
Arabismus est passim obvius.

ctfi] *وَلَنْ idem hic valet quod قَرَانٌ, alioqui sonet etiam si essemus, quod hic non convenit.*

18 venerunt cum sanguine] *hoc est, apportarunt sanguinem in tunicam, id est, tinxerunt sanguine tunicam, vel potius subuculam, quam & vulgo camisiam vocant, Galli chemise: nam secundum Arabes hoc proprie est قَمِيْسٌ. Saadias & alter Pentateuchi interpres טוּנִיקָה vertunt توليئة melius proculdubio.*

quin] *قَلْبٌ est sed adversativa Conjunctio: item fortassis, qua significatio non male hujus dicatur esse loci: verum cum frequentissime sit abruptionis particula, qua sermonem alterius abrumpunt, diversum quid dicturi, non est mihi dubium quin haec ultima notio hic obtineat, & convenienter vertatur quin vel At, quo Iacob abrumpit eorum sermonem, post صَادَقْتُمُ: nam qua intercedunt de tunica, Historici verba sunt.*

Alioqui & pro قَمِيْسٌ legitur, initio Surata 38, qua significatio etiam hoc loco haud inepta sit.

ornarunt] *Tradunt unanimiter Arabes سَوَّلَ*

esse idem quod تَرَبَّعَ ornavit; ornare autem illi aliquid animam, cui quod cupit & optat contingit.

negotium] seu rem, aliquid, ut Hebr. נַגְבָּה.

& patientia] vel At patientia, sive Patientia autem,

revelavimus ei] *ad verbum* & revelavimus ad eum: *U* istud exigua quaedam *emphasin importat*, & *dependentiā significat* hujus orationis à *precedenti* (sicuti & *passim* ف *ut* فاحبك fac hoc & amabo te) nisi malis tale esse *U* quod *precessit* in واهجوا: *ita enim hoc simpliciter copulativum erit.* Postquam abduxerunt eum, unanimiter statuerunt conijcere, & nos revelavimus ei &c, *utrague sententia conveniens est, & sensus eodem redit, prior tamen preferenda mihi videtur.*

declarabis ijs] نَبَأٌ & نَبَأٌ *secundū Arabes idem* propriè valent quod أَخْبَرَ nuntiare, indicare, *unde*

نَبِيٌّ est nuntius Dei, qui mandata Dei hominibus annuntiat & declarat *Hoc loco Futurum est secunda Conjugationis, cum U* paragogico, *unde & J* pleonasticum prefixum est. *Construitur cum Accusativo persona & B* res, *ut hic est manifestum.* Futurum est ut aliquando ijs narres & in memoriam revoces hoc eorum facinus, licet id illi nunc non percipiant aut cognoscant. *Vide quam hac vetus interpretes imperite reddiderit, ad Iacobum omnia referens.*

16 ad patrem] *vel patrem, Verba veniendi cum nudo Accusativo plerumque construuntur.*

flentes] *ad verbum flent, Futurum passivum venit pro Participio, qua & una causarū est cur, more Nominis, Casuum diversitatē agnoscat, sic paulo post est abivimus procedimus, pro abivimus procedentes.*
in cre-

& vos eum negligentes] *id est*, vobis eum negligentibus. *Sic passim Ablativi absoluti Latinorum per Nominativum, premissa copula, exprimuntur.* Ego scribo & tu dormiens, *pro* Ego scribo te dormiente.

cum negligentes] *Arabice* ab eo, *nam* غفل *est* animum avertere, non attendere, negligere.

14 quod si] *vocula composita ex* ان و

Elif mutatur in ي, quia movetur per Kesre, in medio dictionis. *Nam Particula inseparabiles alijs Particulis, non Verbis aut Nominibus, prefixa, in medium censentur collocare.* *Sic dicitur* ان اين an si?

ان ايذا an cum? لا ut non, &c.

ادا] *est* responsionis & remunerationis *vocula*: interdum vertitur utique, nimirum, vicissim, *pro* natura orationis.

15 convenerunt] *id est*, ut convenit inter eos, seu cum unanimiter statuissent: *est enim* اجع considerare, deliberare; & deliberando consentire, unanimi consensu statuere: *que significatio hic optimè congruit.* Prior locum habet in

illo *Alcorani* اجعوا امركم considerate seu perpendite negotium vestrum. *Construitur alibi etiam cum Prepositione* على.

structionem ejus cum علي. Thema est آمِن, unde in
quarta Conjugatione fit آمِن credidit.

Et nos] اِن vacat, ut paulo post aliquoties, &
passim alibi, in mimesi maxime persone: queat tamen
& hic enim significare, etenim nos, &c.
consulentes] vel admonitores: est enim نصح
monere, admonere, consulere. Nos cum ad-
monentes operam dabimus ne infortunium ali-
quod, aut malum incurrat.

12 delectabitur] رَتَعَ est pasci vel pastus causa
per pratum obambulare, & metaphoricè reficere
se obambulando & discurrendo, ut pueri solent.
Hinc ajunt idem esse رَتَعَ ورتع quod رتعم ورتعم
reficiemur & delectabimur.

13 contristat me] حَزَنَ est tristem esse at حَزَنَ
& أَحْزَنَ contristare. ُ prefixum est ob ُ
antecedens, ut ante aliquoties.

quod] اَن est ut, اَن quod: sed illud pro hoc in-
terdum usurpatur.

metuo ne] Arabicè metuo ut: nam ille loquendi
modus Latinis est peculiaris.

lupus] ُ pro ُ radicali ponitur, quia præcedit
Kefre. Convenis vox cum nostro diei quod furem
& vos significat.

tamen quod hic habemus indifferenter per ت vel ة
scribitur, licet omnia exemplaria hoc loco ت habeant.

cisternæ] vel putei, creditur enim جُب idem esse

quod بئر, alij ajunt profundum esse puteum, alij
inexhaustum, ego malo cisternam hic significare.

Accipiet eum] اِنْتَقَا و لَقَطَا significat aliquid
improvisum & minimè quæsitum invenire; &
colligere, seu quidvis humi positum vel abje-
ctum tollere: specialiter autem sæpe de acceptione
pueri projecti & fortuna commissi, qui لَقِيطٌ
inde vocatur, dicuntur: unde quod hic usurpatur
Verbum convenientissimum esse apparet.

بعض] hoc non collectivè tantum, sed & singula-
riter etiam interdum, uti hoc loco fit, accipi, jam
alibi memini me docuisse.

viatorum] سَيَّارَةٌ Nomen est singulare, idem

significans quod قَافِلَةٌ, id est cœtum hominum
una iter fatientium. Thema est سَارِ ire, proficisci.

si estis facientes] id, scilicet, quod dico: si ab-
jeceritis eum in cisternam.

11 quid tibi, non credis,] id est, quid tibi est
cur non concredas? quin concredis? تَأْمَنَّا

est contractum ex تَأْمَنَّا. Observa autem con-

per apocopen hic excidit, quia praeceffit Imperativus,
qua de causa & sequens **تكونوا** abiecit. ٧

postea] **من** est pleonasticum, pro **بَعْدَ**. Affixa
veniunt interdum loco Pronominum demonstrativorum:
atque ita hoc sit pro **من بعد ذلك** post illud
scil. tempus. Reduci tamen eodem quoque sensu po-
test & ad Iosephum. Eritis post eum, id est, cum
is è medio sublatus erit.

gens] Nota **قوم** quod gentem seu nationem
significat, de paucis etiam dici; sic passim alibi accipi-
tur pro aliquot homines, quidam. Collectivum
cum sit, modo singulariter, modo, ut hic, pluraliter
construitur. Accusativi autem Casus est ob praemissum
Verbum substantivum.

١٥ dixit dicens] Phrasis Arabica passim obvia
pro dixit quidam. Sic **ان قال قائل** si dixerit di-
cens, id est, si quis dixerit.

ex ijs] vel de ijs: sic Latini dicunt multi de Ro-
manis, id est multi Romanorum.

& conijcite eum] **و** et pro sed post negationem
non raro usurpatur, etiam in Hebraea lingua. Thema
Verbi est **لقي**.

fundum] **غِيَابِي** est fundus putei, cisternæ, &
fluminis. Ponitur autem **ت** pro **ة** feminino, quod
& in alijs quibusdam vocibus contingit, ijs maxime que
ultimâ radicalem amittunt, ut **أخت** soror. **quin**

vulgus passim **ت** cum **ة** confundis, sed malè: hoc

*quoniam vulgus est non
est confundit nos
videtur MS. palermitanus
In eo Inbruy nunc singularibus ramentum
In MS. palermitano scriptum
ت pro ة pronomen usurpat et subitum*

chariores] *proprie charior* حَبِيبٌ charus. *Com-*
parativum habet أَحَبُّ pro أَحَبُّ .

complures] *Vocabulum aliud non habui quo ex-*

Castus *plurium quam decem* *pauciorum quam quadraginta* *quod coetū hominum* *significat plurium quam decem, & pauciorum*
primerem Arabum عَصَبَةٌ, quod coetū hominum
significat plurium quam decem, & pauciorum
quam quadraginta. Itaque Benjaminum quoque
comprehendunt alioqui decem tantum futuri. Vetus
interpres vertit gentem immensam, male, ut ple-
raque alia.

9 occidite] dixerunt, *scilicet*, alij ad alios, *vel*
suggeffit ijs diabolus.

conijcite eum in terram] *scilicet* aliquam, *id est*
regionem, *nullus enim adest* Articulus. طَرَحَ

autem, & in Conjugatione octava اِطْرَحَ, *secundum*
doctissimos interpretes, significant quoque longè
amovere, quæ significatio huic loco optimè quadrat:
longe cum amovete in aliquam regionem, id est
in longinquam aliquam regionem cum remo-
vete.

conciabitur] خَلَا *cujus Futurum est* يَخْلُقُ
inter alia multa quoque significat amicum esse vel
fieri. Amica fiet vobis facies patris vestri, id est,
Eum vobis pater ostendet vultum, quem ami-
cus solet amico, neque torvè, ut hactenus fecit,
vos aspiciet. Hinc خَلَا *amicitia. Ultima radicalis*

Elif quiescit, ut *أَشْتَرِبَهُ* versu 21, vel potius in Elif
quiescens mutatur, ut *مَثْوَايَ* versu 23.

parentibus tuis] vel potius patribus tuis: est enim
أَبَوَيْنِ Duale à Singul. *أَبٌ*, quod ponitur pro *أَبِي*,
& regulariter habet in duali *أَبَوَانِ* & in Plurali
أَبَاءٌ: quanquam invenias etiam *أَبَانِ*, & *أَبُونَ*.
Parentes id est pater & mater dualiter nominantur
أَبَوَانِ. Thema est *أَبَا* nutritiv, educavit, at *أَبِي*
significat noluit.

sciens, sapiens] Plura Adjectiva uni Substantivo
sine copulativa Conjunctione hic non raro apponuntur.
At plura Substantiva si conjungantur, singulis, non
ultimo tantum ut apud Latinos, copula praefigi solet.

Fuerunt] propriè fuit. Plurale irrationale, singu-
lare eleganter ante se habet, genere fere discrepans.

أَيَّاتٍ] hoc supra explicatum fuit: à Sing. *أَيَّةٌ*,
quod ponitur pro *أَيَّاتٍ*, ut hoc pro *أَوَيَّةٌ* juxta cano-
nes notos.

interrogantibus] seu petentibus, id est habent
qui signa volunt & exempla divine providentiæ,
ea manifesta in historia Iosephi & fratrum ejus:
verti quoque possit *أَيَّاتٍ* miracula: habent qui
miracula volunt, &c. Verba sunt Auctoris Alcorani.
chariores]

6 & sic] secundum visionem scilicet tuam.

eliget te] Conjugationis octava a themate جَبِي.

Dominus tuus] id est الله Deus: sic & in fine
hujus versus, & passim alibi.

de explicatione] id est, explicationem, من
est pleonasticum, ut passim alibi. Est autem تاويل

Infinitivus, seu Nomen Verbale ab اَوَّلَ exposuit,
explicuit.

أَحَادِيثُ] Plurale est Singularis حَدِيثٌ idem

significantis quod خَبْرٌ id est narrationem, ratio-
nem: formatum autem irregulariter est tanquam ab
أَحَدُوَّةٌ. Docebit te explicationem narratio-
num, scilicet, obscurarum, quales sunt somniorum.

يَتِمُّ] Thema est فَعَّ perfectus fuit, unde in

quarta Conjug. أَتَمَّ perfecit. Perficere gratiam
suam super aliquo, est gratiosè, & benignè cum
aliquo agere.

familia] Est أَلٌ familia, stirps; scribitur q̄ sic pro

أَوَّلَ à themate أَلٌ seu اَوَّلَ.

عَلَيْكَ] finale post Fatha quiescens in star Elif,
cum Affixus diphthongescit, in Particulis: alibi ut
Elif

ne narra & struent, pro ne narra
ne struant, Arabismus est satis frequens. ف
propriam hic significationem obtinet, indicatque rem
mox sequenturam. Inluit autem in vocem cui pre-
figitur, eique ن aufert, juxta doctrinam de particu-
lis apocopen Futuro inducentibus, alioqui diceretur

يَكْدُون, Thema est كَانَ, significans idē quod
مَكْرٌ dolum fecit, circumvenit, ad verbum itaq;
circumvenient te circumveniēdo. Hic cum ن
construitur, alibi cum Accusativo. Sumitur & pro bel-
lum movere, quo modo & hic fortassis accipi queat,
sed minus, ut opinor, convenienter.

Satanas] شَيْطَانٌ vox est origine proculdubio
Hebraea, שָׂטָן, quod generaliter adversarium, & spe-
cialiter diabolum infensissimum humani generis hostem,
ut & hic dicitur, significat. Alioqui شَعَنَ Arabibus

est fune ligare, & شَطْنٌ funis, شَيْطَانٌ autem شَيْطَانٌ
serpentis quoque est species quadam, ut & herba.

homini] id est humano generi, nam Articulus hic
non certum individuum, sed speciem notat, ut passim
alibi, unde & specificus appellatur. Thema vocis est
انس societatem inivit vel coluit, quod homo pra-

caeteris animal sit sociabile: hinc أَلَيْسَ socius أَنْسٌ
انس homines &c.

& sic

Futuris habemibus ¶ paragogicum, sicuti videre
est hujus capituli versu 15 & 32; nec non Sub-
jecto orationis vim aliunde non patiente, ut versu 8
لِيُوسَفَ.

4 [أَبْتِ] vel أَبْتِ id est أَبِي us docetur in Grā-
matica, sic أُمَّة vel أُمَّة mater mea.

adorantes] vel, honoris exhibendi gratia se
incurvantes, hoc enim quoque est أَسْجَدَ & سَجَدَ.

s filiole mi] إِبْنِ filius, est pro بَنِي, us أَخْ pro
أَخَوْنَ, أَبْ pro أَبْنِي, unde diminutivum ejus regulare
est بِنْتِي, pro بَنَاتِي, juxta canonem de ي و
è Grammatica notum. Dicitur autem بِنْتِي filiule mi,
specialiter pro بَنَاتِي, us أَبْتِ pro أَبِي. Plurale di-
minutivi est أَبْنَاءُ.

مَرَايَ] est visio, forma نَصْرِي à radice مَرَى
pro ي finali est ا, quia aliud ي precessit.

fratribus] Plurale à Singulari أَخْ, quod est pro
أَخْوَانِ: dicitur tamen, & أَخْوَانِ. In Duali أَخْوَانِ
M 3 [فَبِكَيْدُوا]

eo quod] *vel in eo quod, id est, quia.*

revelavimus] *Est quidem* **أَوْحَى** *etiam scribere;*
sed cum **إِلَى** *constructum, ut hoc loco, semper est re-*
velare, manifestare. Thema est **وَحَى** *scribere, o-*
stendere.

etsi] **وَإِنْ** *est interdum & si, interdum, ut hic,*
etsi, quamvis. Pulcherrimas in hoc Alcorano
narramus tibi historias, licet antequam is tibi
daretur negligens admodum fueris, neque de cultu
nostro, aut salute tua magnopere sollicitus.

ante eum] *Ad verbum, ab anteriori ejus.* **قَبْلُ**
cum de tempore dicitur plerumque **مِنْ** *hinc*
مِنْ قَبْلُ *antea, pro* **قَبْلًا** *alioqui & hic dicatur*
قَبْلَهُ *ante eum.*

ex] **مِنْ** *cum* **لِ** *pleonastico; hoc enim, licet varius,*
prima voci Prædicati etiam affigitur, cum Subjectum
habet ante se **إِنْ** *sine* **تَسَدِيدٍ** *(nam cum* **إِنَّ** *id passim*
fieri satis constat) sic alibi ait Alcoranus, وَإِنْ

كَاثِرَةً *etiam si fuerit magna. Præfigi-*
gitur autem præterea hoc **لِ** *pleonasticum cum* **فَاثَا**
non tantum Præteritis Verborum post **لَنْ** *si; sed &*
Futuris

قرآن⁹ fuisse vocatus, & nomen illud confirmatum de-
 inde fuisse collectione Abubecri; qui & مَصْحَفٌ, seu
 مِصْحَفٌ eum appellari voluit, ac si volumen scri-
 ptorum cœlestium dicas: صُحُفٌ enim, si illus cre-
 dimus, librum cœlitus missum significat: صَحِيفَةٌ
 tamen, cujus صُحُفٌ, ex aliorum sententia, est Plu-
 rale, scriptum quodvis denotare videtur, atque ita
 مِصْحَفٌ erit volumen scripturæ, scilicet divina.

2 forte vos] scilicet Arabes. عَلٌّ & عَلٌّ signi-
 fificant fortassis, & modo spem, ut hoc loco, modo me-
 rum magis indicant.

3 nos] Deus loquitur, ut antea nos utique.
 super te] id est, tibi, scilicet Arabum natio.
 Sic versu quinto & passim alibi قِصَصٌ construitur cum
 علي persona: hinc fit قِصَّةٌ narratio, historia, cujus
 Plurale est قِصَصٌ, & irregulariter posito Fatha pro
 Kefre قِصَصٌ, quod paulò post sequitur.

أَحْسَنٌ] est superlativus à حَسَنٌ bonus, &
 pulcher. Pulcherrima, vel, pulcherrimum nar-
 rationum, id est, pulcherrimas narrationes, seu,
 historias.

إِنَّا] Compositum est ex **إِن** & **نَا** utique, certè
vel etenim nos, per itque unum **ن**.

قرانا] Supra explicatum est: sed observa, ex
ipforum Arabum sententia, non Alcoranum, tan-
tum hoc nomine vocari, sed & legem, seu doctrinam
quamvis calius datam: unde alibi Moses quoque

dicitur قرانا accepisse. Hoc tamen loco pro volumine
legis Muhammedicæ procul omni dubio est accipi-
endum. Licet enim illi dicant à collectione capitum
librum ita esse dictum, adeoque, antequam ea collige-
rentur, id nominis obtinere non potuisse videatur: &
ipse tamen passim se hoc nomine vocat: undedubium
mihi non est quin scheda ejus antequam in unum ab
Abubecro compingerentur volumen, imò Muham-
medi traderentur, illo nomine appellata fuerint.
Dicunt enim totum Alcoranum una demissum esse

nocte, qua **لَيْلَةُ التَّنْزِيلِ** nox demissionis, &

لَيْلَةُ الْقَدَمِ nox potentia appellatur, & Surata
97 mille dicitur prastare mensibus. Dicunt & partes
ejus, diversis temporibus, alias Mecca, alias Medine
Muhammedis fuisse traditas. Itaque, ni manifestam
velint incurere contradicentiam, necesse habent di-
cere, non simulatque demissus est, totum fuisse tradi-
tum, sed prout res & negotia Muhammedis exigebant,
nunc has, nunc illas ab angelo ei allatas esse particulas.
Atq; ita non inconvenienter dicatur totus ille Thesau-
rus epistolarum caelestium etiam antequam traderentur

قرآن

قرانا vorant
Alcoranum
in Epistolis
supra
dicitur
Corinthios
laudabilis
Alman
noxi
gratia
Civitas
Columbie
suaviter
Dura
autem gradum
liber.

لَيْلَةُ التَّنْزِيلِ
لَيْلَةُ الْقَدَمِ

Ea indicantur, plerorumq; judicio, hæc Dei cogno-
 mina رحمن misericorator, رحيم misericors, مروف
 mitis, رب dominus, رافع رافع largitor, رافع exal-
 tator رقيب custos, و شهيد director: quæ omnia
 ei convenire luculenter Historia Iosephi ostendit; re-
 peritur eadem nota & tribus alijs locis, eadem pro-
 culdubio significatione.

[تلك] Singulare Fæmininum pro Plurali Neutro,
 ut passim alibi, refertur ad الر & reliquas voces my-
 sticas quas certas ait esse notas Alcorani celestis, libri
 ita clare & perspicue veram religionem explicantis, ut,
 quemadmodum initio ejus, & passim alibi dicitur, nul-
 lum in eo inveniatur dubium. Idem hæc initium est
 Sura vicefima sexta, & vicefima octava, post notam
 Mysticam طسم. At Sura vicefima septima post طس
 clarius etiam ait تلك آيات القرآن وكتاب

مبين Iste sunt notæ Alcorani & libri perspicui:
 تلك آيات, الر, ut Sura decimaquinta post
 تلك آيات وقرآن وكتاب Iste sunt notæ libri & Co-
 rani perspicui.

Verbum بان non in prima tantum, sed & quarta
 ac decima Conjugatione modo transitivum est, modo
 intransitivum, unde مبين est declarans, & clarus,
 perspicuus, quæ posterior significatio est hujus loci.

[إننا]

M

de quarum significacione nihil certi sibi constare ipsi
 proficiuntur Arabes: scientiam earum soli adscribentes
 Deo: unde Abubecrus socer & successor Muhamme-
 d's dixisse fertur, Deum in omnibus suis libris se-
 creti aliquid sibi servavisse, idque in Alcorano
 esse mystica illa capitum initia. Conjiunt au-
 tem alij, literis earum vocum epitheta Dei, alij nomina
 Alcorani, alij juramenta divina, alij alia designari:
 magna in ijs credentes latere mysteria. Vnde non
 desunt qui varijs speculationibus, & supputationibus
 cabbalisticis mira ex ijs elicere nituntur, puta lune
 motum, Imperij Sarracenicum & aliorum periodos, res

etiam futuras, & id genus alia: vano & ridiculo prorsus
 conatu. Neque mihi est dubium quin si quidquam signi-
 ficent, ad Deum sint referenda. Sic omnium prima & no-
 bilissima initio statim Alcorani occurrens **الم** non male

videtur exponi, **أنا الله أعلم** ego Deus sum sapien-
 tissimus, sumpta scilicet prima prima, media media, &
 ultima ult. medietionis litera. Nisi malis cum alijs, literis
 ijs varia Dei epitheta designari, ut **ا** si **اول** primus,
آخر ultimus, **ابدي** aeternus, **الزلي** perpetuus,
ل لطيف clemens, **م** ملك rex, **مجيد** glo-
 riosus, **منان** gratiosus, &c. Sunt tamen qui **ا**
 arbitrantur significare **الله** Deum, **ل** جبريل
 Gabrielem, **م** محمد Muhammedem: quorum
 primus (si illis credimus) auctor, secundus traditor,
 tertius praeo, Alcorani exitit. Sed de hac, & reli-
 quis omnibus suo alias dicemus loco, nunc eam quae
 hujus loci est **الم**, literam **م** cum articulo, exponamus.

*Indicantur in Bebbek
 Regia in Arabia
 Ms. Joannes Zetzel
 Astrologus Junctus
 In 20. deat. Astoria
 In vandenput
 unumquodque futurum
 deum futurum dicitur
 quod nature Astrologia
 de hunc, fuit d. ad rem
 vultus 20. quod
 gabat*

Ea indicantur

إِلَهٌ coluit, adoravit, hinc enim *سِ* *إِلَٰهٌ* deus, forma
 بِصَامٍ, quod tamen compendij causa, omisso *ا*, plerumq̄
 scribitur *إِلَهٌ*, & cum Articulo *ذَ* *إِلَٰهَةٌ* hic, unde,
 facta contractione, fit hoc *إِلَٰهٌ*, idem omnino valens
 quod Hebraeorum *יהוה*, & Bohemorum *Hospodin*.

إِلَٰهٌ, *أَللَّهُ* *الرَّحِيمُ* & *الرَّحْمَنُ* duo sunt cognomina Dei, *أَللَّهُ*,
 idem valentia, & significantia misericordem, &
رَحِمَ misereris prius tamen, quod & plene cum *ا*
 quiescente scribitur *الرَّحْمَانُ*, soli Deo convenit, nec
 cuiquam alij attributum legitur: nisi quod pseudopro-
 pheta quidam Muscilema, hostis & amulus Muham-
 medis, *رَحْمَانَ* *الْيَمَامَةِ* miseratorem Iemame,
 se vocavisse perhibetur. Posterius generale est, &
 significationis intendende gratia priori appositum.
 Itaque sensus hujus sententiae est, In nomine Dei
 summe misericordis. Coherent autem Articulis
 omnes ejus voces, ita ut unius dictionis instar legatur
Bismillahirrahmanirrahimi.

الر Occurrunt in capitum initijs, in Alcorano,
 haec quatuordecim vocula mystica.

الم المص الم الم ك ه ي ع ص ط ه ط س م
 ط س ي س ص ح ع س ق ن
 de qua.

hic propterea non videtur fieri, quia Te quiescens se-
quitur. Radix vocis est مَائِي extendit, unde fit مَائِي
pro quo tamen, compensato ي quiescente per ة fa-
mininum, dicitur مَائِيَة miaton centum.

Singulis Alcorani capitibus prae mittitur hac sententia

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
quam nomine ex duabus primis ejus vocibus composito
vocant اَلْبِسْمَةَ. Hujus infinita credant esse myste-
ria, & innumeras virtutes: ita quidem ut nullius
ferè operis successum felicem esse posse arbitrentur,
nisi hac praemissa sententia id sit inchoatum. Vnde
in librorum initijs, Salomonem, uti ajunt, imitati,
semper eam adhibent: & quidvis facturi perpetuo in
ore habent.

Primum ejus vocabulum بِسْمِ hoc peculiare
habet, quod \ unionis vocula اِسْمِ praeposito ب semper
excidat, cum extra hanc sententiam perpetuo mane-
at, scribaturque بِاِسْمِ: & quod, non sine mysterio,
vinculum literas مِ و س connectens quam potest lon-
gissime protrahatur, cum succinctè scribi possit بِسْمِ.

اَللّٰهُ Nomen proprium est veri dei, cujus nona-
ginta novem sunt cognomina, derivatum à Verbo اَلدَّ
coluit,

و
اَلدَّ

versibus postponunt ع primam literam vocis عشر, quæ decem significat, & è regione ejus in margine quoque us plurimum collocari solet. Cur autem Interpres maluerit P quam aliam usurpare literam, equidem ignoro; nisi fortè Hebræos imitari voluerit qui Literam Pe sectionibus Pentateuchi distinguendis adhibent, quod ea prima illius vocis litera sit quæ sectionem illis denotat.

Habet autem hoc caput versus centum & undecim, secundum emendatiora quæque Alcorani exemplaria: variant enim in versuum numero non nihil cædices; quia mensura certa in ijs non observatur, atque alius, rhythmi causa, hic, alius illic versum terminandum censet.

Atque ex ijs quæ hæcenus dicta sunt, abunde, opinor, intelligitur hujus capituli inscriptio; ac si dicatur, Caput Alcorani duodecimum, de rebus Iosephi, Meccæ Muhammedi ab Angelo Gabriele traditum, & versus continens centum & undecim.

Obserua autem مَكَّةَ per م scribi, atque adeo Latine scribendum esse Mecca, per geminum c, non Mecha. Plene diceretur Meccato, sed & femininum passim, ab ijs etiam Arabibus, compendij causa, non pronuntiat: sufficit vocalem id præcedentem audiri: itaque pro eo quod ego Sourata dico facile patior ut quis Soura dicat: sicuti interpres pro Assourata dicit Azoara.

Obserua & peculiarem scripturam vocula مَائِدَة utpote in qua Fals mobile per Fatha p̄ et Fesre movetur in var. atum: regulariter enim movetur in le: quod

*exiguam, decem dierum itinere à Mecca distans, confu-
 gere: ubi à civibus cum gaudio exceptus, visum ei fuit
 imperij sui sedem collocare, unde مدينة النبي
 Medinat alnabi, id est, civitas Prophetę, & absolutè
 مدينة civitas, dictum fuit. Hic qua accepit cæle-
 stia, scilicet penè dixerã, oracula, ea Medinensia voca-
 ta sunt, ut qua antea fuis Meccæ obivserat, Meccensia.
 Ceterum ut Meccæ natus & educatus fuit, ac, Magi-
 stratui subditus, decem annos doctrinam suam clam
 primum, deinde palam sparsit: ita Medina, excusso
 subjectionis jugo, jam Princeps factus politicus simul
 & ecclesiasticus, totidem annos imperavit, & docuit
 ac tandem undecimo à fuga sua anno obiit, atque se-
 pulchus est.*

*Ea fuga هجرة هجره ijs dicta, incidit in noctem illam
 qua sequuta est 15 Julij, anni æræ Christianæ 622, &
 communis eorum est æra, uti nobis natiuitas Christi.
 Supputant tamen illi annis lunaribus, qui undecim fere
 diebus breviores sunt solaribus, ita ut nunc agatur ijs
 annus millesimus viciesimus sextus, qui cæpit vigesimo
 nono decembris anni 1626, feria secunda.*

*Constant singula capita pluribus versibus (quos
 آيات illi vocant (ac si signa dicas) valde in equali-
 bus, & rhythmo ferè convenientibus, sed affectato ad-
 modum, & claudo plerumque. Eos hęc notis ٥ ٤ ٤ ٤
 solent terminare. Interpres Latinus non nisi post de-
 cimum quemq̃, verum distinctiorem adhibet, adscri-
 pta litera P. Id ex eo natum est, quod Arabes in ma-
 jores A. coranum particulas secantes, denique quibusque
 versibus*

هجرة مكة

dis domi Muhammedis repertis (quas ille ab angelo Gabriele, diversis temporibus, sibi traditas affirmaverat) ab Abubecro socero & successore ejus, altero imperij illius, Num. 1.

Vocantur ea capita سُورَة, in Singulari سُورَة Sou-
raton, & cum Articulo السُّورَة affourato, unde La-
tinus Interpres fecit Azoara, retento Articulo, ut
fit in Alcoranus, & z pro ss posito, nec non oa pro
ou, ac neglecto t fæminino, ultima consonante, ex
consuetudine vulgi. Qui autem hanc vocem vultum
ajunt significare, malè legunt صُورَة per ص, quod est
imago, figura, vultus: at سُورَة per س, ut hic scri-
bitur, est gradus, quæ significatio eleganter capitibus
libri convenire videtur, quod ijs tanquam gradibus,
à principio ad finem perveniatur: est & pensum quod
pueris in scholis discendum datur, id est lectio, quæ
significatio non minus est idonea: solebat enim Mu-
hammed schedas illas, & celestes, ut mentiebatur, epi-
stolas, discipulis suis & affectis legendas & ediscendas
tradere.

سور مكية و مدينية Harum Suratarum alia مَكِّيَّة id est Meccenses

alia مَدِينِيَّة id est Medinenses inscribuntur: cum
enim pseudopropheta Mecca, quod celeberrimum est
Arabia emporium, invito magistratu & civibus
plerisque, doctrinam suam divulgaret, coactus tandem
fuit urbem deferere, & Laisribam, quod oppidum est
L. 2 c. 19.

de causa, ne imprudenter peccent, corio ejus, extrinsecus, majusculis literis inscribere solent إِلَّا

لا يمس الا البطح لا يمسه الا البطح لا يمسه الا البطح

وَأَلْتَطَهَّرُ ne tangat eum nisi mundus.

Sunt autem Corani, seu Alcorani capita centum & quatuordecim, in aequali admodum quantitate: prima enim octodecim reliqua adaequant: quin secundum quantitate excedit postrema quadraginta: majora enim inisso collocata sunt, succedentibus paulatim minoribus ad finem usque libri. Primum tamen breve admodum est, & sex tantum versuum orationem complectitur, fundamenti loco reliquis omnibus pramissam, unde أُمُّ الْكِتَابِ id est, mater libri, vulgo

appellatur, quod ex eo reliqua omnia tanquam à matre ortum habeant, quae appellatio aliorum etiam librorum initijs deinde attributa est. Interpres Latinus primum illud caput reliquis non annumerat: sequentia quinque in plura dividit: ita quidem ut justum numerum denario augeat, & quod caput in exemplaribus Arabicis est septimum, id ei sit decimum septimum, & sic quoque caetera.

Singulis autem capitibus nomen aliquod est impostum, aut a subjecto, aut a prima aliqua ejus voce sic hoc caput, vocatur caput Iosephi, quia historia hujus continet: sed primum, quod matrem libri nominari paulo ante me-

mini, proprio nomine vocatur فَاتِحَةٌ id est, aperiens quod, aperto libro, initio statim ejus lectori occurrat. Ordinata autem hoc modo capita sunt atque adeo totius Alcoranus congestus & compositus ex varijs schematis

ام الكتاب

Vocant itaque legem illam suam **قرآن** Koranum,
à Verbo **قرأ** quod est legere, & colligere, unde **قرآنة**
lectio, & **قرآن** lectio, & collectio. Etsi autem
lectionis notio propterea male ei convenire non vi-
deatur, quod Iudæi quoque legem suam, seu vetus Te-
stamentum, ob eodem themate Mikra, id est lectio-
nem vocent, quod lectione digna sit, & in Ecclesia
legatur: tamen Arabes eruditi omnes ita dictam vo-
lunt à collectione saratarum, seu capitum quæ com-
prehendit: sicuti **قرآن** eam vocat, quod in capita
illa variasque partes sit divisus.

Moles ejus haud multo minor est mole novi Testa-
menti, atque hoc caput, quod ordine est duodecimum,
partem ejus constituit fere octogesimalam.

Incredibile autem est dictu quantum ei libro virtu-
tis, majestatis, & autoritatis, adscribant, quantum ei
honoris, imo venerationis deferant. Integri de pra-
stantia ejus extant libri, quos sine risu homo Christianus
non legat. Super omnes cum creaturas excellere,
& proximum à Deo locum tenere prædicant: qui irre-
verenter eum tractat, visa indignum, nec minus flagi-
tiosum esse, quam si ipsum contemneret Deum. Eius
magna cum veneratione & reverentia eum accipiunt,
& è manibus deponunt, ne quæ Christianum vel Iudæum
attingere eum permittunt: insidere autem ei, immane
est piaculum, Christianis etiam & Iudæis capitale.
Quin ipsis Muhammedanis nefas est, nisi bene mundi
sint, & loti, vel extremis eum digitis attingere: qua
L de causa

usum videant, & familiarem sibi reddant: visum mihi fuit manu eos ducere, & difficiliorum etiam vocum rationem Grammaticam paucis indicare: ut qui viva institutione mea destituerint, suo tanquam cortice natate discant, nec præceptoris ope destituti, ab utilissimæ & præstantissimæ linguæ studio animum abijciant. Facilia autem, & trita quæque, atq; vulgaria non duxi operæ pretium attingere; quod, qui attente Grammaticam legerit, & intellexerit, ea per se omnia facile sit observaturus.

Grammaticam Arabicam definiunt Arabes, Methodicam compagem præceptorum, ex verbo Dei collectorum, ad acquirendam exactam Arabicæ linguæ cognitionem idoneam.

Per verbum Dei intelligunt legem suam, quæ Koranus ipsis dicitur, & quam Muhammed ijs persuasit celitus ad se demissam. Ea enim licet futilis sit, inepta, mendacijs referta, nulloq; sensus acumine, aut argumentorum pondere, quod vel leviter hominem Christianum movere possit, instructa; tanta tamen est sermonis puritate, tam accurata analogia, & scriptura perfectione expressa, ut merito ijs materia & norma Grammaticæ constituatur.

Hujus Korani hæc Historia pars est: cujus explanationem antequam aggrediamur, de toto opere pauca quedam videntur præmittenda.

Vocant

THOMÆ ERPENII
ANNOTATIONES

I N

HISTORIAM JOSEPHI
quibus obscuriora quæque loca
illustrantur & difficiliorum vocum
ratio Grammatica exponitur.

V M primum historiam
hanc prelo subijcerem,
in animum induxeram,
neglecto vocum exami-
ne Grammatico, obscu-
riora duntaxat loca notis
hiscæ meis declarare:
verum cum deinde animadvertirem, tex-
tum hunc, tum propter summam in re Gram-
matica authoritatem, tum propter exactam
vocalium rationem, & styli elegantiam,
maxime idoneum esse, qui linguæ hujus
studio sis, post Grammaticæ lectionem, pro-
ponatur, ut verba ejus singula, & loquutio-
nes ad præcepta illius examinantes, eorum
usum

memores existant , 105 perpendiculares
universa cœli terræque transitoria esse.
106 Eorum tamen pars plurima minime
credit, sed à fide se nequiter divertit, præter
constantes & firmos , 107 non timens,
quid mali illis a Deo futurum, nec adven-
tum illius horæ improvisæ , 108 Deum
quidem solum adorare, suisque præceptis
ad hæerere, vel comparere, ut ego meique
sequaces facimus. Non enim sum incre-
dulus, recta via recte censetur. 109 Ante
te quidem prophetas misimus, ut homi-
nibus de villa prædicarent, & quis suorum
antecessorum finis esset edocerent, & pate-
facerent, aliam curiam timentibus Deum
meliorem existere. Sed vos vestram justi-
tiam nequaquam reliquistis. 110 Unde
illis tandem desperantibus, & omnes esse
contraducti iros opinantibus , nos vindi-
ctam nostram sumpsimus ab illis malis,
nunquam malum oblaturi, nostris amicis
liberatis atque salvatis. P. 111 Hæc qui-
dem prædicta timentibus, maxime miran-
da sunt. Hic enim sermo non est fictitius,
sed confirmans atque corroborans,
quod vestris inest manibus, om-
nia discernens, & viam
rectam credentibus
parefaciens.

(*)

F I N I S.

THOMÆ

visum per camisam in faciem projectam
 recuperante, dixit ipse: Nonne me de
 Deo scire vobis nescia firmavi? 98 Re-
 sponderunt: O pater dimitte nobis pec-
 cata, quoniam niam erravimus. 99 Quibus
 ipse pollicetur: Deum veniam misericordi-
 a que datorem ego precabor, ut vobis ve-
 niam largiatur. 100 Eis deinceps omni-
 bus ad Ioseph proficiscentibus, parentibus
 suis ab eo honorifice susceptis, inquit:
 Mezara introite, totius, Deo propitiante,
 timoris expertes futuri. Eisque super se-
 dem suam exaltatis, omnes coram eo hu-
 miles se reddebant. Hoc facto, patrem
 suum affatus est: O pater, præteriti somni
 hæc est expositio, a Deo jam verificata, qui
 mihi benefaciens, è carcere liberavit, &
 vos ad me duxit, post diabolicam com-
 mixtionem inter me fratresque meos. Ille
 namque sapiens, omnia perspicaciter & fa-
 cile penetrauit. P. 101 O Deus cœli terræ
 que conditor, qui mihi potestatem dedisti
 & verborum expositionem docuisti, hic
 sæculoque futuro tibi me commendo, tu-
 que perfice me fide perseverantem mori,
 & deinceps bonis associa. 102 Istud tibi
 verbum secretum committo, qui nequa-
 quam intereras illis res suas congregan-
 tibus, qui te decipere nitentur. 103 Li-
 cet enim omnia perpetrare, tota gens tibi
 nequaquam crederet. 104 Tu vero pre-
 cium nullum eos postula, nisi tantum quod
 K 3 memores

Ex recitata
 historia Iose-
 phi, fidẽ
 sibi concili-
 are stoli-
 dè nititur.

meniam facio , á quo vobis ignorata percipio. 88 Sed vos obsecro filij, ut rumores de Ioseph fratreque suo nullatenus desperantes (increduli namque soli desperati sunt) perferutatū proficiscamini. 98 Tercio itaque profectis, & ad Ioseph pervenientibus, dicendo: O vir sublimis, nobis malum & gente nostra perpeffis, pecunia minutis mensuram adauge, dando beneficium. Benefici namque Deo grati sunt: 90 Ipse respondit: Vtrum facti vestri de Ioseph memores estis, an obliti? Responderunt: 91 Tune es ille Ioseph? Inquit: Sum, & hic est frater meus. Iamq; Deus suam in vobis operatus est misericordiam: qui nunquam suum meritum aufert timenti, & beneficienti, ac perseveranti. P. 92 Demum sui fratres confessi sunt, cum super illos sublimatum, & se quam longius aberrasse. 93 Ipse vero consolans eos, dixit: Nolite contristari, nec dolore tabescere. Hodie namque Deus, veniæ largitor optimus, vobis veniam præbebit. 94 Hanc meam camisiam patri nostro ferentes, in eius faciem, ut lumen percipiat, projicite, & cum omni familia vestra huc redite. 95 Iam cohorte proficiscente, pater suus inquit: O odorem Ioseph, filij mei ego sentio: quanquam vos minime mihi creditis. 96 Cui adstantes, dixerunt: Adhuc senectutis errore deliras. 97 Sed gaudij nuncio veniente, ipsoque
vilum

79 Et ad Ioseph conversi, sic fati sunt:
Domine, cum tu vir bonus & justus vide-
aris, loco sui quempiam nostrum accipe.
Adhuc enim illi pater senex superstes est.
80 Quibus ille respondit: Nolit Deus, nos
quenquam nisi latronem sumere. Sic enim
injuriam faceremus. 81 Fratribus itaque
liberatis, & de retenti nullo reditu certis,
major eorum conquereus dixit: Nonne
scitis, nos patri ex parte Dei confirmasse,
sui reditum filij: qui de Ioseph opus con-
simile perpetravimus? Terram nullatenus
ingrediar usque quo veniam à patre, redi-
tusque præceptum habere merear: Aut
Deus suum inde iudicium faciat. P. 82 Ad
patrem revertite, dicentes: pater, tuus fi-
lius furtum perpetravit, prout nobis visum
est, secretum & occultum, inde nescienti-
bus. 83 Nos quidem nil nisi verum di-
cere, tum villa apud quam fuimus, tum
cohors nobiscum rediens interrogata, te-
stis aderit. 84 Pater igitur hoc audito,
dixit: Cordibus vestris secreta reprimitis.
Ego quidem pulchre patiar, usque Deus
sapientissimus illos ambos forsan reducet.
85 Et de Ioseph conquerendo, & illum as-
sidue nominando, lachrymarum emana-
tione jugi oculi albugine velati, ipseque
miser factus est. 86 Quem sui filij inter-
rogabant: An Ioseph utque ad amentiam
mortemve tuam nominare non desines?
87 Quibus ipse: Soli Deo meam queri-
moniam

ipse testis est, quanquam pluribus inscijs.
70 Ioseph deinceps fratri suo sibi præsentato, se suum fratrem revelavit, prohibens ne cuiquam hoc revelaret, & ne de factis fraternis multum curaret. 71 Emptione facta, illis discedentibus, in sui germani sarcina vas regium reposuit, editoque facto, missisque perscrutatoribus, illis inquit: Vos viri latrones. P. 72 Responderunt, Quid quæritis? 73 Dixit Ioseph, Vas regium: quod quisquis attulerit mihi, sui cameli sarcinam accipiat, & insuper illi benefaciam. 74 Illi vero responderunt, adsciscentes præsentium testimonium, se nec causa terram prædandi, advenisse, nec latrones existere. 75 Istisque quærentibus, Quid meretur, in ei jus sarcina repositum fuerit, si mendaces essent, 76 cæterisque; permittentibus quamvis aliquod exigeret. 77 Tunc omnibus sarcinis perscrutatis, deinde in germani sui sarcina repertum est. Ita Ioseph artem sumendi fratrem suum patececi, exaltans singulos pro velle meo, & sapientem sapienti præferens. 78 Adstantes quidem, illos increpando dixerunt: Non mirandum, si furtum fecerint, qui prius similiter fratrem suum subdixerunt. Ioseph hoc quidem verbum intrinsecus amplectente, nec inde quicquam proferente, responderunt: Vos deteriores estis, vestrumque sermonem Deus agnoscit.

37
ut ipsa reperta, facto reditu, domum libentius & festinantius redirent. 64 Ipsi igitur ad patrem reversi, sic eum allocuti sunt: Nobis interdicuntur reditus atque mensura, nisi fratrem nostrum adduxerimus. Eum itaque nobiscum mitte, nostræ tutelæ fideique commissum. Vnde pater indignans, ait: 65 An eum, sicut fratrem suum, vestræ comittam custodiæ? Deus quidem piorum piissimus, melior custos adhibetur. 66 Post sarcinarum apertionem, deinceps sua reperta pecunia patrem lætificans, eam sibi redditam ostendendo. Eoque sic hilarato, fratrem suum secum ductum exorant, affirmantes se propter eum cameli sarcinam sumpturos, & cum insuper veraciter reducturos. 67 Pater quidem asserit, cum minime tradendum illis, nisi prius ex parte Dei * reductus firmitate sumpta, nisi quis eis vim vel injuriam inferret. Firmitatis itaque fœdere sumpto, Deo cunctorum custode, pater illos ammonens, inquit: 68 O filij per portas varias minime, per unam ingressum facite. Ego quidem, cum Dei solius omnia sint judicia, cujus tutelæ me commendo, cujus præsidio omnes boni subjacent: si quid ipsius nutu vobis accidit, depellere nequibo. 69 Ipsi pro paterna dispositione portas ingressi, nihil molestiæ senserunt, Animo vero Iacob inerat sollicitudo pro dogmate nostro, cuius

K ipse

* Reductus
nomen ut
egeditus.

est testis, 53 Et Deus, mendaces abhorrens.
54 Nec ego quidem nego, animam hominis malorum studiosam esse: Sed Deus pius veniæque dator, mihi misericordiam largitus est. 55 Tunc rex cum adduci iussit, ut suus serviens efficeretur. Illum igitur adductum alloquens, cum coram omnibus prælatum & sublimatum, fidelem sibi servientem effecit. 56 Quem Ioseph sic affatus est: Pone me custodem atque scientem supra omnia granaria, atque deposita regni tui: Et ego singula more boni custodis tractabo. 57 Ita Ioseph terram, quo velle suum impleretur, præbuimus, qui cuilibet electo misericordiam utriusque sæculi largimur, nulli bonum opus auferentes. 58 Omnes quidem credentes, atque timentes alius sæculi, misericordiam præferunt. 59 Deinceps suos ad se fratres venientes, non cognoscentes eum, Ioseph optime novit. 60 Qui ipsis discedentibus cum illo, propter quod venerant, injunxit, ut fratrem suum ex paterno sanguine secum redeuntes adducerent. 61 Sin autem, ulterius non accederent, velut nihil habituri, persuasione dicens: Nonne vobis mensuram optimam, & pro levi precio tribui? P. 62 Illis itaque pollicentibus, se patrem exoratuos, ut id in actum ducant, 63 clientibus suis Ioseph præcepit, in eorum sarcinis suam reponere pecuniam: ut ipsa

Genf. 42.
Gen

nerent somnium , si scirent , injunxit.
45 Illi quidem confitentres , se talium ex-
positionum ignaros , hoc in somnium esse
putabant. 46 Tunc tandem á carcere li-
beratus , ad memoriam ductus , inquit :
Si ad Ioseph veridicum me miseris , veram
hic tibi expositionem referam. 47 Ad
Ioseph itaque nunciij transmissi , somnij
sibi revelati veram expositionem inde re-
quirunt , ne rex ulterius inde sollicitetur.
48 Dixit Ioseph : Septem annis continuis
semina terræ committite , indeque spica-
rum collectarum minimam portionem
comedite , cæterasque spicas conservate.
49 Septem enim anni graves succedent
consumpturi prius servata , nisi modium à
nobis reservatū 50 His superveniet annus
hominum penuriam alleviaturus , fructus
& uvas laturus , quibus hominum multi
liberabuntur. 51 Hac expositione co-
ram domino recitata , eum adduci ante se
præcepit. Ipse vero nuncium venientem ,
ad dominum redire fecit , ut sciscitaretur ,
cur prædictæ mulieres manus suas , sic seca-
bant : quarum artes Deus ipse dignoscit.
P. 52 Domino quærente , quid habebant ,
quando Ioseph concubitum postulabant :
per Deum jurando confirmabant , se mali
in eo nihil percepisse. Tandemque regis
mulier inquit : Ad veritatis evidentiam ,
me precatam ejus coitum , eumque recu-
lasse confiteor : Hujusque secreti ipse verax
est

Non rex
fuit , sed re-
gius præfe-
ctus.

ad comedendum, quin ante suum adven-
tum suam expositionem edisseram. Hoc
enim me Deus docuit. 38 Quoniam gen-
tem nec in Deum, nec alij seculo creden-
tem, dimittendo, sectam patrum meorum
securus sum, Abraham, Isaac, ac Ismael
atque Jacob: nec cuiquam nostrum acci-
dit, ut Deo socium statueremus. Hæc est
enim ejus super nos voluntas. Sed plures
hominum ingrati sunt. 39 Vos mei car-
ceris socij percunctor, an Deos disgregatos
meliores, an unum solum Deum omni-
potentem & virtuosum esse dicitis? 40 Vos
autem nihil nisi nomina à vobis patribus-
que vestris præscripta, cum quibus Deus,
cujus solius sunt judicia, qui se solum ado-
rari præcepit, invocatis: Legem vero à
Deo sancitam plures nesciunt. P. 41 Hoc
quidem constans atque manifestum cordi-
bus vestris, quod alter vestri, domini sui
pincerna statuetur: alter vero suspendetur
de cujus capite comedent aves. 42 Ita suis
parefactis somnijs, ei quem liberandum
agnovit, inquit, Me nominando, tuo do-
mino notifica. Sed quoniam diabolo sug-
gerente, hæc injungendo Deum nominare
oblitus est, in carcere novem annorum
spacio moratus est. 43 Tunc rex per som-
nium videns septem vaccas macilentas
devorare septem pingues, septemque spi-
cas siccas consumere v i i virides, 44 ho-
minibus suis convocatis, ut suum expo-
nerent

Ioseph no-
vem annis
in carcere
inclusus:
quia se cõ-
mendans
pincernæ,
Deum non
nominavit,

O fœdum
& obsecrum
num prophetam.

P. 31 Illa vero hujusmodi rumorum ventilationem percipiens, condoluit, illasq; mulieres adduci præcepit. Eis quidem lectisternia, ut accūberent præparavit, & earum cuique cultro dato, Joseph coram venire fecit. Quo viso, omnes menstruatae sunt, & sibi quoque manum suam secuit. Eis itaque dicentibus, nolle Deum illum hominem esse, sed de melioribus & clarioribus angelis, illa respondit: 32 Hic est, unde me redarguitis, qui me ejus precantem concubitum non exaudivit. Et si meum mandatum complere noluerit, ipsum incarcerabo, & ad infimorum mensuram reprimam. 33 Ille quidem hoc audiens, inquit: O Deus, illum carcerem malo, quam precantem me. Sed nisi suas artes à me diverteris, forsitan ego brutus effectus cum ea peccabo. 34 Deus quidem eum exaudiens, qui est omnium conditor & auditor, artes ab eo semovit. 35 Re manifestè percepta, ut visum est eis hunc usque ad horam certam incarcerandum, 36 Duo cum eo juvenes in carcerem detrusi sunt. Quorum alter deinceps dicens, sibi videri se vinum expressisse, alter vero panem super caput portare, unde aves comedebant, precati sunt Ioseph, ut ipse se bonum probans, quid illa verba prætenderent, diligenter exponeret. 37 Ipse autem eos certiores, sibi que magis credentes facere intendens inquit. Non dabitur vobis quid

cumbere non respueret. Cui ipse dixit :
Nolit Deus, me lædere dominum meum,
mihi beneficientem : seu Deum, malos
non exaudientem. 24 Ferè tamen utri-
usque consensus affuit, antequam Deus
illi, quoniam de nostra gente pura fuerat,
rationem inclusit, quæ maliciam illam pe-
nitus divertit. 25 Ipsum itaque fugien-
tem mulier insecuta est, quæ manum su-
am iniiciens camisæ suæ, retro rupit eam.
Quo factò, domino suo ad ostium facti
sunt obviam. Illa quidem prius in vocem
erumpens, inquit: Quid meretur, tale quid
à me petens, nisi carcerem, malumve
grave? 26 Ille vero dixit: Ipsamet me
precata est. Ad hanc rem discutiendam
homines, illius mulieris advocati iudices
conijciabant, hæc apparere verum, illumq;
mendacem convinci, si camisæ pars ante-
rior rumpetur: 27 Omnia vero con-
verso judicari, parte posteriore rupta.
28 Illi deinceps rupturam antè perspici-
entes perhibebant, hoc de fœmineis arti-
bus esse, quæ maximæ sunt: 29 Persua-
dentque Ioseph, ut ab illa re se diverteret:
mulieri autem, ut veniam, quoniam erra-
vit, postularet. 30 Hinc inter mulieres
civitatis crebra confabulatio nata est, di-
centes: En en illius sublimis atque prælati
mulier, suum servientem diligens, ejus
concupitum precata est: Et sic eorum
uterque viam erroncam ingressus est.

Artes fœ;
mineæ.

pusculo lachrimando redeuntes, in hujus-
 modi voce n̄ eruperunt: 17 O pater,
 Ioseph nostræ fidei traditum, cum nostro
 pecore relictum lupus devoravit. 18 Et
 argumentum inde, interulam suam falso
 cruentatam, afferunt, dicentes: Ecce pater
 argumentum cordis verax, tu licet nobis
 fidem minime adhibeas. Pater respon-
 dens, inquit: Vos quidem hoc factum
 in corde vestro voluistis: sed ego patienter
 & * formosè sustinebo, & Deum adjuto-
 rem in hoc, quod vos dicitis, habebo.
 19 Viatoribus venientibus, & suum cli-
 entem ad aquam hauriendam mittentibus
 illis, ipse bonum retulit nuncium dicens:
 Ecce puer hic captivus est. 20 Fratres
 vero sui, dicentes, cum suum captivum
 esse, eum pro precio modico, videlicet pro
 nummorum numero certo vendiderunt,
 sibimet ipsi malefacientes. P. 21 Emptor
 suus de Mezara, suę præcepit mulieri, ut
 eum diligenter & honorifice susciperet.
 Sperabat enim illum filium suum adopti-
 vum, aliterûe sibi commodum futurum.
 Ita Ioseph in terram duximus, adjuvantes
 eum in omnibus suis negotiis, quanquam
 paucis id scientibus, ut verborum exposi-
 tor, optimus efficeretur. 22 Ipsiq; juveni
 facto, sapientiam attulimus. Sic enim
 boni promerentur. 23 Mulier autem præ-
 dicta ipsum in thalamo suo repertum, osti-
 um claudens precata est, ut secum con-
 cubere

* Formosè
 pro mode-
 ratè, ut a-
 libi etiam.

expositionem docebit, te bono replens,
& super gentem Iacob patresque suos te
sublimabit. 7 Audiant omnes, quid
mirabile Ioseph fratribus suis contigit.
8 Fratres enim percipientes nimiam dilectionem paternam in Ioseph, dixerunt: Cum eum solum pater plus diligit, quam nos gentem immensam, veraciter errat.
9 Nos igitur eum interficiamus, aut e terra proijciamus. Sicque fiet pater deinceps nobis mitis & hilaris, & nos in eum boni.
10 Eorum autem quidam ejus mortem desuadens, inquit: Non perimatur Ioseph, sed in cisternam, si velitis, dimittatur, ut aliquis euntiū, vel redeuntium cum inveniens, hinc auferat. P. 11 Fratres hujus rei studiosi, patrem suum sic affati sunt. Quare Ioseph, cum eum summe diligimus, nobis numquam committis? 12 In crastinum nobiscum pastum mittatur, & nos illius fideles custodes erimus. 13 Mane itaque facto, in eorum exitu, inquit pater: Doleo te illos comitari. Timeo namque, quod lupi rapaces, cum sis inscius & negligens, devorabūt. 14 Cui fratres responderunt: Si lupus eum comederit, nos genti perditæ connumeremur. 15 Eo itaq; illos comitante, consilio penendi eum in cisternam omnes adhæserunt. Nos tamen mandatum patri, unde percipiat istud, interim misimus: sed ipse tum negligens ipsius, tū inscius, remansit. 16 Fratres crepusculo

HISTORIAE JOSEPHI

EX
ALCORANO,

Versio Latina antiqua.

AZOARA XXII.

IBR I Alchoran Arabice facti, spem nostræ conversionis, atque scientiæ res discernentis, * hæc sunt manifesta. 3 Nunc autem omnium vestrorum tibi missorum pulcherrimum enarrabo ijs, qui prius negligentes atque socordes extiterant. 4 Quando Ioseph patri suo tulit, se vidisse xi stellas, & solem & lunam, se illi humiliantes, 5 inquit pater: fili, somnium hoc fratribus tuis ne reveles, ne per invidiam tibi quicquam molestiæ machinentur, diabolo suggerente, hoste manifesto totius humani generis. 6 Deus quidem sapiens & excelsus te verborum
I
exposuit.

• Perperam
à librarijs o-
missum viden-
sur signa.

Res Iose-
phi ex Ge-
nesis capit.
37, &c. de-
pravate re-
plicat.

ARABISMI STUDIO SIS

S. D. THOMAS ERPENIVS.

IA M anni fere quingenti sunt, Amici mei, quod auspicijs Abbatis Cluniacensis, in Hispania, tota Muhammedanorum lex, *ALCORANVS*, ex Arabico in Latinum versa fuit, à Roberto Retinensi Anglo, & Hermanno Dalmata, que versio Basilea ab Operino excusa, non immerito à viris eruditis culpatur, tanquam parum accurata, & extra manifestas historias, veram Arabismi sententiam satis raro fideliter exprimens. Versiones autem Italica, & Germanica, nihilò Latina illa sunt feliciores; utpote ex ea, non ex Arabico prognata: ita ut meritò, non Arabice tantum lingua studiosi, sed & ij qui absurdam & ridiculam Muhammedis doctrinam penitus pauidè inspicere gestiunt, novam & accuratiorem desiderent; atque ego huic historia duplicem meam adjecerim; cujus ab antiqua differentiam ut videatis, simulque, veluti ex specimine, quid de tota versione illa sit statuendum, & a me expectandum, melius cognoscatis, quia rara admodum Basileensis illa est editio, visum mihi fuit illam hoc quoque loco adijcere, versibus etiam annotatis, quo facilior fit collatio. In translatione autem mea, si quid fortassis vobis insolens, aut obscurum videtur, scholia consulite; qua plerosque vobis scrupulos exemptura spero. Valet.

HISTORIA

apostoli, atque
factum un puta-
rent ut menda-
cij arguerentur,
venerit ijs auxi-
lium nostrum,
& liberati sint,
y quos liberari
voluimus. Im-
pij autem manus
nostras evadere
requerunt.

111 Habent
prudentes in
narratione eorū
exemplum: ne-
que historia est
fabulosa, sed ve-
ritatem astru-
ens ejus quod in
maribus habet,
& discretio o-
mnis rei, viaque
relia, & mise-
ricordia populo
credenti.

jam ipsi quod putarent & , apostoli
الرَّسُلُ فَظَلُّوا أَنَّهُمْ قَدْ

ipsis venerit , mendaces dicerentur
كَذَّبُوا وَجَاءَهُمْ

quem fuerit liberatus & : nostrū auxiliū
فَصُرْنَا فَتَجِي مَن

nostra afflictio repellitur non & : voluimus
فَشَاءَ وَلَا يَرَهُ بَأْسًا

est Vtique 111 . impio populo 4
عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ لَقَدْ كَانَ

habentibus exemplum eorum narratione in
فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي

: ficta historia est Non . prudentiā
الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرِي

inter quod ejus verificatio sei
وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ

; rei omnis distinctio & ; ejus manus
يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ

populo misericordia & ; recta via &
وَهْدَى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ

. credenti
يُؤْمِنُونَ

FINIS.

حَدِيثٌ
2044 pro vera
historia.

hac Dic 108 ? animadvertent non

هَذِهِ قَوْلٌ هَدَىٰ لَّا يَشْعُرُونَ
super Deum ad vocate, mea finita

سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَيَّ إِلَهِي
Laudé & : me sequitur qui & ego, visione

بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ
. associatoribus de ego non & , Dei

إِلَهِي وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ
nisi te ante ab misimus nō Et 109

وَلَا أَمْرًا مِّن قَبْلِكَ إِلَّا
de , illis de dimus revelationem viros

رِجَالًا نَّوَجَّسِي إِلَيْهِمْ مِّن
in ambularunt non an : pagorū populo

أَهْلِ الْقَرْيَةِ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي
fuerit quomodo viderunt & , terra

الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
mansio Et ? eos ante ab qui eorum finis

عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَدَأْتُمْ
non An .sunt pij qui ijs bona ultimi

الْآخِرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا
desperarent cum ut ita 110 ? intelligitis

تَعْقِلُونَ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ
, apostoli

non attendenti-
bus.

108 Dic haec
finita mea est,
Vocemus ad
Deum eviden-
ter, ego, inquam,
& qui me se-
quuntur: procul
absit ut ego quo-
que sim associa-
tor.

109 Non mis-
imus autem ante
te nisi viros pa-
ganos, quibus re-
velationem de-
dimus. An non
ambularunt in
terra, & vider-
unt finem eo-
rum qui ante ip-
sos fuerunt?
Mansio autem
vita beata opti-
ma erit p̄ys.
nunquid intel-
ligitis?

110 Ita ut cum
desperarent
apostoli

سمعون الله
صاحباً لله

negotium suum transigerent, & dolose agerent.
103 At plerique homines, etiam si annitaris, non credent.

104 Non petes autem de eorum mercedem ab ijs: nihil enim est aliud, nisi communi factio eruditus.

105 Quam multa in celo & terra signa sunt, super quibus ambulant; & à quibus faciem avertunt!

106 Et major eorum pars in Deum non credit, quin & socium ei adiungat.

107 An credunt venturam sibi afflictionem à pana Dei? aut venturum sibi iudicium subito, atque ipsis non

ipfi & suu negotiu colligerent cu eos apud
لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ
; hominū plurimi non Et 103. dolū faciētes

يَنْكُرُونَ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ
non Et 104. credentibus in, itudeas etfi

وَلَنْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ وَمَا
ille non, mercede de eo super ijs ab petes

تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ
quot Et 105. eruditus recordatio nisi

إِلَّا دِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ وَكَأَيِّنْ
ambulāt, terra & , celis in signo de

مِنَ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ
! avertunt se ijs ab ipfi & , ijs super

صَلْبِهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ
nisi, Deū in corū plurimi credūt nō Et 106

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا
quo. credunt An 107. associantes ipfi &

وَهُمْ مُشْرِكُونَ أَفَأَمِنُوا أَنْ
afflictione ab ad veritas ipsis veniet

تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ
ipfi & subito hora ijs veniet aut ? Dei

اللَّهِ أَمْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ
non

وما اكثر الناس
ولو حصت بمؤمنين
impossibile
redire in mult

وما من احد
بالله الا وهم مشركون
de cuius transiit
quos hinc ad ail
non habet

تأتيهم غاشية من عذاب
الله

fecit destructionem ut ,campis ex vobiscū

بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ فَرَعِ

. meos fratres inter & me inter Satanas

الشَّيْطَانُ بَنِي وَبَنَ إِخْوَتِي
quod ei (est) benignus meus dominus Nam

إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا

. sapiens , sciens est ille Vtique : vult

يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

, regno de mihi dedisti jam , mi Domine 101

رَبِّ قَدْ أَتَيْتَنِي مِنَ الْمَلِكِ

. narrationū explicatione de me docuisti &

وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ

tu , terrā & Caelum Creator

فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ

; ultimo & , mundo in meus patronus

وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

me adjuge & , credentem me fac mori

تَوَكَّلْ عَلَى الْمَسْلُومِ وَالْحَقِيقِي

declaratio est Illa 102 . bonis

بِالصَّالِحِينَ ذَلِكِ مِنْ أَنْبَاءِ

fuiſti non & , tibi id revelamus : secreti

الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ

apud

quam diabolus destructionem machinatus est,

inter me & fratres meos. Nam

Dominus meus

benignus est erga

quod vult,

estque sciens &

sapiens.

وجا بكر من

البدو

بدوين

agrarij

relinimus.

101 Dedisti

mibi, o domine

mi, regimen, &

docuisti me ex-

plicare narrati-

ones. Creator

cali & terra tu

Patronus meus

esto, in mundo

hoc, & vita fu-

tura: mori fac

me credentem,

& adjuge me

bonis.

102 Iſta eſt de-

claratio ſecreti,

quod tibi reve-

lamus qui non

affuiſti illis, cū

تَوَكَّلْ عَلَى الْمَسْلُومِ

negoti-

99 Ille autem ait, Petam ego vobis a Domino meo qui clemens est, & misericors.

veniam petam, Dixit 99. peccatores خاطيبيد قال سوف استغفرم , mitis est ille nam; meo domino a vobis لكم مرتبي انه هو الغفور

100 Postquam autem ingressi sunt ad Iosephum, recepit ille parietes suos, dixitque, Intrate in Aegyptum volente Deo, Amen. Cumque parentes suos ad solium extulisset, proci-derunt, cum adorantes: atque ille dixit, Hac, mi pater, est significatio visionis mea antea hac facte, veram eam jam fecit Dominus meus: qui benefecit quod eduxerit me ex carcere, vosque ex campis huc adduxerit, post-

sunt ingressi postquam Et 100. misericors الفرحيم فلما دخلوا .suos parètes se a l recepit, Iosephum ad علي يوسف اوي ابيه ابيوه .vult si, Aegyptu in Intrate, dixit Et وقال ادخلوا مصر ان شاء .Amen, Deus ad suos parentes extulit Et .Amen, Deus الله امين ورفع ابيوه علي .adorantes cum, proci-derunt &, thronum العرش وخروا له سجدا explicatio hac, mi pater O, dixit Ac وقال يا ابي هذا تاويل .cam fecit jam : antea mea visionis مروياتي من قبل قد جعلها benefecit jam &, veram meus dominus مرتبي حقا وقد احسن .venit & carcere ex me eduxit cum, mihi في ادا اخرجني من السجن وجاء

و رفع ابيوه علي العرش وخروا له سجدوا . Amen . Aegyptus

mihi venite & : videns veniet

يَا أَيُّ بَصِيرًا وَأَتَوِي

adveniret cū Et⁹⁵. omnib' vestris familijs cū

بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ۖ وَلَمَّا فَصَلَبَ
invenio ego Vtiq; , eorū pater dixit, cohors

أَلْعَبِرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ
. me spernatis ut non si , Iosephi odorem

مِنْ رِيحِ يَسُوعَ لَنْ لَا أَنْ تَفْتَدُونِي ۖ
tuo errore in (es)tu, Deū Per, Dixerūt⁹⁶

قَالُوا تَأَلَّفَ إِنَّكَ لِنَبِيِّ ضَلَالِكَ
, nūtijs advenisset autem Cum⁹⁷. antiquo

أَلْقَدِيمٍ ۖ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ أَلْبَشِيرُ
est re. editus & , ejus faciem supra eam jecit

أَلْقَبَهُ عَلَيَّ وَجْهَهُ فَأَمْرَتَدَّ
scio Ego , vobis dixi nō An , Dixit . vidēs

بِصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
, Dixerūt⁹⁸ ? scitis non quod Deo ۚ

مِنْ أَللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۖ قَالُوا
nobis pete veniam noster pater O

يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا
sumus nos nam : nostrorum peccatorum

ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
peccatores

videns : & ve-
nire ad me cum
familys vestris
omnibus.

95 Advocante
amicū cohorte ,
ait pater eorum ,
Sensio ego odo-
rem Iosephi, eis-
amsi vos non sa-
pere me dicatis.

96 Responderunt,
Vtique tu in er-
rore tuo es anti-
quo.

97 Postquam
autem advenit
nuntius , facies
ejus imposuit
tunicam , ac re-
cuperavit vi-
sum : dixitque,
An non Dixi
vobis scire me à
Deo quod vos
ignoratis ?

98 Dixerunt
illi , Veniam
pete nobis , o pa-
ter , quia pecca-
vimus.

cum stulte age-
retis?

91 Dixerunt,
An utique in
Iosephus? Re-
spondi: ille, Ego
Iosephus sum,
& hic est frater
meus: gratio-
sus erga nos fuit
Deus. Nam
qui pius, est &
patiens; Deus
utique, non per-
dit mercedem
benefacientium.

قاله

92 Dixerunt
illi, Per Deum
elegit te Deus
supra nos, qui
peccatores su-
mus.

93 Dixit, Non
pudescitis nunc
vos: parcit vo-
bis Deus, qui
mitissimus est
miserator.

94 Abite cum
hac mea tuni-
ca, eamq; faciei
patris mei impo-
nere, quo fiat

اذعبوا بقميصي
عدا والقوه علي
وجه ابي تاتي بصي

videns:

(es) tu, tu An, Dixerunt? agētes stultē

جَاهِلُونَ ۞ قَالُوا أَيَّتُكَ لَأَنْتَ
hic &, Iosephus Ego, dixit? Iosephus
يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا
. nobis Deus fecit gratiam: meus frater

أَخِي مَنِ اللَّهِ عَلَيْنَا
Utique; patitur & est pius qui Etenim

إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ
. benefacientium mercedem perdit nō Deus

اللَّهُ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞
Deus te elegit jam, Deū Per, Dixerūt? 92

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ أَتَرْنَا اللَّهَ
. peccatores fuimus et si nos supra

عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ۞
vobis super pudefactio (erit) Nō Dixit? 93

قَالَ لَا تَتْرِبُوا عَلَيَّ
mitissim^o ipse &, vobis Deus parcit: hodie

الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ
mea tunica cum Ite 94. misericentium

الرَّحِيمِينَ ۞ اذهبوا بقميصي
, mei patris faciem super eā jacite &. hac

هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَيَّ وَجِءَ أَبِي
videns: H veniet

Josepho de inquire & abite
أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يَوْسُفَ
misericordia de desperate ne & eius fratre &

وَأَخِيهِ وَلَا تَبْأَسُوا مِنْ رَوْحِ
misericordia de desperat non Etenim. Dei

اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَبْأَسُ مِنْ رَوْحِ
ut Et 89 . infidelis populus nisi Dei

اللَّهُ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ فَلَمَّا
O ,dixerunt eum ad sunt ingressi

دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا بَاءَ يَهِهَا
damnū nostrā familiā & nos attigit Potens

الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضَّرَّ
in ple , e,igua summa cum veninus

وَجِئْنَا بِبِضَاعٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ
nobis face elemosynā & inēsuram nobis

لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا
elemosynā faciētibus retribuit Deus Nam

إِنَّ اللَّهَ يُجِزِي الْمُتَصَدِّقِينَ
fecerētis quid scītis An ,Dixit

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ
vos cum , eius fratre & Iosepho in

يُيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذَا أَنْتُمْ
stultē

mei, quarite Iosephum, & fratrem ejus, neque desperate de misericordia Dei, de qua non desperant nisi infideles.

89 Ingressi ad Iosephum, dixerunt, O potens domine, nos & familia nostra damnum magnum fecimus, & paucillum pecunia afferimus, imple nihilominus nobis mensuram, & elemosynam nobis fac: retribuent enim Deus facientibus elemosynam.

90 At ille, An scitis quid feceritis Iosepho & fratri ejus,

Deus adducat : simul ijs cum mihi veniat ut Deus
mibi eos simul,
ut qui sciens est
& sapiens.

اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا
. sapiens sciens est ipse nam

إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

85 Et aversus dolorem O, dixit ac, ijs ab est aversus Et 85
ab illis, dixit, O
dolorem meum
super Iosepho !
Atque oculi eius
albi facti sunt

وَوَوَّيْتُ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَى
, ejus oculi sunt facti albi Et ! Iosepho super

pra matore, erat
enim maestus
valde.

عَلَى يَوْسُفَ وَأَبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ
, Dixerūt 86 . maestus ipse &, tristitia præ

86 Dixerunt,
illi, per Deum,
quæres de Iosepho,
& mentionem
eius facies,
donec amens fias
dolore, aut
percas.

مِنَ الْحَزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ
فَأَقْبِرَ فِي ذَٰلِكَ
فَاقْبِرْ فِي ذَٰلِكَ
facies mentionem, interrogabis, Deum Per

87 Respondit,
De dolore meo,
& maestitia
mea, conqueror
apud Deum :
atque ego à Deo
scio quod vos
ignoratis.

تَقَالِدُ تَفْتُو تَذَكَّرُ
تَقَالِدُ تَفْتُو تَذَكَّرُ
aut, arens fias donec, Iosepho de

88 Abise filij
mei filij O 88 . scitis non quod Deo
meci,

يُرْسَفُ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ
, Dixit 87 . percuntibus ex fias

88 Abise filij
mei filij O 88 . scitis non quod Deo
meci,

تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ
, meo dolore de conqueror Tantum

88 Abise filij
mei filij O 88 . scitis non quod Deo
meci,

إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي
أَنَا أَشْكُو بَثِّي
à scio &, Deum apud mea tristitia &

88 Abise filij
mei filij O 88 . scitis non quod Deo
meci,

وَحَزَنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعَدْتُم مِّن
وَحَزَنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعَدْتُم مِّن
mei filij O 88 . scitis non quod Deo

88 Abise filij
mei filij O 88 . scitis non quod Deo
meci,

اللَّهُ مَا لَا تَعْلَمُونَ يَا بَنِي
اللَّهُ مَا لَا تَعْلَمُونَ يَا بَنِي
abite

وَابْيَضَّتْ مَعِينَاهُ مِنَ الْحَزَنِ

mihī det veniā donec terram in declinabo

أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي
ipse & : mihī Deus iudicet aut , meus pater

أَبِي أُنَّ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ
Revertimini ⁸² . iudicantium bonus

خَبِرُ الْحَاكِمِينَ ۝ اٰمُرْجِعُوا
noster pater O , dicite & , veſtrū patrem ad

إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا
testamur non & : est furatus tuus filius

إِنَّا نَسْتَشْهَدُ بِمَا سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا
sumus neque , ſcimus quod niſi

إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا
pagum roga Et ⁸³ . custo lientes ſecretum

لِلْمَغِيبِ حَافِظِينَ ۝ وَأَسْأَلُ الْقَرْيَةَ
quæ cohortem & , co in ſuimus qui

آتَيْنَا فِيهَا وَالْعَبْرَةَ الَّتِي
dicentes verum nos nam , ea in venimus

أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝
veſtre animæ vobis ornarunt *Quin, Dixit* ⁸⁴

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ
potest fieri : pulchra patientia Et, negotium

أَمْرًا فَصَبْرٌ جَبِيلٌ عَسَىٰ
Deus

revertar in ter-
ram, donec ve-
niam mihī det
pater, aut cau-
ſam meam ju-
dicet Deus, qui
optimus eſt ju-
dex.

⁸² Revertimini
ad patrem ve-
ſtrum, eique di-
cite, O pater
noſter filius tuus
furtum fecit: &
non testamur
niſi id quod ſci-
mus, neque ſe-
cretum celamus.

⁸³ Interroga
pagum in quo
ſuimus, & co-
hortem in qua
venimus: ve-
rum enim dici-
mus.

⁸⁴ Aut ille,
Quin ornaviſtis
vobis iſſis ne-
gotium: at pa-
tientia me decet.
Fieri poterit ut
Deus

O potens domine, habet ille patrem valde scelerem : itaque nostrum unum loco ejus cape : videmus enim te esse beneficentibus de te videmus nos nam

senex pater ei utique , Potens
يَاءُهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا
ejus loco nostrum unum accipe : magnus
كَبِيرًا فَخَذَ أَحَدَنَا مَكَانَهُ
beneficentibus de te videmus nos nam

إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

80 Ait ille, Avertat Deus ut accipiam alium ab eo, apud quem inveni suppellectilem meam : utique id faciens iniquus forem.

accipiamus ut , DE I Proteccio, Dixit

قَالَ مَعَادَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ
nostrā suppellectilem invenimus quem nisi
إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا
. malfici ita nos : eum apud

عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا لَطَلْنَا
. libere evaserūt, eo de desperarunt ut Et

81 Cum itaque desperarent de eo, salvi evaserunt ipsi. Dixit autem natu maximus eorū, Annesciis patrem vestrum firmum à vobis sumpsisse promissum? & quid ante patravertis in Iosepho? Nequaquam ego

فَلَمَّا اسْتَبَأَسُوا مِنْهُ خَلَّصُوا نَجِيًّا
quod scitis An non, corū magnus Dixit

قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ

vobis super sumpsit jam vester pater
أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ
quid ante & , Deo à promissum

مَوْتِكُمْ مِنْ أَلَدِّ وَمِنْ قَبْلِ مَا
nequaquam Et ? Iosepho in patravertitis

فَرَطَلْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ

محلا الله

rever.

G 3

declinabo

ejus fratris vase ex eum eduxit Deinde

Deinde eduxit

ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وَعَاءِ أَخِيهِ
fuit non, Iosepho dedimus dolū Sic

eum è sacco fra-
tris ejus. Sic
nos dolum do-
cuimus Iose-
phum: qui non
poterat capere
fratrem suum
more Regis: nisi
volēte Deo. Ex-
altamus gradus

كَذَلِكَ كَدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ

altamus gradus

, Regis more in suū fratrem acciperet ut

fratrem suum
more Regis: nisi
volēte Deo. Ex-
altamus gradus

لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ

altamus gradus

gradus Extollimus. Deus vellet ut nisi

cui volumus, e-

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ

riam supra sapi-
entissimos quos-

universitatem supra etiam, volumus cui

que.

مَنْ نَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ

78 Dixerunt

, Dixerunt 78. eruditā scientiam habentis

autem, Si fir-
cum fecit, furtum
etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

ذِي عِلْمٍ عَلَيْهِمْ قَالُوا

78 Dixerunt

furtum fecit utique, furtum fecit si

etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

إِنْ يَسْرِقَ فَقَدْ سَرَقَ

78 Dixerunt

Iosephus id reservavit Et .antea ei frater

autem, Si fir-
cum fecit, furtum
etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفَ

78 Dixerunt

.ipsis id declaravit non & .sua anima in

autem, Si fir-
cum fecit, furtum
etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

فِي نَفْسِهِ وَإِنَّهُ يَبْدُهَا لَهُمْ

78 Dixerunt

Deus Et .locum malum Vos Dixit

autem, Si fir-
cum fecit, furtum
etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهِ

79 Respon-
derunt illi,

, Dixerunt 79 .narratis quod id sciētissimus

autem, Si fir-
cum fecit, furtum
etiam fecit ante
frater ejus. Io-
sephus autem id
apud se reserva-
vit, neque de-
claravit ijs:
dixitque, Vos
malo estis loco:
ac Deus optime
novit quid di-
catis.

أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ قَالُوا

79 Respon-
derunt illi,

73 *Respondere* : Regis cyathū desideramus, *Dixerunt* 73
runt, Desideramus cyathum. **قَالُوا نَفَقَدَ صَوَاعَ أَلْتَلِكِ**

Regis: ei autem : cameli onus, eo cum venerit qui ei &
qui attulerit eū, **وَلَمَنْ جَاءَ بِهِ حِنْطٌ بَعِيرٍ**
onus cameli dabitur: quod ego , *Dixerunt* 74 . fidejussor eo de ego &
spondeo.

74 *Dixerunt,* **وَأَنَا بِهِ نَرَعِيهِمْ** **قَالُوا**
Per deum, sci- venimus non scitis utique, *Deū Per*
tis quod non ven- **قَالَكُمُ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا**
erimus in ter- fumus non & , terra in perdamus ut
ram, ut perdamus **لِنَفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا**
quidquam, **سَامِرِقِينَ** **قَالُوا فَمَا جَزَاءُ**
& quod fures **قَالُوا** **إِنْ كُنْتُمْ كَادِبِينَ**
non sumus. **قَالُوا** **جَزَاءُ**

75 *At dixerunt* **قَالُوا** **جَزَاءُ**
illi, Quid re- ejus retributio quid Et, *Dixerunt* 75 . fures
pendetis si men- **قَالُوا** **جَزَاءُ**
timini. **قَالُوا** **جَزَاءُ**

76 *Responde-* , *Dixerunt* 76 . mentientes estis si
runt, Repensio **قَالُوا** **جَزَاءُ**
hac esto, is in- in erit inventus qui is ejus Retributio
ejus sacco in- **قَالُوا** **جَزَاءُ**
venietur, is ipse **قَالُوا** **جَزَاءُ**
rependetur. Hoc **قَالُوا** **جَزَاءُ**
modo remunera- **قَالُوا** **جَزَاءُ**
mus improbos. **قَالُوا** **جَزَاءُ**

77 *Et incepit* **قَالُوا** **جَزَاءُ**
perscrutari sac- incepit Et 77 . improbos remuneramus
cos eorum, ante **قَالُوا** **جَزَاءُ**
saccum fratris **قَالُوا** **جَزَاءُ**
ejus. **قَالُوا** **جَزَاءُ**

Deinde

قَالُوا **جَزَاءُ**
F 2 Deinde

quod ejus scientiam habens ille Etenim

Vt qui notitiam habuit ejus quod nos eum docueramus: verum plerique homines ignari sunt.

وَأَنْتَ لَدُنَّ عِلْمٌ لِّبَنِي

hominum plurimi verum: eum docueramus

عَلَّمْنَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

sunt ingreſſi ut Et 70 . ſciunt non

70 Et poſtquam ingreſſi ſunt ad Joſephum: recepit ad ſe Joſephus fratrem ſuum: eſque dixit, Ego frater tuus ſum. Ne triftare de eo quod fecerunt.

لَا يَعْلَمُونَ ۖ وَلَمَّا دَخَلُوا

: ſuum fratrem ſe ad recepit, Joſephum ad

عَلَى يُوŦُفَ أَوِي إِلَيْهِ أَخَاهُ

ne & tuus frater ego Vtique , dixit

قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا

. facientes fuerunt quod eo de triftare

تَبْتَئِسَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۖ

, eorum inſtructione eos inſtruxit ut Et 71

71 Vtique neceſſarijs eos inſtruxit, poſuit in fratribus ſui ſaccum poculum. Et proclamavit deinde praco, O cohors vos fires eſtis:

فَلَمَّا جَهَرُوا بِجَهَارِهِمْ

. ſui fratris ſaccum in poculum poſuit

جَعَلَ السَّيِّئَةَ فِي رِجْلِ أَخِيهِ

cohors O , praco præconizavit Deinde

قَالُوا ۖ أَدْنِ أَدْنِ مُؤَدِّنَ أَيَّتَہَا الْعَبِيرُ

, Dixerunt 72 . fires (eſtis) vos

72 qui, reuerſi ad illos, dixerunt, Quid eſt quod deſideratis?

إِنِّكُمْ تَسَارِقُونَ ۖ قَالُوا

? deſideratis Qui , illos ad acceſſerunt &

وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْعَدُونَ ۖ

, Dixerunt 73

73 Reſpon-

اذن مؤدن

quod dicimus
gubernat.

gubernator (sit) dicimus quod eo super

68 Dixit etiam,
Filij me, nolite
intrare per por-
tam unam, sed
intrate per por-
tas diversas: non
enim ullam om-
nino ex vobis
utilitatem capi-
am. Solius Dei
sapientia est:
in eum ego confi-
do. Confidant
in eum quicunq;
volunt confi-
dere.

عَلَيَّ مَا نَقُولُ وَكَيْلٌ
intrate ne mei filij O , dixit Etia 68

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا
per intrate sed , unam portam per

مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ
utilitatē capiam non & , diversas portas

أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أَغْنِي
Non .ullo de Deo á vobis ex

(est) عَنْكُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنْ
, confido eum in : Deo nisi sapientia

أَلْحَكُمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
. confidentes confidant eum in &

وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ
jusserat unde essent ingressi cum Et 69

69 Cum autem
ingressi essent,
qua jusserat eos
ingredi pater eor-
um , nullam
plane ex ijs uti-
litatem cepit, ni-
si quod necessa-
rium id erat
propter Iacobi
animum qui id jus-
serat.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ
capiens utilitatem fuit non, corū pater

أَبُوهُمْ مَا كَانَ يَغْنِي
necessitatē præter, ullo de Deo á illis ex

عَنْهُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً
.eam definiverat , Iacobi anima in

فِي نَفْسٍ يَعْتَوِبُ قَضَبَهَا
Ut

G Etenim

invenerūt, sua utēilia aperuerūt quū Et 66

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا

Dixerunt .ijs erat reddita :suam summam

بِضَاعَتَهُمْ مَرَدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا

(est) hæc ? volumus quid noster pater O

يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ

.nobis est reddita ; nostra summa

بِضَاعَتَنَا مَرَدَّتْ إِلَيْنَا

custodie nus & ,nostrū populū alemus Et

وَنَبْشُرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ

mensuram augebimus & ,nostrum fratrem

أَخَانَا وَنَزِدَادٌ كَبِيرٌ

Dixit 67 .parva mensura est illud :cameli

بِعَيْبٍ دَلِكُ كَبِيرٌ يَسْبِرُهُ قَالَ

donec ,vobiscum eum mittam nequaquam

لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى

mihī venietis & ,DEO á promissū mihī detis

تُرْتُوِي مَوْثِقًا مِنْ أَلَلِّهِ لِنَاتَنِّي

ut Et .vobis fiat violentia nisi ,eo cum

بِي إِلاَّ أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا

Deus , dixit ,suū promissum ei dederunt

أَنزَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ أَلَلَّهُ

66 Atque apor-
tis saccis suis in-
venerunt pecu-
niam suam, si-
bi restitutam,
& dixerunt,
O pater noster,
quid desideremus?
Hac pecunia nostra est
nobis restituta.
Providebimus
familijs nostris,
ac custodiemus
fratrem nostrū,
& plus affere-
mus quam camelus portet. Il-
la mensura par-
va est.

و نزداد كبر بعير

67 Respondit
pater , Nequa-
quam mittam
eum vobiscum ,
nisi sancte mihī
promittatis quod
reducturi eum
sitis , si violentia
non impedi-
mini , promif-
sione autem illa
facta, Deus, ait,
quod

حتى توثقوا من
الله موثقا
مؤثقا

super

quod

بصحة
الاسماء
العلم

63 Pueris autem suis dixit, Reponite pecuniam eorum in saccos eorum: spero futurum ut ad suos reversi eam agnoscant, & huc redeant.

corū summā Ponite, suis pueris dixit Et 63
وَقَالَ لِعِبَتَيْتِهِ إِجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ
cū, eam agnoscēt ij fortassis: eorū saccos in
فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا
ipsi fortassis: suū populū ad erunt reversi
أَنْتَقَلَبُوا إِلَيَّ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

64 Reversi ad patrem suum, dixerunt, O pater noster, recusat nobis mensura: itaque mitte nobiscum fratrem nostrum: nos eum custodiamus.

ad sunt reversi cum Et 64 . redibunt
يَرْجِعُونَ ۞ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَيَّ
prohibetur noster pater o, dixerūt suū patrē
أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنَعَ
nobiscum mitte itaque: mensura nobis 4
مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا
nos & : nobis mensurabitur nostrū fratrem
أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا

65 Respondit, An aliter eum vobis possim concedere atq; antehac concedidi fratrem ejus? Deus optimus custos est, & clementissimus miserator.

vobis cōcredā An , Dixit 65 . custos ei
لَهُ لِحَافِظُونَ ۞ قَالَ هَلْ أَمِنَكُمُ
ejus fratrem vobis cōcredidi sicuti nisi . cum
عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَيَّ أَخْبِرْ
, custodiam (est) bonus Deus ? antea
مِنْ قَبْلِ فَالَّذِي خَيْرٌ حَفِظًا
. miserescen iam mitissimus ipse &

الله خير الحفظ
و هو ارحم الراحمين

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۞
66 Et

venerūt Et ⁵⁹ . pij sunt & creJunt credunt, & pñ

آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۖ وَجَاءَ
cum ad sunt ingressi & Iosephi fratres
59 Cum autem
venissent fratres
Iosephi, & in-
gressi ad eum es-
sent, agnovit eos:
at illi eum non
noverunt.

إِخْوَةَ يُوسُفَ قَدْ خَلَوْا عَلَيْهِ
ignorantes eum ipsi at eos agnovit Et
at illi eum non
noverunt.

فَعَزَّمَهُمْ وَعَزَّمَهُمْ لَدَىٰ مُنْكَرُونَ ۖ
corū instructione fecit eos instrui ut Et ⁶⁰

وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَانِهِمْ
á vobis fratre cum mihi Venite, dixit
60 Cumque ne-
cessarijs eos in-
struxisset: Ad-
ducite ad me,
inquit, fratrem
vestrum, ex pa-
tre. An non vi-
detis implere me
mensuram, &
optimum hospiti-
ij assignatorem
esse.

قَالَ أَيُّتُوبِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ
ego quod vultis non An vestro patre

أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي
bonus ego & ? mensuram irpleo

أُرِي كَيْدَ الْكَافِرِينَ وَأَنَا خَيْرٌ
mihi venitis nō si Et ⁶¹ . hospitij dantiū

أَلَمْ نُرِيكُمْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ
me apud vobis mensura (erit) nō ,co cum

بِهِ فَلَا كَيْدَ لَكُمْ عِنْدِي
Petenus, Dixerunt ⁶² . accedetis neque

وَلَا تَقْرَبُونَ ۖ قَالُوا سَنَرَاوُ
facientes nos Vtique :ejus patre á eum

عِنْدَ آبَائِهِ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ۖ
Et ⁶³ 63 Pueris

55 Rex autem dixit, Adducite eum ad me, adseram eum mihi. Atque ut alloquutus est eum, dixit, Tu in posterum apud me eris firmus & securus.

dixit Et 15. misericors propiti⁹ me⁹ Domini⁹

مَرَّتِي غَفُورٌ مَرَحِيمٌ وَقَالَ

eū adseram, eo cum me ad Venite, Rex

أَلْبَلَكُ أَيْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصُهُ

, eum est alloquutus ut Ac . meaz animaz

لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ

, firmus nos apud hodie tu Vtique, dixit

قَالَ إِنَّكَ أَلْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ

super me Constitue, Dixit 16. securus

أَمِينٌ وَقَالَ أَجْعَلْنِي عَلَيَّ

.peritus cultos ego nā : terraz repositorijs

56 Dixit Iosephus, Præficeme repositorijs terra: sum enim custos peritus.

خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْكُمْ

in Iosephum stabilivimus sic Et 17

وَكَذَلِكَ مَكَانًا لِيُوسُفَ فِيهَا

.vult ubi ea de habitat ; terra

أَلْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ

, volum⁹ que nostra misericordia Afficimus

فَصِيبُ بَرَاحِمَتِنَا مِنْ نَشَاءِ

.benefacientium mercedē perdimus neque

وَلَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

qui ijs (erit) bona ultimi autē Merces 18

وَلَا أَجْرَ الْأَخْرَجَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ

credunt.

58 Merces autē ultimi iudicij bona erit ijs qui credunt,

خزائن الارض

اجرا الاخرة

Iosephum petivistis cum vestra ratio (fuit)

خَطْبُكَ إِذْ رَاوَدْتَنِي يَوْسُفَ . Deū per Absit, Dixerūt? ejus anima ab

عَنْ نَفْسِي قُلْتَنِي حَاشَ لِلَّهِ . Dixit . malo de eo super novimus Non

مَا عَلِمْنَا عَلَيْكَ مِنْ شَيْءٍ قَالَتِ . veritas apparet Nūc, potētis illi mulier

أَمْرًا الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ . ille Vtiq; . ejus anima ab eū petivi Ego

أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِي وَإِنَّهُ . sciat ut, Illud 53 . dicētibus verum ex (est)

يَلِينِ الصَّادِقِينَ ذَلِكَ لِيَعْلَمَ . quod & , secreto in eū fraudavi nō ego quod

أَنِّي لَمْ أَخْنَعُ بِالغَيْبِ وَأَنَّ . fraudulentorū dolum dirigit non Deus

اللَّهُ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ . nam : meam animam purgabo non Et 54

وَمَا أُنَبِّئُ نَفْسِي إِنَّ . prater , malo in est studiosa anima

النَّفْسَ لِأَمْرًا بِالشَّوْءِ إِلَّا . Nam . meus Dominus miseretur cujus id

مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ . Dominus

Quid movit vos

cum Iosephi concubitum petivistis? Responderunt. Absit per

Deum: non novimus de eo quidquam mali.

At uxor Nobilis illius ait, Jam apparebit

veritas: ego petivi concubitum ejus, atque ille verum predicat,

53 Idque ut cognoscat quod clanculum enim

non fraudaverim: quodque Deus non fruet dolo fraudulentorum.

54 Non autem me purgabo: nā anima studiosa

est mali; nisi misceatur ejus Dominus meus; qui propitius est

& misericors.

حاش لله

49 Deinde autem septem alij anni venient duri; qui consumment quidquid ijs proponetur, prater pasca eorum que reservaveritis.

septē illud post ex venient Deinde
 ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ
 ijs proposueritis quod edent duri
 هَذَانُ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ
 . reservaveritis quod eo de ,paucū prater

إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ
 ,annus illud post de veniet Deinde

50 Deinde autem veniet annus quo pluviam accipient homines, & vinum expriment!

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ
 co in & , homines complaentur co in

فِيهِ يُمْطَرُ الْبَشَرُ وَفِيهِ
 Rex dixit Et expriment

يَعْصِرُونَ
 eum ad venit ut Et .co cum me ad Venite

أَيْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ
 tuum Dominū ad Redi , dixit ,nuntius

أَتْرَسُولٌ قَالَ أَمْرِجِعْ إِلَيَّ مَرْبَعًا
 qua feminarū mens qua ,eum roga &

فَسَلَّمَ مَا بَالُ التَّنْقِصِ الَّذِي
 meus Dominus nam :suas manus sciderūt

قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ مَرْبِعِي
 Qua , Dixit .cognosces earum dolum

يَكْبِدُهُنَّ عَلَيْهِمْ
 قَالَ مَا

Quid

علم فيه يغاث
 الناس و فيه

يعصرون
 في
 في
 في

illis ex evaserat qui is dixit Et 46

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهَا

Ego, populum post est recordatus &

وَأَدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا

ejus explicationem vobis indicabo

أَنْتِيكُمْ بِنَائِي

juste O Iosephe 47 . me mittite

فَأَرْسِلُونِ يَوْسُفَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ

pinguibus vaccis septem de nos erudi

أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ

spicis septē & macilētā septē eas edunt

يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عَجَافٍ وَسَبْعُ سُنْبُلَاتٍ

ego fortassis : aridis alijs atque viridibus

خَضِرٍ وَأَخْرَ يَا بَسَاتٍ لَعَلِّي

cognoscēt illi fortassis, homines ad revertar

أَرْجِعْ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ

more ex, annos septem seretis, Dixit 48

قَالَ قَرَّبَرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا

sua spica in illud reliquite, metetis quod &

فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ

comedatis quo de, paucum præter

إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ

Deinde 49

46 Me is qui ex duobus illis evaserat recordatus tandem post alios, dixit, Ego explicationem ejus vobis indicabo: mittite me.

47 O Iosephe, vir juste, explica nobis septem vaccas pingues, quas comedunt septem macilentæ, & septem spicas virides, aliasque aridas: fieri poterit ut ego revertar ad homines illos, & illi intelligant.

48 Respondit Iosephus, Septem annos seretis, more solito: quod autem metetis, relinquitte illud in spicis suis, præter paucum quod comedatis.

49 Deinde

Handwritten notes in Arabic script, including the word 'ميتة' (Mitha) and other illegible characters.

Memor esto mei apud Dominum tuum. Sed diabolus oblivisci eum fecit mentionem ejus facere apud Dominum suum: mansuque Iosephus aliquot adhuc annos in carcere.

. tuum Dominum apud mei Memento
أَذْكُرُنِي عِنْدَ رَبِّي
recordationē Satanā eū fecit oblivisci Et

فَأَنسَاءَ الشَّيْطَانِ دِكْرَ
aliquot carcere in mansitq; sui Domini

رَبِّي فَلَيْفَ فِي السِّجْنِ بَضَعُ
video Ego, Rex dixit Et 43 . annos

سَبْعِينَ ۞ وَقَالَ أَلَيْكَ إِنِّي أَرَى
cas edunt, pingues vaccas septem

سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
virides spicas septē & macilentas septē

سَبْعَ عَجَافٍ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ
nobiliores O 44 . aridas alias &

وَأَخَرَ يَا بَسَاتٍ ۞ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَةُ
estis si, mea visione in me erudite

أَفْتَنُونِي فِي رُؤْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ
, Dixerunt 45 . transferentes visionem

لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ۞ قَالُوا
nos non & : somniorum Cōfusions

أَضْغَاتٍ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ
. scientibus in somniorum explicationē

بِنَاوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ۞
F Et 46

فانساء الشيطان
ذكر ربه فليفت
في السجن بضع
سبعين .
Iosephus
qua de re videtur
pulari p. 170
v. 170
annos in carcere
fuit

43 Rex autem deinde etiam dixit, Video ego septem vaccas pingues, quas devorant septem macilentae; & septem spicas virides, & alias aridas.
44 O nobiles mei explicare mihi visionem meam, si visionum estis interpretes.
45 Responderunt illi. Confusa somnia sunt: neque nos interpretationis somniorum sumus periti.

, vos ea nominastis , nomina nisi

إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ

ea in Deus demisit non; vestri patres &

وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا

.Deo nisi iudicium est non : potestate de

مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ أَلْحَكُمُ إِلَّا لِلَّهِ

est Illa se nisi colatis nō ut Præcipit

أَمْرٍ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا آيَاءَ ذَلِكَ

hominū plurimi verum : recta religio

الَّذِينَ آتَقَيْمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

,carceris focij O " noverunt non

لَا يَعْلَمُونَ يَا صَاحِبِي السَّجْنِ

fu. i. Dominū potabit vestrū unus quidē

أَمَّا أَحَدُكُمْ فَيَسْقِي رَبَّهُ

edent & ,crucingetur alter verò ; vino

خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ

negotii est Definitū .eius capite de aves

الطَّيْرِ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ

Dixitque " .consultuistis eo de quo.

الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ وَقَالَ

.illis ex evadēs ipse quod putabat quē ,ei

لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا

Memento

nomina sunt , *اسماء سميتوا*

vobis , & patri- *و نورا*

bus vestris fuerunt *Polatium Pgyptus*

in qua Deo ni- *Polatium Pgyptus*

hil demisit pote- *Polatium Pgyptus*

statis. Solius Dei *Polatium Pgyptus*

est iudicium : *Polatium Pgyptus*

qui iubet uti se *Polatium Pgyptus*

solum colatis. *Polatium Pgyptus*

Atque ea vera *Polatium Pgyptus*

est religio : qua- *Polatium Pgyptus*

vis plerique id *Polatium Pgyptus*

homines nesci- *Polatium Pgyptus*

ant. *Polatium Pgyptus*

41 O focij car- *Polatium Pgyptus*

ceris , alter ve- *Polatium Pgyptus*

strum bibendum *Polatium Pgyptus*

dabit Domino *Polatium Pgyptus*

suo vinum , alter *Polatium Pgyptus*

autem crucifige- *Polatium Pgyptus*

tur , atque de ca- *Polatium Pgyptus*

pite ejus aves *Polatium Pgyptus*

comedent. Ex *Polatium Pgyptus*

peditum est ne- *Polatium Pgyptus*

gorium de quo *Polatium Pgyptus*

me consuluistis. *Polatium Pgyptus*

اسماء سميتوا
Polatium Pgyptus

dom nolo
in pucha
restruere
ad pucha
ad pucha
del. ad pucha

فيصلب an Crucifigio
apud Pgyptus
ويسقو به خمر
apud Pgyptus

Deserui enim religionem eorum qui non credunt in Deum & extremum iudicium inficiatur:

38 atque sequutus sum religionem patrum meorum, Abrahami, Ishaci, & Iacobii. Non associamus nos Deorem ullam. Atque ea singularis est Dei gratia erga nos, & erga homines quoque alios, licet plerique ingrati sint.

39 O socij carceris an diversi dij prestant an vero Deus ille solus, victor?

40 Quod praeter cum colitis,

nomina

credunt non populi secta reliqui ego Nam

إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ .abnegantes sunt ultimum ipsi & Deū in

بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝
meorū patrū religionē sum sequutus Et 38

وَأَتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي
Non . Iacobi & , Ishaci , Abrahami

إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا
de DEO associarem ut nobis fuit

كَانَ لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ
DEI gratia de fuit Istud . ulla re

شَيْءٍ دَلَيْكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ
Sed . hominibus super & , nobis super

عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَئِنْ
.grati sunt non hominum plurimi

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝
Domini an , carceris socij O 39

يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَءَنْزِلُكَ
, unus Deus an, meliores sunt differetes

مَنْعَرَفُونَ خَيْرٌ أَمْ اللَّهُ الْوَّاحِدُ
eum praeter colitis Non 40 ? Victor

الْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
nisi

وهم بالآخره
عافون
Michoud iudaeus
Iacobii
مکان لنا ان تشرك بالله من شعبي

pueri duo carcerē eo cum intrarunt Et ¹⁶

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ

me video ego Vtique .eorum unus dixit

قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَايَ
, alter dixit Et : vinum exprimere

أَتَصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ
super portare me video ego Vtique

إِنِّي أَرَايَ أَحْمِلُ قَرَقِ
.eo de aves edunt , panem meo capite

مَرَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ
nos nam : ejus explicationem nobis Indica

نَبِيئًا بِنَاوِيلَ إِنَّا
, Dixit ¹⁷ .beneficientibus de te videmus

قَالَ فَرَاخٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
, eo alemi cibi vobis veniet Non

لَا يَأْتِيَكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ
, ejus explicationem vobis indicavero quin

إِلَّا نَبَأْتُكُمَا بِنَاوِيلَ
est Istud .vobis veniat antequam

قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا دَلِكُمَا
.meus Dominus me docuit quod eo de

مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي
Nam

36 Atque in-
gressi cum eo
carcerem sunt
duo servi , quo-
rum alter ei di-
xit , Visus ego
mibi sum ex-
primere vinum :
alter autem , Ego
vero visus mihi
sum portare su-
per capite meo
panem , de quo co-
medebant aves.
Indica nobis in-
terpretationem
ejus : videmus
enim te hominem
esse probum.

37 Respondit Io-
sephus , Non
afferetur vobis
cibus quo ale-
mini , quin in-
dicavero vobis
explicationem
ejus ; antequam
inquam , vobis
afferatur : do-
cuit enim me
istud Dominus
meus.

Deservi

Petij certe contubitum ejus, & recusavit : verum si non fecerit quod precipio ei, in carcerem conjicietur, si que vilis.

:recusavit & , ejus anima ab eū petij
مَرَّادُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعَصَمَ
et impero quod fecerit non si quod at
وَلَيْتَن لَمْ يَفْعَلْ مَا أَمَرُهُ
. contemptis ex erit & ,in carcerabitur

33 Iosephus autem ait, Domine mi, carcer gratior mihi est quam id ad quod me vocant : at nisi dolum earum à me avertas, inclinabo ad eas, eroque stultus.
34 Et exaudivit eum Dominus suus, atque avertit ab ipso dolum earum, utpote qui est audiens & sciens.

لَيْسَ خَيْرًا لِي وَكَأَنَّ مِنَ الصَّغِيرِينَ
amabilior carcer mi Domine, Dixit
قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ
nisi & : illud ad me vocāt quod quā est mihi
إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا
eas ad inclinabo, earū dolū me à avertas
تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ
exaudivit Et 34 . insipientibus ex ero &
وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝ فَاسْتَجَابَ
eo ab avertit atque, suus Dominus eum
لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
. sciens , audiens est ipse nā ; carū dolū

35 Deinde visum est ijs, conspexitis signis, in carcerare eum ad tempus.

كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝
posteaquam , illis fuit visum Deinde 35
ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا
. tempus ad, eū in carcerare, signa viderūt
مَرَأُوا آيَاتِ لَيْسَ خَيْرًا لِي حَتَّىٰ حَبِيبٍ ۝

nos Vtique . amore eam corripuit jam

قَدْ شَغَفَهَا حُبًا إِنَّا
.manifesto errore in eam videmus

amore capta est.
Videmus certe
eam manifeste
deliquisse.

شغفوا حبها
مغفوا حبها

لَنَرِيهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
misit , earū dolū audivit illa postquā Et 31

31 Illa vero, ne
dolum earum
audivit, misit ad
eas, atque para-
vit ijs convivi-
um, datoque sin-
gulis cultro, iussit
Iosephum ad eas
exire : quem,
postquam vide-
runt eum, ma-
gni fecerunt,
scideruntq, ma-
nus suas, di-
centes, Absit, per
Deum, non est
hic homo : non
est nisi angelus
honorandus.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ
,convivium illis paravit & , eas ad

إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَكًا
illis ex unius universitati deditque

ارسلت اليهن
واعتدت لهن
متكا
concupiscunt concubitus
Aegyptiarum

وَأَتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ
ut Atq; . eas ad Egredere, dixit ac , cultrū

سِكِّينًا وَقَالَتِ آخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
sciderunt & , eum magnificarūt eum viderūt

رَأَيْتَهُ أَكْبَرُتَهُ وَقَطَّعْنَ
:Deū per, Absit . dixerunt ac, suas manus

أَيْدِيهِنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
angelus nisi hic est nō ; homo hic est nō

رأينه اكبرته
وقطعن ايديهن
ut amoris sui Iosephum
fieri et caris hic suos et concubitus
omnibus figurat.

مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ
est iste Atque , Dixit 32 . honorandus

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ
certe & : eū propter me reprehēdistis qui

32 Illa autem
dixit, Atque iste
est propter quem
me reprehēdi-
stis.

الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَقَدْ
petij

Petij

ما هذا
بشرا ان
هذا الا
ملك كريم

ان كان قميصة قد من قبل صدق وقت ولو من الكذابين وان كل قميصة قد من ليس وكذبت ولو من الصادقين

lacerata sit, illa verum dicit, atque ille mentitur.
27 Si vero à tergo lacerata sit tunica ejus, illa mentitur, atque ille verum praedicat.

verum dicit illa anteriori parte á lacerata
قَدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ
Et 27 . mentientibus ex ipse &
وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ وَإِنْ
tergo á lacerata ejus tunica fit
كَانَ قَبِيضَهُ قَدَّ مِنْ دُبِّي
dicentibus verum ex ipse ac, méitur illa

28 Vtque tunicam ejus à tergo laceratā esse vidit, Dolus, inquit, hic vestis est: nam dolus vester est magnus.
29 Iosephe recede hinc. Et, tu mulier delicti tui veniam pete, nam peccavisti.

فَكَذَّبَتْ وَهُوَ مِنَ الْأَصَادِقِينَ
á laceratā ejus tunicā vidit ut Et 28
فَلَمَّا رَأَى قَبِيضَهُ قَدَّ مِنْ دُبِّي قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَبِدِكَ
: vestro dolo de hoc Vtiq; dixit, tergo
إِنَّ كَبِدَكَ عَظِيمٌ
Iosephe 29 . est magnus vester dolo nam
يُوسُفُ
pete veniam mulier tu Et . hoc ab recede
أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفَرَ
peccantibus ex es tu nā : tui delicti

30 Dixerunt autem mulieres civitatis, Uxor Nobilis illius pete concubitum servi sui, cujus amore

لِذُنُبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ
Vxor , civitate in mulieres dixerūt Et 30
وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ
ejus anima ab suū puerū petit potētis illi
الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ
E 4 jam

امراء العزيز تراود فتاوا عن نفسه في اولها في كون نفسي

انها
والامرأة
سأله

vidisset non si eam voluisset (is) &

وَهَمَّ بِهَا لَنْ لَا أَنْ مَرَأِي
avertimus Sic .sui domini causam

تُرْهَانَ مَرِيءٍ كَذَلِكَ لِذُصْرَفٍ
de ille nam : turpitudinem & malum eo ab

عَنْ السُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ إِنَّهُ مِنْ
præcurrerūt Et 25 .servatis nostris servis

عِبَادِنَا التَّخْلِصِينَ وَاسْتَبَقَا
tergo á ejus tunicá laceravit ac,portā ad

أَلْبَابٍ وَقَدَّتْ قَبِيضَةً مِنْ دُبُرِي
januam ad ejus domino occurrerunt &

وَأَلْقَى سَيْدَهَا لَدَا أَلْبَابٍ
voluit qui ei retributio Quæ ,dixit

قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ
incarceretur ut nisi malū tua familia in

بِأَهْلِكَ سُوءٌ إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ
Illa ,Dixit 26 .dolorificus cruciatus aut

أَنْ عَذَابٌ أَلِيمٌ قَالَ يَه
est testatus Et .mea anima ab me petijt

مَرَاوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ
ejus tunica sit Si, ejus familia de testis

شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَبِيضَةً
lacerata

& is etiam vo-
luisse eam,
nisi considerasset
causam domini
sui. Sic averti-
mus ab eo ma-
lum, & turpi-
tudinem, quia
ipse servus noster
beatus fuit.

25 Certatim au-
tem illis ad jan-
nuam præcur-
rentibus, illa tu-
nicam ejus à ter-
go laceravit: at-
que apud janu-
am domino ejus
occurrerunt, il-
laq; dixit, Qua

pana sit alia illi,
qui familia tua
voluit malum,
quam ne incar-
ceretur, aut sup-
plicio gravi affi-
ciatur.

26 At Iose-
phus, Illa pe-
tijt concubitum
meum. At a-
stans quidam
ex familia ejus
ilico dixit, Si
tunica ejus ante

وَلَقَدْ قَدَّتْ
قَبِيضَةً مِنْ
دُبُرِي

Josephus pro
maulo est a d. S.
gradatam Reberor

ما جزاء من اراد
بأهله سوءا

ان يسجن او
عذاب اليم

Josephus in concubitus
suis habebat praeval-
os rambos ad p. cora
quorum una p. rama
quae h. b. u. d. u. d. u.
et p. r. a. m. o. s. p. r. a. m. o. s.
et Tortoris gradus

Et apud Romanos ad regnum d. l. loqued b. e. u. h. u. r. a. n. n. u. a.
p. o. r. t. a. b. a. u. t. J. u. d. i. c. i. o. n. e. s. u. n. t. q. u. a. d. T. o. r. t. o. r. i. u. m. a. n. n. u. a. p. r. o. p. t. a. u. t. &

الله تلييب امر

Deus enim triumphat in causa sua, licet plerique id homines ignorent.

supra (est) viator Deus nam : narrationum
الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى
hominum plurimi verum ; suū negotium

أَمْرُهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

22 Ut autem adolevit, sapientia eum, & scientia instruximus. Atque hoc modo remuneramus beneficentes.

suū robur attigit postquam Et 22. sciunt non
لَا يَعْلَمُونَ وَتَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ
.scientiam & sapientiam ei deimus
أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا
.benefacientes remuneramus sic Atque

23 Petijt autem concubinum ejus illa, in cujus domo erat : occlusisque januis, dixit, Agè, veni ad me : at ille respondit, Avertat hoc Deus, qui Dominus meus est, & mansionem mihi bonam dedit : non enim felices sunt improbi.

وَكَذَلِكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ
ejus domo in ipse qua illa cum petijt Et 23

وَرَأَوْتَهُ فِي بَيْتِهَا
januas occlusit atque, ejus anima ab

عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ
: Dei Protectio : Dixit .tibi Agè .dixit ac

وَقَالَتْ هَيْبَتُكَ قَالَ مَعَادَ اللَّهِ
fecit bonam , meus Dominus ille nam

إِنَّهُ تَرَيَّ أَحْسَنَ
prosperantur non Vtiq; meam mansionem

مَتَوَايَ إِنَّ لَا يَفْلَحُ
cū voluit (illa) Atq; 24 . improbi

أَلْفَايُونَ وَقَدْ هَمَّتْ بِ
E

24 Illa itaque voluit eum,

معاد الله
and star duz

⊗

E

&

miserūt & viatores venerūt Et ¹⁹ .narratis

تَصْعُقُونَ بِهَا وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا

ō Dixit .suā urnā demisit & .suū adaquatorē

وَأَرَادَهُمْ فَأَدَّى دَلْوَةً قَالَ يَا

: sumā in eū reservarūt & : puer hic / Evāgelīū

بُشْرِي هَذَا غَلَامٌ وَأَسْرُوءٌ بِضَاعَةٌ

. faciunt quodid sciens Deus &

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

nummis , vili pretio eū vendiderūt Et ²⁰

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ

. averfantibus ex eū in fuerūt & : numeratis

مَعْدُونَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الْآثِمِينَ

Aegyptio ex eū e .nerat qui dixit Et ²¹

وَقَالَ الْذِي أَشْتَرَيْتَهُ مِنْ مِصْرَ

ejus habitationem Honora .suz mulieri

لِأَمْرَانِي أَكْرَمِي مَثْوِيَةً

eū sumamus aut , nobis profit ut fieri poterit

عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَنْ نَتَّخِذَهُ

Iosephum stablīvimus sic Et .puerū in

وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ

explicatione de eū docuimus & , terra in

فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ

.narrationum

uscandum.

19 Venerunt

antem viatores,

& miserūt

adaquatorē

suū, qui demit-

tens urnā suā,

dixit, "ō letum

nuntiū! hic puer

est. Et reserva-

runt eū in sum-

mā pecuniā, deo

non ignorante

eorum facta.

20 Ac vendi-

derūt eum vili

pretio, presentē

pecuniā, atq; a-

versati sunt eū.

21 Dixit autē

tem Aegypti-

us, qui emit e-

um, uxori suē:

Magni sic co-

habitationem

ejus: fieri enim

poterit ut nobis

sit, nihil, aut

nos eum in fili-

um adoptemus.

سيارة ارسلوا

وارادهم فادى

دلوة

يا بشري

الله ما علم بما

يعملون

معدونة وكانوا

فيها من الاثمين

وقال الذي اشترى

هذه المرأة من

مصر لامراني

احسن لي

ولذلك مكنا

ليوسف في

الارض ولنعلمه

من تاويل

النarrationum

Nota
Iosephum
fratrem suum
Galileum
paragorum

cisternā, revelavimus nos Iosepho, quod facinus illud corū aliquando ipsis adhuc esset explicaturus, etiamsi id nō animadvertent.

16 Venerunt, deinde illi ad patrem suum vespere plorantes.

17 Ac dixerūt, o pater noster, cū nos abeuntes ulterius processissemus, & reliquissemus Iosephū apud suppellectilē nostrā devoravit eum lupus: ac tu quidem non credis nobis, etiamsi simus veraces.

18 Et apportarunt tunicam ejus falso sanguine tinctam. Dixit Iacob ipsis vobis negotiū hoc ornatis. Sed patientia me decet. Et Dei auxiliū super hac re in-

ijs Declarabis: ei revelavimus, cisternae

الْحَبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ
animadvertit non ipsi & hoc corū negotiū

بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
flentes vesperi suū patrem ad venerūt Et 16

وَجَاءُوا آبَاءَهُمْ عِشَاءَ يَبْكُونَ
abivimus nos, noster pater o, Dixerunt 17

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا
apud Iosephum reliquimus & procedentes

نَسْتَبِقُ وَتَمَرُّكَنا يُوسُفَ عِنْدَ
non & : lupus cū edit & nostrā suppellectilē

مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الدِّيبُ وَمَا
verū dicētes simus et si, nobis credete in tu

أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ
sanguine cū ejus tunica super venerūt Et 18

وَجَاءُوا عَلَي قَمِيصِي بِدَمٍ
vobis ornarunt Quin: Dixit . mendaci

كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ
decora (est) patientia Et negotiū vestrae anima

أَنْفُسِكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ
quod eo super auxiliū ad vocatus Deus Et

وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَي مَا
narratis

قميصه

صبر جميل
Iacobus

.facientes estis si, viatorum quidam

بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَأَعْلِبِينَ
non, tibi quid noster pater ô Dixerunt 11

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ مَا

ei nos &, Iosepho super nobis credis

تَأْمَنَّا عَلَي يُوْسُفَ وَإِنَّا لَهُ

,cras nobiscum eum Mitte 12 . consulentes

لَنَا صِحْرُونَ أَمْرِسَلَهُ مَعَنَا غَدًا

. custodes ei nos &, ludet &, delectabitur

يَبْرَتُوعَ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لِحَافِظُونَ

abeatis quod me contristat, ego, Dixit 13

قَالَ إِنِّي لَبَحْرُنِي أَنْ تَذْهَبُوا

vos &, lupus eum edat ne metuo &, eo cū

بِعٍ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الدَّيْبُ وَأَنْتُمْ

si quod, Dixerunt 14 . negligentes eum

عَنْهُ عَافِلُونَ قَالُوا لَيْسَ

utiq; nos, cōplures nos &, lupus cum ederit

أَكَلَهُ الدَّيْبُ وَلَنْ نُعْصِبَهُ إِنَّا إِذَا

abierunt ut Et 15 . damnium incurrētes

لِحَاسِرُونَ فَلَمَّا دَهَبُوا

fundum in eū ponerēt ut, cōvenerūt &, eo cū

بِعٍ وَأَجْتَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غِيَابَتَيْ

cisternæ

ritis, viatorum
aliquis eum
accipiat.

11 Dixerunt
itaq; patri suo,
O pater noster
quin concedis
nobis Iosephū,
cum nos illi
consulamus?

12 Mitte eum
die crastina no-
biscum, quo re-
ficiat se nonni-
hil, & ludat:
nos eum custo-
diemus.

13 Respondit
ille, Dolet mihi
quod eum ab-
ducatis, & me-
tuo ne, vobis
cum negligenti-
bus, a lupo
devoretur.

14 Dixerunt
illi, si lupo eum
devoraverit,
nos, qui multi
numero sumus,
nos utiq; dam-
nium feremus.

15 Postquam
autem eum ab-
duxerunt, &
convenērunt
posituri eum in

est enim domi-
nus tuus sciens
atque sapiens.

7 Habent certe
interrogātes in
Iosepho & fra-
tribus ejus ex-
empla.

8 Cum dixe-
runt, Iose-
phus & germa-
nus ejus frater
cariores sunt
patri nostro
quam nos, qui
multo plures sum-
mus: pater ut-
rique noster, er-
rat manifeste.

9 Occidamus
Iosephum, aut
consciamus eū
alicubi in ter-
ram, quo con-
cilietur nobis
gratia parentis
nostri, & ha-
beamur deinde
ab ipso probi.

10 Aut eorum
quidam, Ne
occidite Iose-
phum, sed con-
jicite eum in
simum cisterna:
id enim si sice-

. sapiens, sciens tuus dominus etenim

إِنْ رَبِّي عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ

ejus fratribus & Iosepho in fuerunt Certe 7

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ
dixerunt Cum interrogantibus signa

أَيَّاتٍ لِّلسَّائِلِينَ إِذْ قَالُوا

apud cariores ejus frater & Iosephus

لِيُوسُفَ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيَّ

certe: cōplures nos & nos quam nostrū patrē

أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ

. manifesto errore in noster pater

أَبَانَا لَعَنِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

terrā in eū conijcite aut, Iosephū Occidite

أَتَقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطَّرَحُوهُ أَرْضًا

eritis & vestri patris facies vobis cōciliabitur

يَخْلُ لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا

Dixit proba gens postea

مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ قَالَ

; Iosephum occidite ne: ijs ex dicens

قَائِلٍ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ

eū accipiet: cisternæ fundū in eū conijcite &

وَأَلْقُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ

quidam

mi pater O , suo patri Iosephus dixit Cum 4

إِنْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِي
stellas undecim vidi ego utiq;

إِنِّي مَرَّيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا
. adorantes me eos vidi ; lunam & , solem &

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ مَرَّيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ
tuam visionē narra ne, mi filiole O , Dixit 5

قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ
: dolum tibi struent & , tuis fratrib' super

عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا
. manifestus hostis homini Satanas etenim

إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ
tuus dominus te eliget sic Et 6

وَكَذَلِكَ يُجَنِّدُكَ رَبُّكَ
: narrationum explicatione de te docebit &

وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
super & , te super suam gratiā cōplebit &

وَيُنِّمُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَى
super eam cōplevit sicuti , Iacobi familia

أَلْ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَتْهَا عَلَى
: Ishaco & Abrahamo antea tuis parētib' 7

أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
etenim

4 Cum dixisset Iosephus patri suo, Vidi, o pater mi, undecim stellas, atq; solem, & lunam, vidi, inquam, eos se mihi incurvantes :

5 Dixit, Noli, o filiule mi, narrare visionem tuam fratribus tuis, ne forte dolum tibi struant : est enim diabolus hostis manifestus humani generis.

6 Sic enim eliget te Dominus tuus, & docebit te explicationem narrationum : suamq; in te, & familia Iacobi gratiā perficiet eo modo, quo antehac perfecit eam in parentibus tuis Abrahamo & Ishaco :

فيكيدوا لك كيدا

ان الشيطان
للا انسان عدو
مبين

هو حديث
2007
ان الشيطان
للا انسان
عدو
مبين

Versio Lati-
nior paulò,
& Arabifinos
explicans.

Surata Iosephi,
Mecha tradi-
ta, ac versus
habens centum
et undecim.

est et, Mechenfis Iosephi Surata

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ وَي
.versuum undecim atq; centum

مِائَةٌ وَوَاحِدِي عَشْرَةَ آيَةً *

In nomine Dei
miseratoris mi-
sericordis.

.misericordis miseratoris DEI nomine In

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

1 Istiusmodi
sunt nota libri
perspicui,

: perspicui libri nota (sunt) Ista. r. no 1

2 quem nos de-
mismus, Al-
corani Arabi-
ci, sperantes

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

: Arabicū Coranum, eū demismus nos utiq; *

انا انزلناه قرانا
عربيا

fore ut sapere-
tis.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا

narramus Nos . sapietis vos fortasse

3 Narramus
tibi pulcherri-
mas historias,
revelantes tibi

لَعَلَّكُمْ تَعْمَلُونَ نَحْنُ نَقُصُّ

quod eo; narrationum pulcherrimā te super

hunc Alcora-
num, etsi ante
cum fueris ne-
gligens.

عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا

etsi, Alcoranū hunc tibi revelavimus

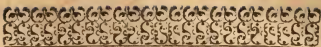
أَرْحَبْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ

. negligentibus ex eum ante, fueris

كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ إِنْ أَلْفَيْتَ

Cum

D 2

STUDIOSO LECTORI

S. D. THOMAS ERPENIUS.

VM phrasis Arabica tantopere á Latina distet, ut de verbo ad verbum aut verti vix possit, aut si vertatur, adeo sit dura, & insolens, ut á linguæ Arabicæ imperitis intelligi plerumque nequeat : visum nobis fuit, interlineari versioni nostræ, aliam Latiniorem paulò, & phrasas Arabicas obscuriores explicantem in margine adijcere : quanquam nec eâ apposita, ubique mihi licuit verba singula Arabica singulis Latinis, & æquipollentibus exprimere, ne planè absurda, & non cohærens oratio videretur. Itaque verbum substantivum, quod eleganter in Arabismo reticetur, interdum expressi : Particulas quasdam, ne Latinam orationem plane corrumperent, neglecti : Singularia cum Pluralibus constructa, quæ frequentia hic sunt, per pluralia expressi : ut & Futura pro Participijs usurpata, non rarò per Participia : idq; eo libentius, quod, modo quis á limine hanc linguam salutaverit, facile ea omnia possit agnoscere, atque discernere. Tu, Lector, labori nostro fave, coque fruire, & vale.

HISTORIA
I O S E P H I
PATRIARCHÆ:

EX

Alcorano fidelissime descripta,
et ad verbum in Latinum
versa, ac necessarijs no-
tis explicata,

à

THOMA ERPENIO.

desideras, consule Grammaticam nostram, à
D. Raphelengio excusam, &, ubi prodierit,
Thesaurum Grammaticum. Vnum hoc nunc
addo, & finem facio : Epithetum Dei **تَعَالَى**
excelsus, quod frequenter Arabes vsurpant,
compendiose passim sic scribi **تَع**, exempli

gratia, **تَع** **الله** *Deus Opt. Max.* cui sit
honos & gloria, in omnem
aeternitatem. A M E N,
A M E N.

Finis Alphabeti Arabici.

HISTORIA

tera præcedens vocalem non habet, altera
pars geminata, loco ejus, inter legendum
effertur, ut وَكَلَّتْ *Walatta*, الرَّبِّ *Errabbo*,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Bismi-illahi-rrahmani-rrahimi. Quod & initio
dictionum accidit, ut مِنْ رَبِّهِ *mir-rabibi*,
قَلْبٍ مُطَهَّرٍ *Kalbom-mutahharon*.

De notis Distinctionum.

Accuratæ distinctionum notæ extra Alcor-
anum nusquam fere adscribuntur, quæ
autem in eo occurrunt, eas in Thesauro Gram-
mat. fusè declaramus: alibi varias figuras, sed
hasce potissimum ٢, *, ·, *, ·, *, ٣, ٤, ٥,
tum majorum, tum minorum etiam, cum
necessariæ sunt, distinctionum loco usur-
pant.

De notis Arithmeticis, varijs literarum di-
visionibus, & proprietatibus, nec non litera-
libus dictionum compendijs, plura dicenda
sunt, quam institutum hoc nostrum patitur,
quod est, paucis tantum scripturam Arabi-
cam, typis nostris exprimi solitam, & ge-
nuinam ejus lectionem exhibere: reliqua si
desideras,

Wesla vocatur, & soli quoque l adscribitur, in principio vocum, cum id vocali suâ abjecta, plane otiosum est, quæque eam sequitur consonans cum præcedentis dictionis ultima vocali uniri debet, ut *قَلْبُ الْمَلِكِ* Kalbol-mèliki, cor regis. Nihil itaque est aliud, quam unionis illius indicium.

Medda vocatur, & apponitur l quiescenti ante, idq; producit: ut *سَمَاءٌ* Samaon. Superfcribitur tamen quoque notis Arithmeticis; & dictionum compendijs, seu literis integras dictiones representantibus, ut apud Hebræos (").

, quod sic quoque non raro pingitur, & Gjezma vulgò (quanquam improprie) vocatur, literis omnibus commune est, denotatque eas propriam non habere vocalem, sed cum præcedente vocali syllabam constituere, ut *ضَرْبٌ* darbo. Literis *اوي* quiescentibus minus bene appingitur, nisi eæ radicales sint, & natura sua mobiles.

Figura ^w, pro qua tamen Mauri hanc [^] infra, & hanc ^v, vel hanc [^] quoque interdum, supra literam usurpant, *Tesdid* vocatur, & literis omnibus, excepto l, superfcribitur, easq; duplicat, ut *نَاصِرٌ* nassara, *مَورٌ* mòrron. Si litera

tera

*De reliquis notis ortho-
graphicis.*

PRæter hæc vocalium figuras, literis quoq;
apponuntur $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon, \zeta$.

• (pro quo Mauri punctum crassum flavo
aut viridi colore usurpare solent) *Hamza* vo-
catur, & servus est literæ Elif mobilis; eiq; cum
vocali appositum, motum ejus indicat actua-
lem, ut أَنْ , أُنْ , إِنْ , ut sine ea, potentialē,
id est, ا natura sua radicale & mobile esse, ut

يَأْمَنْ : unde & nomen ejus تَم ا mobili sæpe
attribuitur, quin & pro eo usurpatur, idemque
in pronuntiatione valet, cum positum in fine
dictionis, habet ante se aliquam literarū أَوِي ,

ut شَيْءٌ سَوَاءٌ , شَيْءٌ سَوَاءٌ , pro شَيْءٌ سَوَاءٌ ; aut
in medio literam aliam vocali carentem, ut

يَسْأَلُ , pro يَسْأَلُ , vel aliud ا , ut أَنْذَرَهُ pro

أَنْذَرَهُ . Literis autem و & ي superscriptum,

indicat eas pro ا sua natura mobili poni, ut

يَوْمَيْنِ pro يَوْمَيْنِ , إِيْمَانِهِ pro إِيْمَانِهِ : quo casu

ي punctis non raro suis destituitur, ut يَسْأَلُ .

vel ou Gallicum, ut *نومر* *noq*; Kefra *ī*, seu *ie*
 nostrum, ut *نمبر* *noq*. Si post Fatham *l* quiescens,
 compendij causâ, expressum non sit, Fatha
 perpendiculariter pingitur, sic *ل*, vel hac
 supernè nota insignitur. Verum sunt quoq;
 hæc interdū ante *l* expressum: sicuti & ante *ي*
 Kefra nō raro fit perpendicularare. Atq; *l* quie-
 scentis vice etiam funguntur *و* & *ي*, cum post
 Fatham nec vocalem ipsæ habent, ne hanc (•)
 notam, ut *رامى* *ramā*, *صَلَو* *salaton*. *و* autem
 quiescens, seu hac nota • affectum, si habeat
 post se *l* vocali destitutum, id planè otiosum
 est, ut *نَصَرَو* *nasarou*, *راموا* *ramaw*.

De Nunnatione Vocalium.

Ad ultimas dictionum literas geminatae
Avocales, hoc modo *ب*, *ب*, *ي*, nunnantur,
 seu valent *an*, *on*, *in*, sed primæ (nisi consonans
 ejus sit *z* aut *s*) postponitur semper *l*, sine ullo
 soni augmento, hoc modo *بَا* *ban*, & sic *ي*
 ei postpositū, instar *l* quiescit, ut *هُدَى* *Hudan*.

De

quam ego pronuntiationem, ut in provincijs quibusdam fortassis obtinere non negaverim, (neque enim ignoro linguæ Arabicæ tam late patenti atque dispersæ, id accidere posse, quod Græcæ & plerisque alijs accidit, vocalium scilicet, pro varietate nationum, commutationem quandam) ita audeat asseruerim, eam universalem non esse, neq; apud Arabes ipsos, Ægyptios, Palæstinos, & Mauros obtinere, quæ nationes omnes كَلْبٌ *Canis*, legunt Kelbon, ut قَلْبٌ *cor*, Kalbon, مَدِينَةٌ *civitas*, Medina-
 ron مَكَّةُ nomen vrbs, *Meccato*, لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ, *non est deus ullus nisi Deus*: la ilaha illa Allaho, كُفْرٌ *infidelitas* cufron. Sed hac de re plura vide in Commentario nostro in linguam Arabicam.

De Productione vocalium.

HArum vocalium productioni inserviunt, propriâ potestate consonantium amissâ, unde & quiescere tum dicuntur, tres literæ اوى, cum ipsæ vocalibus destitutę immediatè ijs postponuntur: ا quidem primæ, و secundæ, & ي tertiæ: valetque eo casu, Fatha ă, seu æ nostrum, vel ĩ, seu A Anglicum productum, ut اَءَ vel ĩءَ; Damma vero ă, seu œ nostrum,

De Vocalibus.

Consonantes ex ore educuntur a vocalibus, quarum tabella hæc est.

A vel E	Fatha	◦ ٲ
V vel O	Damma	ٴ
I vel	Kefra	ٲ

Figura manifesta est, (sed Mauri Fatham & Kefram jacere volunt, hoc modo ٲ ٲ) & situs ex adjuncta litera, quam inter pronuntiandum sequuntur, conspicuus.

Fatha modo valet A clarum, modo E, vel A Anglicum, id est A ad E declinans. Damma modo O obscurum, modo V. Ac priorem quidem sonum habent, perpetuo supra ultimas dictionum literas, & ut plurimum supra ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ, & ante eandem vocali destitutas: alibi sæpe posteriorem: sæpe in quâ: nam usus hîc dominatur; qui consulendus.

Dissentiunt hic a me viri in hac lingua oppidoquam versati, *Gabriel Sionita*, & *Joannes Hefronita*, Professores Parisienses, in primo Grammaticæ suæ Maroniticæ libro, dicentes, Fatham perpetuo A; Kefram vero E, sub ultima tamen dictionis litera, & ante ٲ vocali destitutum, I valere. Dammam autem semper O, & ante ٴ vocali carens V sonare: quam

quæ omnium sæpissimè usurpantur compendij causa imperfectè hoc sæpe modo pinguntur, ~: & quod ansam præbuit nonnullis dicendi, hanc figuram ꝑ literis Ain & Hha quoque ad robur apponi.

Idem & literæ س interdum accidit; cui & eadem de causa, tria interdum puncta subjiciuntur, hoc modo س: uti plerisque alijs quæ punctum habere nullum debent, punctus nonnunquam subscribitur. Sic & He finale aliud interdum He supernè adsumit, indicans necessariam absentiam duorum illorum punctorum, quæ ex illo ق faciunt, ut supra dictum est.

Ornatus quoque gratia, & ut lineæ æquales sint, literæ quædam interdum dilatantur, hoc modo ن ي: non enim dividere solent Arabes in fine linearum dictiones, sed ne spatium maneat vacuum, vel literas eo modo dilatant, vel vincula literarum producant, in hunc modum, ن و & ن و.

Rarius, facta post separabilem sectione, partem posteriorem priori superponunt, aut in margine locant.

Literarum autem harum in dictione, & dictionum in linea, eadem hic est consequutio, quæ in reliquis ferè linguis Orientalibus, à dextra scilicet sinistram versus.

Kaf autem uno tantum puncto supernè insignant, hoc modo ف.

Tradunt nostrorum quidam ڪ tria nonnunquã puncta superne adsciscere, hoc modo ڪ, ڪ, & ڪ atque ڪ punctum interdum suum triplicare, sic ڪ, ڪ : verum id Arabes facere nunquam solent : Sed Tataris, Turcis, Persis, & Indis, ut suarum linguarum literas quasdam Arabibus ignotas, exprimant, id admodum est familiare : atque tunc ڪ[^] valet, ڪ, ڪ, ڪ, ڪ, ڪ P Latinum. Quin idem faciunt Persæ in ڪ, & Indi in ڪ & ڪ. Sed de his omnibus in earum linguarum Grammaticis agendum est, non hoc loco.

Puncta autem essentialia literarum, & quibus magna earum pars ab invicem discernitur, compendij interdum causa omittuntur, ut ڪ, ڪ, ڪ, maxime in vocibus sæpe occurrentibus, & in quibus nullum periculum : in cæteris ferè perpetuo adscribuntur : quin ex literæ quæ punctum habere nullum debent, scilicet, ڪ ح ڪ م س ص ط ع certitudinis ergo, necessariè ejus absentia notam interdum adsciscunt : ڪ م س quidem supernè hanc ڪ, quæ tamen etiam interdum sic ڪ pingitur, hoc modo, ڪ م س : reliquæ vero sui similes alias, sed minori formâ, in hunc modum ڪ ع ط ص, sed ڪ & ڪ quæ

est ratio finalis, & reductâ tantum caudâ, ut
چ م م &c. ac Mim finale sic quoque non
raro pingitur م م.

Litera He hæc quoque figurâ interdum
habere solet : ه و & initio etiam dictionis
non raro sic ه pingitur. In fine autem cum su-
perne duo habet puncta, hoc modo ه ه, non
He amplius est, aut vocatur, sed Te, & scœmini-
num genus, aut Pluralem numerum designat.

Litera Wavv ductu non raro incurvato
etiam pingitur, hoc modo و و.

Ie finale in rectam quoque lineam retror-
sum ductam hoc modo ع ع, sçpe, ornatus
modo gratiâ, modo loci angustia, derivatur, ut

الي علي في في : pro الي علي في في,
in quibus etiam observa, quomodo ي sub
præcedentem excurrat literam, & unum quo-
dammodo corpus, peculiari nexu, cum ea con-
stituat.

Mauri plerasque literas paulò aliter, & mi-
nus eleganter efformant, ita ut scriptura eo-
rum نسخي vocanda mihi vix videatur. Potif-
sima differentia in hoc consistit, quod literas
plerasque, maxime ن ط ص و, magis quadrate
& angulariter forment, hoc modo ن ك ص و
(uti & ea in Psalterio Nebiensis expressæ sunt)
quodque ه sic interdum pingant ه; & literæ
Fe punctum suum perpetuo subjiciant, sic ه,

Kaf

ei inscribitur, hoc modo ل , لا , vel annectitur, quum Lam præcedenti non adhæret, in hunc modum لا , pro qua tamen figura interdum etiam hæc ل invenias. Atque duæ hæc literæ sic conjunctæ nomine composito *Lamelif* vocantur, ac si una essent: unde & Arabes quidam Alphabeto eas inserunt, & ultimæ præponunt, me iudice, perperam.

ج literæ secundæ, tertię, quartæ, vigesimæ, quintæ, & ultimæ non raro invertitur, & sic pingitur ع : maximè ante literas quintam, sextam, septimam, & Mjim.

▲ earundem literarum inter duò alia ejudem generis positum, paulò altius assurgit, & sinistram versus incurvatur, hoc modo ا , ut ببت .

Gjim, Hha, & Cha, vinculum anterius supra basin lineæ habent, & propterea literas quodq; præcedentes attollunt: ut $\text{الشيخ, للبحر, الحجر, مخرج}$: sed ا, ه, ح & ا illis se accommodantes, posterius vinculum non raro attollunt, prius in basi relinquentes, hoc modo: ا, ه, ح ut العجب

$\text{البحر, المسيح, اللحم, النحر}$: quarum ا sæpe quoque ante ر , & Nun finale usurpatur, ut البر, البين .

ا, ه, ح hòc quoque modo frequenter pinguntur

Cum autem non uno nationes omnes Arabice eas pingant modo, Persæque Turcæ, Tataři, & alij à genuinis earum ductibus, celerioris plerumque scripturæ gratia, non nihil recedant neque omnis ea differentia paucis typis & verbis exprimi possit, satis impræsentiarum habuimus nobilissimæ & genuinæ scripturæ, quæ نسخي vocatur, characteres, à quibus reliqui, levi plerumque mutatione, derivantur, fideliter expressisse. Cæterum cum literæ Arabicæ omnes, præter sex اد، ذ، ز، و، هـ، ح، sequenti in eadem dictione inter scribendum annectantur, & in fine liberiori ductu protrahantur, ejusdem literæ, ratione connexionis, & situs, plures ortæ sunt figuræ, ita in tabella propositæ, ut prima columna easque initio dictionum, & in medio post sex illas illigabiles, secunda quæ in medio post ligabiles, reliquæ duæ quæ in fine, prior quidem post illigabiles, posterior verò post ligabiles usurpantur, exhibeat. Separatim autem exprimendæ, figurâ finali illigabili pinguntur.

Nunc quid de singulis porro sit observandum, paucis habe.

Elif licet illigabilis sit cum sequenti, in quibusdam tamen codicibus manuscriptis superne literæ Lam affigitur, hoc modo ل .

Eadem litera præcedenti Lam annectenda genuinâ figuram suam, hanc videlicet ل, raro habet, sic, و, و: verum ut plurimum cadens

fecerit ejus loco, cum vocali destituitur, obscurem quendam sonum literæ A in gutture pronuntiasse; ut *بَعْدَ* *báada*, cum autem vocalem possidet, hanc solam protulisse; ut *عَبْدَ* *ábdæ*.

ق & ك eundem fere sonum habent; sed ex adjuncta vocali plerumq; discernuntur: ut quoque ق & ط, س & ص, nec non, ex hodierno & communi Arabum usu, ظ & ذ: solent enim hæ quatuor vulgò efferri ut D: etsi verisimile sit, olim inter eas, & præmissas quoque; differentiam aliquam fuisse.

Litera Nun vocali destituta, immediate sequenti, nisi ea gutturalis sit, aut alterum Nun, ut in plerisque alijs, ita & in hac lingua, se nonnihil accommodat: qua de re vide Grammaticam.

Nomen.

NOMINA literarum si quid præterea significant, id casu factum est: unde frustra mysteria in ijs quærantur. *Elif* (quam *Alif* quidam nuncupare malunt) *Hamza* quoque vocatur, ut potest dicitur: & literam undecimam, nescio qua auctoritate, quidam *Zain* vocant.

Figura.

DVBium non est quin pleræque figuræ literarum Arabicarum à Syriacis derivatæ sint.

Olim apud utrosque alius obtinuit, qui etiam nunc numeris d' notandis inservit, & 10 fictis vocabulis vulgo exprimitur; apud illos quidem idem qui apud Hebræos, hoc modo.

أُبَجِدِ هَوْنِي حُطِي كَلِمِن سَعْفَص قِرْشَت
تُحْذُ ضَطْعُ *

Apud hos paulo alius, in hunc modum.

أُبَجِدِ هَوْنِي حُطِي كَلِمِن صَعْفَص قِرْشَت
تُحْذُ صَعْشُ *

Qui in Alphabeto Asiatico hodierno **U** literæ s postponunt, contra omnium Lexicorum, & Alphabeticarum institutionum ipsorum Orientalium, quæ mihi videre contigit, id faciunt fidem.

Potestas.

Potestas figuratum proprie est, atque ipsa literarum essentia: & in plerisque, aliarum linguarum literis feliciter satis expressa. De paucis pauca supersunt monenda.

ح duplicata est aspiratio, & ex imo pectore protracta, eo fere modo ab **س** differens, quo **S** initiale ab eo quod inter duas vocales ponitur, ut in *salus* & *risus*. Viva opus est voce.

ع difficulter ab Europæis, & Asiaticis etiam quibusdam effertur. Nobis, cum Turcis, suffecerit

Ordo.	Potestas.	Nomen.	Figura.			
12	S.	Sin.	س	س	ه	ه
13	Sj, ch Gal.	Sjin.	ش	ش	ش	ش
14	S.	Sad.	ص	ص	ص	ص
15	D.	Dad.	ض	ض	ض	ض
16	T.	Ta.	ط	ط	ط	ط
17	D.	Da.	ظ	ظ	ظ	ظ
18	Hebraï.	Ain.	ع	ع	ع	ع
19	G Latin.	Gain.	غ	غ	غ	غ
20	F.	Fe.	ف	ف	ف	ف
21	K.	Kaf.	ق	ق	ق	ق
22	C.	Kef.	ك	ك	ك	ك
23	L.	Lam.	ل	ل	ل	ل
24	M.	Mim.	م	م	م	م
25	N.	Nun.	ن	ن	ن	ن
26	W Germã.	Wavv.	و	و	و	و
27	H.	He.	ه	ه	ه	ه
28	I Consona.	Ie.	ي	ي	ي	ي

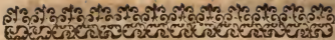
Ordo.

ORDO hic Orientalium Arabum est, id est, Asiaticorum & Ægyptiorum, Occidentales, seu Mauri, paulò alium observant, scilicet.

ا ب ت ث ج ح خ د د م ن ر ط ظ ك ل م ن ص
ض ع غ ف ق س ش ه و ل ا ي .

B

Olim

THOMAE ERPENII

ALPHABETVM

ARABICVM.

Literæ Consonantes Arabum sunt octo & viginti; quarum tabella hæc est.

Ordo.	Potestas.	Nomen.	Figura.			
1	Spiritus lenis Græcorum.	Elif.	ا	ا	ا	ا
2	B.	Bc.	ب	ب	ب	ب
3	Te.	Tc.	ت	ت	ت	ت
4	T <i>Blasum.</i>	Thsc.	ث	ث	ث	ث
5	G <i>Gallicū.</i>	Gjim.	ج	ج	ج	ج
6	Hh.	Hha.	ح	ح	ح	ح
7	Ch.	Cha.	خ	خ	خ	خ
8	D.	Dal.	د	د	د	د
9	D <i>Blasum.</i>	Dhſal.	ذ	ذ	ذ	ذ
10	R.	Re.	ر	ر	ر	ر
11	Z.	Zc.	ز	ز	ز	ز

torum insignium, in omnibus facultatibus, librorum intelligentiam aperiet, gn̄aviter pergite. Leidæ in Musæo nostro, die octavo Februarij (qui almæ nostræ Academiæ natalis est) Anni 1617.

Errata graviora in Historia Iosephi hoc modo emendanda sunt.

In inscriptione scribendum ^{مَكَّة} مَكَّة . vers. 20. ^{مَثْوِيَّة} مَثْوِيَّة . ver. 23.

^{هَبْت} هَبْت . 60. ^{تَرْوَن} تَرْوَن . 65. ^{حِفْظًا} حِفْظًا . 78. in margine, neque. 100.

^{وَأَخْرَجُوا} وَأَخْرَجُوا . item ^{حَقًّا} حَقًّا . 101. ^{عَلَّمْتَنِي} عَلَّمْتَنِي . 107. ^{تَأْتِيهِمْ} تَأْتِيهِمْ .

Annotationū pag. 3 lin. 6. ab. p. 4. l. 21. autem, p. 6. l. 2. exceptus est, & . p. 12. l. 6. ex litus. p. 15. l. 8. ^{سَجَدَ} سَجَدَ . p. 27. l. 12. absconditum. p. 46. l. ult. *absolvere*. p. 50. l. 11. continuis. & lin. 16. initio ponendum 50. p. 51. l. 6. adde *Idem fit in* ^{وَأَنْوِي} وَأَنْوِي *versu nonagesimo quarto.*

T H O M A E

exiguo tempore peritiam consequuturi, ut sine magna difficultate in Arabum scriptis vocalium notis destitutis, qualia pleraque sunt, versaturi deinceps sitis. Et si quid fortassis amplius desideretis, scitote, operam me daturum esse, ut brevi totum *Alcoranum* Arabicum, accuratissime vocalibus omnibus & ornamentis insignitum, (etiam literis illis omnibus & notis rubris, varijs lectionibus, & capitum divisionibus, quæ in hoc specimine, compendij causa, & minoris molestiæ atque sumptus ergo, omisimus) fidelissime in Latinum versum, sincere explicatum, & solide confutatum habeatis. Interim, studiosissimi juvenis, hoc opusculo fruimini, & in utilissimo hoc studio, quod viam vobis ad infinitorum

Arabica, non secus atque Hebræa,
sine ope textus accurate vocalibus
omnibus notati addisci haudqua-
quam feliciter possit, nec quid-
quam sit quod accuratione cum
Alcorano certare queat; quin ex
hoc fere solo tota rei Grammaticæ
ratio elici ab ipsis Arabibus soleat:
nihil mihi potius fuit, quam ut ca-
put aliquod ejus facile intellectu,
& multa ad Linguæ solidam intel-
ligentiam pertinentia complectens
vobis exhiberem: quale cum hoc
sit, hilari id excipite vultu, certi, non
parum vos auri, (ut ille de Ennij
scriptis dicebat) ex stercore hoc
Muhammedis collecturos vos esse.
Non enim mihi est dubium, quin
si libellum hunc attente perlega-
tis, & ad præcepta nostra gramma-
tica diligenter examinetis, eam sitis

tos literarum ductus & nexus que-
rebamini) versari possitis, quid-
quid enim ad eorum lectionem
potissimum requiritur, id paucis
hisce pagellis, non infeliciter mihi
videor expressisse. Cætera huc per-
tinentia, quæ pauca non sunt, in
Grammatica nostra copiose habe-
tis, & multo copiosius ان شاء الله
habitori aliquando estis, in The-
sauro nostro Grammatico. Acci-
pite quoque diu a me promissum,
& a vobis desideratum specimen
quoddam textus Arabici authentici
accuratissime vocalibus insigniti,
atque de verbo ad verbum in Lati-
num versi, & explicati; Historiam
inquam Iosephi Patriarchæ, ut eam
impostor ille Ismaeliticus in قرآن
suo non sine admixtis mendacijs &
fabulis enarrat. Cum enim lingua
Arabica

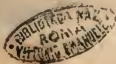
LINGVÆ ARABICÆ
IN ACAD. LEIDENSI
STVDIOSIS
DISCIPVLIS SVIS
THOMAS ERPENIVS S. D.

CCIPITE tanto-
pere à vobis expeti-
tum, juvenes studio-
sissimi, Typorum
meorū Arabicorum

آبجذ or *Alphabetum*, cum nobi-
lioribus omnibus literarum nexi-
bus, & accidentibus; quo felicius,
non in meæ tantum, & Romanæ
editionis libris, sed & codicibus
Arabum, manu exaratis, (in qui-
bus hæere vos subinde, ob igno-

A 2   tos

سُورَةُ يُوسُفَ

وَتَهَجِّي الْعَرَبِ

HISTORIA

IOSEPHI

Patriarchæ,

EX

Alcorano, Arabicè.

Cum triplici versione Latina, &
Scholijs THOMAS ERPENII,

cujus &

ALPHABETVM

ARABICVM
præmittitur.

LEIDAE,
Ex Typographia ERPE-
NIANA Linguarum
Orientalium.
1617.

Handwritten text at the top left, possibly a date or page number.

Handwritten text at the top right, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper middle section, possibly a date or a specific entry.

Large block of handwritten text in the middle section, appearing to be a list or a series of entries.

Handwritten text in the lower middle section, possibly a signature or a specific entry.

Handwritten text in the lower section, possibly a date or a specific entry.

Handwritten text in the lower section, possibly a signature or a specific entry.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a date or a specific entry.

سوره موقد

#

سوره

این کتاب از انجیل است

در این کتاب در مورد...

آدم حیسر و فریب افغ
رشیه ز قیبه رانق

دختر استیفا سلطان

شیطان

نقطه

و حسن حیسر او رفته من تصدیق

دو خطی که در آنجا
حکایت

حکایت عولمین

۱۱ ۱۸۸۵۳ ۱۸۸۶۴

کتابخانه

دوره

افتعل

۱۱

۱۸۸۶۴ ۱۸۸۵۳

1813

128 1/2

g a y p a t h u u n o n a g n o t u n t

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
- 2 h y p o t e r g a b s o l u t a h a u s i t r a f u
 4 a t h o m u d a q u a s u n d e s a r t h o u r g
 4 h y p o t e r g a b s o l u t a h a u s i t r a f u
 5 p a s s i u m
 6 m u t u a m a r t u m l o l o
 7 p a s s i u m
 8 p a s s i u m
 9 a b s o l u t a r o t o r u m u l t i p l e
 10 p o t h o e m
 11 m a g n u m u l t i p l e
 12 D u d u e f u e d c a l e n d a r s e p t e m b r a r i u m
 13

